Corneliu Buzinschi

NUANȚA ALBASTRĂ A MORȚII

EDITURA ALBATROS

Coperta colecţiei de GHEORGHE MARINESCU
COLECŢIA AVENTURA

Corneliu Buzinschi
NUANŢA
ALBASTRĂ A MORŢII

Autorul nu crede ca întâmplări asemenea celor povestite să se fi petrecut cândva şi în vreun loc oarecare. Dar nici nu crede că e imposibil. De aceea, dacă vreunul dintre cititori recunoaşte sau cunoaşte unele fapte precise, legate de anumiţi oameni şi anumite locuri, este rugat să-i scrie autorului, în vederea unei noi ediţii, revizuite şi completate.

CAPITOLUL I

Doctorul se trezeşte dintr-un coşmar, sau i se pare că se trezeşte. Imaginile, închise în dosul pleoapelor au dispărut, nu-l mai chinuie. Au dispărut şi de pe retină. Acum sudoarea caldă şi neplăcută se scurge nemotivat de-a lungul coastelor, înmuindu-i cearşaful. Mâna dreaptă e strânsă pe inima. Sub pumnul greu îi simte bătăile surde. Bătăi regulate, aşa cum îi spun degetele sale de medic priceput, parcă însuşi coşmarul ar fi fost doar o părere a unei iluzii.

Dar ceafa îi e înţepenită şi creierul nu vrea să-l asculte. Percepe, dar nu leagă, nu asociază. Timpul nu mai are conţinut şi dacă n-ar fi ciocanul mat şi uniform al bătăilor şi pulsaţiilor, veşnicia ce se scurge n-ar fi o veşnicie şi nici măcar o clipă.

Primul gând nu s-a înfiripat deplin până a fi conştient. Îi ridică însă pumnul de pe inimă şi-i desface

degetele, care rămân totuşi uşor curbate, vrând să cuprindă ceva, orice, gata să se apuce de ceva, de orice, spre a simţi lumea reală şi a reintra astfel în realitate. Greu, braţul, ca o macara reglată de un cablu cu scăpări de curent în tot lungul său, se mişcă circular către locul de alături, locul soţiei sale.

Ajuns la capătul mişcării, braţul cade neputincios dar efortul a gonit sudoarea, a închis supapele izvoarelor care-i adunaseră bob cu bob picăturile din adâncitura pieptului. În schimb i-a sensibilizat buzele, care se umezesc. Mâna căzută în jos simte locul gol, locul în care ar fi trebuit să se găsească celălalt trup.

Lipsa îl lasă absent, nu-l mişcă şi nici nu-l înspăimântă, simte că chinurile coşmarului n-aveau nicio legătură cu lipsa Evei, dimpotrivă. Îndrumarea către o banală dramă conjugală, improbabilă şi imposibilă, ar sfărâma ţesătura de straniu care-l strânge de gât. Încearcă să deschidă ochii şi reuşeşte.

Stă într-o poziţie neverosimilă, care i se pare continuarea coşmarului, mai cu seamă că se vede tot, ca şi când ar privi pe altul. Capul îi e rezemat de perna prea ridicată, silind gâtul să se încordeze spre a nu frânge claviculele; bărbia îi atinge aproape pieptul. Jumătatea de sus a trupului e întinsă pe spate, dar cealaltă jumătate, bazinul, coapsele şi picioarele sunt contorsionate spre stânga. Şi mâna stângă nu-i la locul ei, o simte acum, eu puţină uşurare – ca şi cum ar lua încet şi treptat cunoştinţă de bucăţile secţionate ale propriului său trup – ridicată în sus, cu palma vârâtă sub ceafă.

Deschide ochii, dar lumina nu pătrunde deodată şi continuu, ci dezordonat, pe etape. Etape lungi de întuneric difuz, brăzdate de fulgerări violente şi scurte, orbitoare, înflăcărate, verzi sau roşii albăstrii.

Nici nu-şi dă seama când s-a văzut aşa cum s-a văzut,

grotesc, căci a căzut întunericul. Tocat de rafale scurte, de ciocănaşe bătând un pizzicato fără sonoritate, înfăşurat în vată, fundal al unei văicăreli continui, prelungi, eu note joase.

Se miră că nu aude bubuitul tunetelor, deşi vede para verde-albăstruie a fulgerelor, dar totul dispare când o cuprinde cu ochii pe Eva.

Nu ştie de ce n-a văzut-o până acum; doar numai desfăşurarea furtunii neagă veşnicia care s-a scurs de când şi-a dezlipit pleoapele. Şi într-o veşnicie ai timp să vezi chiar dacă alternanţa întunericului înfeliază priveliştea.

Un şuvoi cald de gingăşie tandră îi scaldă trupul şi-i grăbeşte bătăile inimii, care gonesc sângele prin artere spre creier. Prezenţa soţiei sale îi alungă pentru o clipă coşmarul şi deznădejdea, o deznădejde surdă, fără violenţe şi fără izbăvire. Dar numai o clipă şi prezenţa domestică şi reconfortantă se rupe brusc, straniul izvorând iarăşi, de astă dată din însăşi făptura Evei. Nu-i lângă el, e aproape pşste dânsul. Picioarele ei lungi, finisate parcă de un sculptor desăvârşit, sunt strânse într-o îngenunchere alături de coapsele sale. Şoldurile, aproape dezgolite în cămăşuţa scurtă de zefir, sunt date pe spate, iar şira spinării se curbează oblic spre el, susţinând bogăţia umerilor şi a sânilor mici şi grei, dar şi zvelteţea aproape nefirească a gâtului. Părul căzut în perdele grele pe spate şi pe obraji ascunde damaţia, lăsând luminii fulgerelor ce se succed încă doar linia gurii, cu buza de sus puţin mai groasă, uşor rasfrântă. Cei doi incisivi superiori strălucesc ca două mici cuţite care se pot mişc a singure, care pot căuta ceva, o venă poate, spre a pătrunde uşor şi nedureros.

Brutala greutate a coşmarului a trecut. *Doctorul* nu ştie dacă e treaz sau visează încă, dar dezordinea, zbuciumul clocotitor din trupul şi creierul său s-au

limpezit, groaza a dispărut, înlocuită întâi de contemplare, apoi de o nedefinită voluptate.

Se simte aproape bine, se întinde şi respiraţia i se linişteşte. Zgomotele, vorbele şi chiar şoaptele se fac cunoscute, dar nu sunt încă înţelese. Creierul percepe şi reţine, spre a analiza mai târziu.

Nu ştie dacă a deschis ochii, nici când, dar vede. Acum furtuna de afară s-a mai domolit, fulgerele nu se mai succed atât de insistent, iar tunetele sunt mai rare şi mai înăbuşite. Şi nu e sigur că nu sunt chiar bătălie inimii sale care se răsfrâng în vena de la gât şi de la tâmplă. Iar luminile, flăcările verzi ale fulgerelor ar putea fi… ar fi…

Desigur, ochii îi sunt deschişi, pentru că primeşte culoarea verde a privirii ei, acea strălucire care te ameţeşte şi care l-a ameţit din prima clipă când a întâlnit-o. O strălucire stranie, care pâlpâie, devine dură şi dureroasă câteodată, se catifelează altă dată, luminează găocile ochilor, iradiind în afară – şi faţa ia profil de camee.

Doctorul face o mişcare, ştie că s-a mişcat. Doreşte de altfel să se mişte, să rupă firul cleios al straniului, al contemplării ochilor sub fruntea înaltă Trupul i s-a întins şi s-a întors pe faţă. Genunchiul se ridică şi unul din braţe se îndoaie, sprijinindu-se cu palma de saltea. Vrea să se ridice. Nu izbuteşte şi cade. Cade înapoi, pe spate, aşa cum era, o clipă, mai multe clipe. Căderea i se pare infinită, plină, nemişcată în lipsa ei de sfârşit.

Nu ştie când a atins cearşaful de pe saltea, când s-a oprit căderea. Deasupra lui, şuvoiul verde al privirilor îl fixează ca pe un gândac în boldul insectarului, ca pe jumătatea de sus a unui trup prins sub placa aparatului de raze Röntgen.

Cu întârziere, mirare şi un început de nelinişte stabileşte durata. timpului. Dar n-a trecut decât o clipă: Mâna Evei i se lasă uşor pe frunte şi *Doctorul* o simte rece

şi proaspătă, diafană ca o părere, odihnitoare şi plină de linişte. Şi pleoapele îi acoperă ochii. Întunericul e plin, cărnos şi dulce. Mâna alunecă şi mângâie obrajii, gâtul şi sub ea broboanele de sudoare dispar şi pielea reînvie. Bărbatul se cufundă adânc, tot mai adânc în plăcere şi bucurie, în întuneric şi voluptate, în nimic…

Şi şoaptele Evei împrăştie cele din urmă dâre ale spaimei. Şi mâinile ei cuprind pieptul gol al bărbatului, coapsele, modelându-l, silind trupul să se mlădie, să se liniştească, să se destindă. Şi vocea susură când rece, când tandru, cu un amestec de milă, duioşie şi cruzime:

— Dormi, dragul meu, dormi… Nu-i nimic, dragule… Dormi… nu e încă timpul, nu, nu e timpul.

Când termină să se radă, nu mai fluiera. Nu-şi mai putea aminti melodia. De fapt, nici nu ştia să cânte sau să fluiere. Sunetele nu se legau decât ca un plasture al mişcărilor sale mici, lente şi legate. N-avea nevoie să revină asupra obrajilor sau bărbiei, după cum nu revenea asupra gesturilor inciziilor sale.

Îşi şterse bine briciul şi îl aşeză în tocul său.

Se privi şi nu-i plăcură nici ochii şi nici gâtul. La el eforturile nu săpau cute pe frunte şi nici pungi sub pleoape; încreţea gâtul, îmbrobonându-l uşor şi-i sărăcea lumina ochilor. *Doctorul* era un om întreg, egal cu el însuşi. Strălucirea ochilor săi erau plină, în afara câtorva clipe, puţine, după marile eforturi. Ca acum, deşi de abia se sculase.

Încercă să fluiere iarăşi, dar fu conştient de falsitatea şi discordanţa sunetelor. Renunţă şi, prost dispus, trecu în sufragerie.

Fata din casă îi aranja micul dejun. La vederea ei, îşi reveni.

— Bună dimineaţa.

— Bună dimineaţa, domnule *Doctor*.

— Ce bunătăţi ai pus pe masă?

— Oh! Ca de obicei, domnule *Doctor*.

Din nou o urmă de silă. Ceva nu era în regulă.

— Ia toate astea de aici, o rugă el şi nu-i spui nimic doamnei.

Fata se întoarse mirată. Sub căutătura ei *Doctorul* simţi culoarea albastră a ochilor.

— Cum, nu luaţi nimic?

Un început de îngrijorare. Fata se simţea între cei doi soţi ca acasă. Cu puţină teamă faţă de doamna. Teamă… sau nelinişte… nu ştia.

— Adu-mi două ouă!

— Fierte?

— Nu, proaspete.

Fata alergă în cămară. Până se întoarse, *Doctorul* îşi turnase în ceaşca de ceai jumătate de pahar de porto. Primi ouăle cu dexteritatea gingaşă a chirurgului, le tăie în *două* scurt şi precis şi detaşând, ca în joacă, gălbenuşurile, le răsturnă în ceaşcă.

— O linguriţă de coniac.

Bătu apoi totul şi înghiţi. Nu fără o strâmbătură. Nu era prea grozav. Dar simţi cum pielea gâtului se întinde.

Se întoarse spre fată. Aceasta zâmbi. Îngrijorarea trecuse. Privirea *Doctorului* era iarăşi plină.

— Pardesiul, spuse el.

— Plecaţi?

Glasul coborî uşor, dar fără cochetărie.

— E timpul, e timpul, spuse *Doctorul*.

Îşi luă haina subţire şi, cu ea pe umăr, cu pălăria neglijent aşezată, deschise uşa.

Trecu în lumina de afară şi intră în garaj. îşi scoase maşina fluierând. Motorul porni imediat.

Coborî, deschise poarta dinspre stradă şi, ca întotdeauna înainte de a accelera, întoarse capul spre vilă.

Două priviri îi urmăreau atente mişcările. Una jos, la geamul sufrageriei, albastră-viorie ca dimineaţa. Cealaltă, sus la fereastra dormitorului, verde şi jucăuşă ca flăcările rătăcitoare ale mlaştinilor.

Doctorul continuă să fluiere în ritmul motorului. Trecu de răscruce, intră pe şoseaua principală. Încetă să fluiere şi începu să mormăie în aceeaşi cadenţă:

— E timpul, e timpul, e timpul… E timpul?

Da, e timpul să se îndrepte către spital. Cine… cine spusese că încă nu e timpul?… şi când?…

Îşi trecu mâna peste faţă şi încetini. Intrase în oraş.

În după-amiaza aceea, prietenii şi partenerii de pocher ai *Doctorului* îl aşteptau eu vădite semne de nerăbdare. Aşteptau toţi patru – partida se juca întotdeauna în cinci şi la o miză destul de ridicată, acasă la *Avocat*. Nu-şi aduceau aminte ca *Doctorul* să fi întârziat vreodată şi de aceea erau neliniştiţi.

— În definitiv, am putea începe în patru, propuse *Profesorul*. Dacă nu mai vine? O să-l aşteptăm toată după-amiaza?

— Ştii bine că nu-mi place jocul decât în cinci şi cu blain, ripostă *Ceasornicarul*. Niciodată n-a întârziat!

— Tocmai de asta, supralicită *Inginerul*. Poate i s-a întâmplat ceva.

Ce vrei să i se întâmple? mormăi *vocalul* supărat.

Inginerul ridică din umeri:

— Ştiu eu?

Se tolăni într-un fotoliu, mai departe de masa de joc, lângă o măsuţă pe care-şi aşezase paharul cu coniac.

În vestibul se auziră paşi.

— În sfârşit, vine! strigă *Avocatul* şi se îndreptă spre uşă. Înainte de a ajunge, aceasta se deschise. Pătrunse un străin, puţin jenat, puţin zâmbind, puţin îndrăzneţ, dar foarte simpatic. Nu spunea nimic, ţinându-şi pălăria în

mână.

— Iertaţi-mă că am întârziat! răsună vocea *Doctorului*, care intră în sfârşit. În drum spre voi m-am întâlnit cu *Asistentul* meu, de curând venit la spital Era atât de singuratic şi pierdut în inospitalierul nostru oraş, încât nu m-am putut opri să nu-l conduc câteva clipe şi apoi… pe legea mea, maestre, cunoscându-ţi ospitalitatea, l-am invitat să vină cu mine.

— Sunt încântat şi bucuros, se înclină gazda.

— Dar suntem cinci! mormăi puţin înciudat *Profesorul*.

— O! Nu vă temeţi, eu nu joc, protestă musafirul. Aş putea spune, desigur exagerând puţin, că nici nu cunosc pocherul. îmi place totuşi să privesc, dacă *Doctorul* îmi dă voie.

— Desigur, dragă colega. Nu sunt superstiţios.

— Mai cu seamă când îţi intră cartea, râse *Inginerul*.

Uşoara stânjeneală dispăru repede. *Doctorul* şi *Asistentul* primiră câte un pahar cu coniac, apoi cei cinci traseră locurile şi se aşezară. Partida începu. *Asistentul* îşi luă un scaun şi se aşează alături de *Doctor*.

Se juca destul de tare, Main la 20 de fise. Relansurile erau dese şi aproape nu se dădea cartea, fără ca unul dintre parteneri să nu ridice la de trei ori miza iniţială. *Asistentul* socoti că aproape toate poturile se ridicau între 100 şi 200 fise.

Ceilalţi îi uitară aproape prezenţa. De altfel, nu privi prea mult. Luându-şi coniacul se retrase în fotoliul unde la început se aşezase *Inginerul* şi începu să răsfoiască o revistă.

Doctorul fu mulţumit de retragerea lui. Încercă o cacealma care-i reuşi. Mai încercă una şi pierdu întregul avantaj. Începu să joace mai prudent.

Niciunul nu era ceea ce s-ar chema un om bogat, îşi

dădeau seama că joacă la o miză care întrecea posibilităţile lor. Dar pierderile erau limitate oarecum de faptul că cererile şi relansurile erau destul de mici faţă de miză, precum şi de faptul că jucau regulat. O dată sau de două ori pe săptămână. Şansa îi favoriza oarecum pe rând, mai cu seamă că, jucând numai între ei, îşi cunoşteau bine jocul şi pierderile lunare ale celui mai ghinionist dintre dânşii nu se ridicau la mai mult de 300 – 400 de fise ceea ce era. acceptabil. Bineînţeles, erau şi săptămâni şi chiar luni, când şansa se instala numai în braţele unuia r dintre ei, dar *„ăla longue”* pierderile unui an erau minime.

Doctorul îşi privi cartea. Trei valeţi. Relansă când îi veni rândul, dar ceilalţi nu primiră provocarea. Aruncă pachetul.

— Cu trei bucăţi joacă şi bunica, remarcă *Avocatul*.

— Aşa, trei… mormăi Ceasornicarul.

— Doi de şapte şi un as… Nu, colega? întrebă *Inginerul*.

— Trei valeţi, pronunţă arogant sigur

— Că nu va fi crezut. Ceilalţi izbucniră în râs.

— Bine, e rândul tău, îi atrase atenţia *Avocatul*.

Doctortil bate cărţile şi le dă la tăiat. Atras de discuţie şi de râsul vesel, *Asistentul* lasă revista şi revine pe scaunul de lângă colegul său. Nu pentru mult timp însă. Partida se desfăşoară normal.

Apoi, deodată cartea pare să se fixeze. *Avocatului* îi reuşeşte totul. Merge cu doi rigi contra unui brelan relansat de valeţi şi reuşeşte să prindă al treilea rigă. Triplează cu cuartă de chintă şi-i vine asul. Ceilalţi mormăie, dar n-au ce face.

— Numai o cacealma îi vine de hac şi-i întrerupe seria, izbucneşte *Profesorul*.

Doctorul e convins că aşa e, dar aşteaptă ca altul să încerce cacealmaua. Nimeni nu încearcă însă, sau dacă

încearcă, nu reuşeşte. *Avocatul* cade tot în picioare, câştigă întruna. *Asistentul* revine la masă, aşezându-se iar lângă *Doctor*. Acesta nici nu-l observă.

Câteva poturi mai mici liniştesc oarecum partida. Acum e rândul *Doctorului* să dea cartea. *Ceasornicarul* merge, *Profesorul* relansează;

— Pe trei, anunţă el.

Doctorul filează: opt, zece, valet şi damă de treflă. A cincea carte, albă. Ar putea să fie un nouă: chintă deci, sau poate chiar o treflă, sau poate chiar un nouă de treflă. *Doctorul* n-o mai deschide:

— Pe nouă! strigă el.

Inginerul iese din joc. *Profesorul* primeşte provocarea.

— Pe douăzeci şi şapte! anunţă victorios *Ceasornicarul*.

Doctorul simte că-l trec sudorile. De douăzeci şi şapte de ori miza, înseamnă 540 de fise. Aproape salariul său pe o săptămână. Filează cartea a cincea. Ar fi bucuros să nu fie un nouă de cupă. E sigur că o chintă n-ar fi bună în această competiţie. Nici nu e nouă. E un şapte de care. Deocamdată *Doctorul* n-are nimic, dar... are posibilitatea ca, trăgând o carte, să facă o culoare sau chiar o chintă regală. Dacă se retrage, cele 180 de fise puse sunt pierdute.

— Merg! hotărăşte, avansând încă 360 de fise.

Avocatul ezită, dar merge şi el. Potul este enorm.

Peste 1600 de fise. *Profesorul* abandonează.

— Cărţi! spune *Doctorul*.

— Două, cere *Avocatul*.

— Servit, anunţă *Ceasornicarul*.

Doctorul zvârle o carte şi se serveşte

— Una.

Când o ridică, vâră degetul mic sub ea şi-i înalţă

puţin colţul, înainte de a o apuca, dar de ajuns spre a-i vedea culoarea. Dezastru! E o carte roşie.

Mâna îi rămâne pe loc, ca paralizată. „S-au dus 540 de fiseu. N-are altceva de făcut decât să aştepte să ceară ceilalţi şi să se retragă.

Deodată, lângă mâna lui apare parcă o carte. Alături, lângă cealaltă. Oare el şi-a primit bine cartea? Nu cumva, cealaltă, cea roşie e cea pe care a aruncat-o *Avocatul*? Poate că pe asta şi-a dat-o el. Tremură uşor. Ştie ce are de făcut. Trebuie să renunţe. Chiar dacă s-a uitat la o carte a *Avocatului*, nu mai e corect să revină. De ce nu e corect? N-a ridicat doar cartea. Degetele se retrag singure şi apucă noua carte. O ridică şi o pune deasupra celorlalte patru.

După relansul *Ceasornicarului*, e rândul său să anunţe:

v-Cip, de abia îngână cu glas sugrumat.

— Pas, declară *Avocatul*, obligând astfel pe *Ceasornicar* să ceară.

— O sută! pronunţă acesta.

Doctorul filează. Filează încet, tot tremurând. O carte albă: un nouă. Un nouă negru! Nu mai are tăria să meargă mai departe şi plăteşte sec.

— Plus trei sute! aude glasul *Avocatului*.

Ceasornicarul plăteşte sec. *Doctorul* e obligat să-şi privească acum cartea. Un nouă de treflă!

— Şi plus cinci sute!

S-a liniştit. A uitat ezitarea de mai înainte. E convins că e cartea lui.

— Şi plus o mie! întoarce încordat *Avocatul*.

Ceasornicarul aruncă enervat cartea. A plătit destul cu un full de rigi! Nu mai poate zvârli încă 1500 de fise.

Doctorul e sigur pe cartea lui. *Avocatul* a cerut două cărţi. A avut deci brelan. Mai mult ca sigur brelan de aşi. A

făcut care. Asta e! Care de aşi.

— Şi plus două mii! spune *Doctorul*, de abia stăpânindu-se.

Tăcerea e punctată doar de bătăile inimilor. Chiar şi a inimii *Asistentului* care, buimăcit de mărimea potului la care asistă, aproape se apleacă peste masă şi peste umărul prietenului său.

Avocatul tace. Sângele i s-a retras din obraji-Toţi îl cunosc ca pe un jucător pasionat. Dacă joacă la o miză atât de mare, asta e, mai cu seamă, din vina lui. A pus până acum pe masă 2440 de fise. Ce va face? Se va retrage, sau va plăti ultimul relans?

— Plătit, rosteşte el, aproape horcăind. Apoi, revenindu-şi Plătit cu care de aşi!

— Nu-i bun! – strigă triumfător *Doctorul*. Chintă regală!

Şi etalează cele cinci cărţi de treflă.

— Mi-a intrat un nouă, precizează el, fără să fie nevoie.

— Parcă dracul ţi l-a trimis! izbuteşte să zâmbească *Avocatul*.

Dar se vede că e doborât: 4440 de fise pierdute nu e o glumă!

Doctorul îşi trage banii. *Ceasornicarul* se ridică.

— Ce facem? Nu mai jucăm? întrebă nesigur *Inginerul*.

— Nu! hotărăşte *Ceasornicarul*. E destul cât am dat. Şi nici *Avocatul* nu cred să mai vrea să joace.

— Ai dreptate, spune acesta.

Şi apucând cei patru aşi, pe care încă îi mai ţine în mână, îi rupe şi-i aruncă pe masă.

— Iertaţi-mă! exclamă necăjit pe sine însuşi. Sunt un dobitoc!

Toarnă încă un rând de coniacuri, dar mâna îi

tremură.

Ceilalţi beau, încearcă o clipă să animeze discuţia, nu reuşesc şi se despart.

Doctorul a plecat cu *Asistentul* cu care venise. E enervat şi preocupat. Ceva îl împinge să vorbească, să vorbească mereu, orice, despre orice şi mai cu seamă despre potul acela cu chinta regală. N-o face însă. îşi dă totuşi seama că ceva îl tulbură, îl opreşte, ca şi când i-ar fi ruşine. Şi, de fapt, chiar îi e ruşine.

N-ar putea să spună, mai cu seamă acum, de ce. Curios, nu-i pare rău şi nu se simte vinovat că n-a aruncat cărţile fără să intre în joc, ci îi pare rău că a plusat. „Prea mult a pierdut”, îşi spune el, ea şi când mărimea sau limitarea potului ar fi schimbat ceva.

Asistentul tace şi el Merg alături până la primul colţ şi acolo se despart. Se despart repede, încurcaţi, ca doi inşi care n-ar dori să se mai revadă. Imposibilă dorinţă, fiindcă mâine se vor întâlni la spital.

Doctorul ocoleşte locul de parcare, pătrunde şi-şi deschide maşina. Se urcă şi porneşte spre casă. Pri –, veste ceasul. E devreme, dar n-are unde să se ducă. Doar în vreun bar sau bodegă.

Ajuns în centrul oraşului, ezită o clipă în faţa cofetăriei Tivoli. De fiecare dată când se întorcea de la partida de pocher, indiferent dacă pierdea sau câştiga, cumpăra pentru soţia sa o cutie cu fondante de şocolată. Gestul era copilăresc, desigur, furnizorii aprovizionau zilnic vila. *Doctorului*, dar cu atât mai drăguţ. Eva numise acest gest, demult, la început, „răscumpărarea păcatelor”. Şi aşa-i rămăsese numele.

Acum nu opri. N-ar fi putut spune de ce, dar simţea că nu Evei trebuia să-i plătească şi nici numai o cutie de bomboane.

Oftă şi trecu mai departe. Atent ca întotdeauna,

depăşi stopurile şi intră pe şoseaua 23. Până acasă mai avea doar câţiva kilometri.

Opri, deschise poarta şi gară ca de obicei. Şi intră în casă pe uşa de seiviciu. Eva îl primi cu o privire curioasă şi de aşteptare:

— Şi răscumpărarea? Unde-i răscumpărarea?

Doctorul ridică din umeri, dându-şi totuşi seama de gestul său ursuz, nepotrivit.

— Iartă-mă. N-am jucat. A lipsit unul dintre parteneri.

Minţise. Eva n-avea cum să afle că minţise, dar o înşelase, îi spusese o minciună. Nu simţea dorinţa să-i spună totul, aşa cum o simţise întotdeauna.

Îşi desfăcea cravata când sună telefonul. Bombănind, ridică receptorul:

— Alo…

— Alo, *Doctore*? auzi o voce alterată, probabil din cauza transmisiei.

Da, *Doctorul* la telefon. Cine e acolo?

Nu se miră de faptul că cel ce sunase nu-şi spusese mai întâi numele. Ştia din proprie experienţă că foarte mulţi caută să se asigure că sunt în legătură cu persoana dorită, înainte de a se numi.

— Da, *Doctorul*, repetă el.

Tăcere. O tăcere care se prelungea peste măsură. Dacă n-ar fi fost bâzâitul continuu al firului, *Doctorul* ar fi crezut că celălalt închisese. O undă confuză de enervare şi de teamă îl inundă.

— Alo, strigă el. Cine e?

Şi atunci veni răspunsul. Un cuvânt, un singur cuvânt:

— Trişor i

După care urmă imediat declicul care anunţă că dincolo, la capătul liniei, convorbirea fusese închisă.

Cuvântul îl lovi cu brutalitate. Se înroşi, se clătină.

— Alo! strigă el iarăşi, deşi auzise declicul.

Rămase aşa, cu receptorul în mână. Cu un mare efort închise.

— Cine e? întrebă Eva.

Nu-i răspunse, se întoarse spre ea Probabil că era atât de schimbat, încât Eva se sperie.

— Ce ai? Ţi-e rău?…

— Cine era?

— Nimeni, răspunse el surd. Greşeală… da, un număr greşit. Nu mă simt bine, continuă el. Am să trec dincolo şi am să iau un antinevralgic.

Eva nu se împotrivi şi el îi fu recunoscător.

Îşi desfăcu gulerul şi se întinse, dar nu putu rămâne aşa. Ceva îl îmboldea necontenit să se mişte, să reacţioneze. Trişor!…

Pentru prima dată era pus în faţa unei probleme morale care îl privea direct şi necondiţionaţi însăşi conştiinţa lui îi era judecător şi acum îşi dădu seama că judecata deja începuse. Lentă şi şovăitoare, dar începuse chiar din momentul în care trăsese a doua carte.

De ce nu reacţionase imediat? De ce nu zvâiiise cărţile? Patima jocului, îşi dădu acum seama, îl silise să nu iasă din competiţie. Să lupte înainte.

Ce fel de luptă? Obţinuse chintă regală, cea mai mare carte. Mergea la sigur! În asta consta culmea vinovăţiei sale!

Dar dacă, în loc să prindă un nouă de treflă, ar fi tras un şapte sau un opt? Ar fi obţinut culoare, carte mare, care l-ar fi pus poate pe el în situaţia *Avocatului*. Ar fi jucat înainte, nu? Ar fi plusat şi replusat, nu? Desigur, e vinovat că a tras două cărţi, dar faptul că a doua carte a fost un nouă de treflă, singura carte care-l scăpa de dezastru, reprezenta norocul lui, nu mai depindea de faptul dacă a

tras sau nu a tras corect!

„Sofisme! recunoscu obosit. îşi reaminti de telefon. Cineva ştia! *Cine*

Glasul nu-i spunea nimic. Lovitura venise atât – de brusc şi de total, că nici nu se gândise măcar să se întrebe al cui e glasul celui care-i vorbeşte.

Dar, aşa cum se întâmplă cu loviturile tari, care opresc pentru moment activitatea conştientă, se întipărise puternic dincolo. Glasul putea fi readus în memorie, cercetat, analizat…

Zadarnic. Prea scurt. Un singur cuvânt. Prea puţin spre a putea fi identificat.

Cine putea fi?

Întrebarea, paradoxal, îl linişti. Problema morală, năucitoare se transformase într-o problemă de selecţie şi de logică.

Avocatul? Nu! Dacă ar fi observat, i-ar fi spus imediat. Fără intenţia de a-l jigni. Doar ca o remarcă firească şi din grija de a nu strica jocul. Afară doar… dacă Avocatul *nu*-şi filase cartea şi văzuse că are care de aşi, înainte de a observa că dânsul alege între două cărţi. Atunci, poate, sigur pe cartea lui, l-a lăsat, bucurându-se chiar că astfel el va prinde o carte mare, un full sau chiar o culoare şi aşa va risca şi va pierde mai mult.

Dar atunci, atunci înseamnă că trişor nu era numai el, ci şi *Avocatul*. Mai mult, la el putea fi o greşeală, dar în acest caz la *Avocat* era o cursă intenţionată.

Un râs amar îi crispă buzele. Departe ajunsese dacă îşi acuza acum prietenul, îl făcea vinovat pe cel ce pierduse!

Nici *Ceasornicarul* nu putea să fie-şi el intrase în joc. Acelaşi raţionament valabil pentru *Avocat* îl elimina şi pe *Ceasornicar*. Numai dacă se admitea reaua-credinţă se putea afirma că *Ceasornicarul* ar fi intrat în joc, ar fi

aruncat 540 de fise. numai spre a supune pe *Doctor* unui test al moralităţii şi apoi spre a-l acuza sub anonimat. Era absurd!

Acelaşi lucru şi în ceea ce-l priveşte pe *Profesor*. Atâta doar că s-ar fi putut admite că acel nouă de treflă ridicat de *Doctor* provenea dintre cele două cărţi aruncate de dânsul când decartase. Aruncate, desigur prea aproape de *Doctor*, dar fără intenţie.

De fapt însă nu aceasta avea importanţă. Cartea putea să fie venită de oriunde, dintre cărţile *Avocatului*, dintre cele aruncate de *Inginer*, care nu mersese şi chiar dacă se bănuia o lovitură montată, din restul de cărţi rămase pe masă.

Important era cine o făcuse, cine avea interes să o facă. Sau, poate… numai cine nu pierdea făcând-o.

Singurul care era în această situaţie era *Inginerul*. El nu mersese de la început.

Şi *Asistentul*?

Nu-şi aducea bine aminte unde era *Asistentul* în momentul potului aceluia. Avea impresia că era lângă dânsul, îşi aducea aminte că nu-l chibiţase mult, că se retrăsese cu o revistă şi un pahar de coniac, undeva, într-un colţ. În ultimul moment, când mărimea relansurilor scosese exclamaţii partenerilor, atunci da, atunci îl simţise, parcă, lângă dânsul. Dar mai înainte?

În orice caz, unul din doi, sau chiar unul din cinci observase manevra, poate îi împinsese cartea favorabilă. Ştia. Şi-l anunţase scurt şi dispreţuitor la telefon.

Ce era de făcut?

Numai un singur lucru, chibzui *Doctorul*. Greşeala sa exista, nu putea fi înlăturată. Dar nu era o greşeală morală, nu! *Doctorul* respinse eu indignare şi cu fermitate această ipoteză. Nicio clipă nu se gândise să trişeze! O făcuse inconştient, accidental. Totuşi, în urma acestui gest

câştigase căinare sumă de bani. Era obligat s-o restituie. Şi nu numai atât. Faţă de *Avocat*. faţă de toţi ceilalţi şi mai cu seamă faţă de el însuşi era obligat să relateze împrejurările în care comisese gestul.

Îşi dădea seama, relatarea îl va pune într-o situaţie neplăcută, jenantă, dar trebuia. *Doctorul se* hotărî. Se simţi mai bine, mai sigur. Era un om atât de Cinstit, încât nici nu concepea o acţiune incorectă. Şi prin delegaţie, trecea această calitate şi prietenilor săi.

Te-ai odihnit? îl întrebă Eva, când trecu dincolo.

— Da.

Se îndreptă spre ea şi o sărută uşor pe obrazul pe care ea i-l întinse.

— Iartă-mă. Sunt obligat să plec în oraş. Nu voi sta mult.

— Neplăceri?

— Nimic important.

Îşi luă pălăria. Ca niciodată, conduse mai repede.4 *Avocatul* era acasă. îl prinzi, puţin cam încurcat.

— Ce purice te-a pişcat? întrebă el. Coniac?

— Dă-l încoace, ripostă *Doctorul*.

Intrară în birou. Gazda deschise barul şi scoase sticla şi păhărelele.

— Ai venit să-ţi vezi victima?

Doctorul crezu că simte un reproş. Vârî mâna în buzunar şi scoase un teanc de bancnote.

— Uite. Ăştia sunt ai tăi!

Avocatul îşi încruntă şi mai mult sprâncenele.

— Eşti beat? Atunci nu-ţi mai dau.

Doctorul îi smulse sticla şi-şi turnă singur.

— Uite ce e. Nu sunt sigur c-ai să înţelegi dintr-odată. Dar, te rog, ascultă-mă, fără să mă întrerupt.

Îi povesti tot, pe îndelete. *Avocatul* se tolănise într-un fotoliu.

— …Deci, înţelege, conchise Doctorul. Potul nu este regulat. Eu am tras de două ori. N-am ştiut şi nu ştiu nici acum dacă prima sau a doua carte era cea care mi se cuvenea, dar n-are a face. N-aveam acest drept. Aşa că… ia-ţi banii!

Avocatul îşi arătă dinţii într-un rânjet nu prea plăcut.

— Mă crezi copil, dragă *Doctore*, dacă vrei să mă duci în felul acesta. Ştiu de ce ai venit şi de ce faci acest gest, pentru care ar trebui să-ţi mulţumesc, dar nu-ţi mulţumesc. Tu crezi că am pierdut o sumă prea mare, o sumă pe care nu aveam dreptul s-o pierd.

— Dragul meu!…

— Taci, lasă-mă să vorbesc, ce dracul Tu ştii că agentura noastră primeşte depuneri şi face plăţi în contul clienţilor. E adevărat că… împrumutam, câteodată, din aceste fonduri şi îi puneam imediat la loc, dar nu o asemenea sumă. Oricât de mult îmi place pocherul, nu mă joc cu onoarea!

Doctorul gemu:

— Şi eu mă joc, nu?!…

Avocatul ridică ochii şi-l privi lung. îi văzu faţa schimbată. Întâi tăcu.

— Iartă-mă, îi spuse apoi înăbuşit şi şovăielnic, dar nu pot să te cred. Bănuiam şi mai bănuiesc încă o pornire mărinimoasă din partea ta. M-ar fi lovit adânc, dar aş fi fost bucuros s-o primesc, dacă lucrurile s-ar fi petrecut aşa cum ai fi crezut tu. Eram sigur că mă insulţi din prietenie şi bunătate. Aşa cum te ştiu, ţi se potriveşte.

— Nul… gemu iarăşi Doctorul.

— Dar văd că vorbeşti serios. Aşadar… te-ai uitat la o carte care nu ţi-era bună, ai respins-o şi ai ridicat alta. De unde? Din pachet? Tu făceai cărţile.

— Nu, nu din pachet! protestă violent *Doctorul*. Atunci n-aş mai avea nicio scuză, ar fi fost într-adevăr

trişaj!

— Şi aşa?... Iartă-mă, te rog, nu vreau să te insult, dar vreau să-ţi înţeleg punctul de vedere.

— Nu eram sigur dacă într-adevăr cartea filată întâi era cartea distribuită mie. Ar fi putut să fie... dar ar fi putut să fie şi cealaltă.

— Eşti sigur?

— Absolut sigur! afirmă cu tărie *Doctorul*.

— Atunci ai continuat. Acum, declari că n-ai jucat corect. După părerea ta de acum, ce ar fi trebuit să faci?

— Să arunc cărţile!

Avocatul se gândi puţin şi apoi obiectă:

— Nu... nu cred. Ia gândeşte-te. Ce carte ai aruncat? Nu cumva prima oară te-ai uitat la cartea aruncată tocmai de tine?

Faţa doctorului se aprinse brusc:

— Dumnezeule! strigă el. Am aruncat un şapte de care şi cartea filată era goală şi roşie!

— Vezi? rosti mustrător *Avocatul*.

— Dar nu ştiu dacă era aceeaşi carte! Nici măcar nu ştiu dacă era un şapte, sau dacă era de care. N-am filat-o până la capăt. Ştiu doar că era roşie şi fără chenar! Putea să fie oricare alta, de cupă sau de care, de la şapte până la zece!

— Bineînţeles, admise *Avocatul*.

— Şi apoi... continuă Doctorul, dacă „ar fi fost aşa, nimeni n-ar fi avut nimic de spus! Nu m-ar fi acuzat de trişare!

— Cine te-a acuzai?

Doctorul povesti despre telefonul primit.

— Unul din trei: *Profesorul*, *Ceasornicarul* sau *Inginerul*.

— Ba unul din patru. Nu trebuie să-l uiţi pe *Asistent!*

— Ce interes ar avea?

— Şi ceilalţi ce interes ar fi avut? Totuşi, am să-i întreb pe fiecare în parte.

— N-are să spună!

— Ţie, nu. Dar mie? Altfel nu văd de ce ar fi făcut-o.

Avocatul se îndreptă către telefon. Formă un număr.

— Alo!… alo! strigă apoi bucuros. Tu eşti?

Doctorul se lipi de el. Auzi vocea înăbuşită şi deformată:

— Da, eu! Ce-i cu tine? Ai nevoie de ceva?

Avocatul râse. Înţelese întrebarea prietenului

— Nu, dragă. Vreau să te întreb, tu i-ai telefonat *Doctorului*?

— *Doctorului*? Eu? Nu! se simţea mirarea în vocea celuilalt. De ce-ţi vine să crezi că i-am telefonat?

— Aşa… o bănuială stupidă. Dar dacă mă asiguri…

— Nici nu m-am gândit! Apropo… un început de jenă îl făcu să se bâlbâie… dacă ai vreo neplăcere bănească.

— În regulă! râse *Avocatul*. Vechea camaraderie, nu? Mulţumesc, dragă, n-am nevoie. Tocmai asta i-am explicat şi *Doctorului*.

Doctorului?!…

— Lasă că-ţi explic eu altă dată. Pa! şi închise.

— Al doilea, spuse formând alt număr.

Profesorul negă cu aceeaşi siguranţă şi nedumerire. La fel şi *Inginerul*.

— Uite *ce* e, conchise *Avocatul*. Pun mâna în foc că niciunul dintre ei nu ţi-a telefonat. Şi atunci, nu rămâne decât *Asistentul*. Destupă iarăşi sticla şi umplu paharele… Nici nu se poate altfel!… mormăi el.

— Ce anume?

— Lasă-mă să mă g-îndesc. Da, continuă apoi. Tu ai tras asul la alegerea locurilor. Ai ocupat locul cel mai bun, singur pe o latură a mesei dreptunghiulare. Ştii că n-am masă pentagonală. Deci niciunul dintre partenerii tăi n-

avea posibilitatea, chiar dacă în momentul acela nu era în joc, să-ţi vadă cartea. Just?

— Desigur, dar ce importanţă are?

— Cum? Nu vezi? O mare importanţă. Ţie nu-ţi trebuia o carte oarecare, ci un nouă de treflă, înţelegi? Orice altă carte era inoperantă. Dar cum putea să ştie *Ceasornicarul*, aflat la stânga ta, *Profesorul*, în faţă, eu şi *Inginerul*, la dreapta, că ţie îţi trebuie un nouă de treflă, dacă nu-ţi puteam vedea cărţile? Şi tu nu le-ai arătat nimănui, nu-i aşa?

— Bineînţeles.

— Atunci, numai cel care şedea lângă tine, umăr la umăr cu tine, care se putea uita în cartea ta, a putut să ştie că ţie îţi trebuie un nouă de treflă. Adică numai *Asistentul*.

— Dar el nu era lângă mine. Nu mă mai chibiţa.

— Eşti sigur?

— N-aş putea să jur… dar totuşi… aşa mi se pare.

— Ţi se pare… Nici eu nu sunt sigur. Cred însă că la sfârşitul jocului era lângă tine.

— Da, la sfârşit, atras de plusurile şi exclamaţiile noastre.

— Atunci, nu rămâne decât o singură ipoteză. N-ai trişat. Prima dată n-ai făcut decât să te uiţi la propria ta carte, aruncată de tine. Gest corect şi care se întâmplă deseori. Apoi ai ridicat cartea împărţită ţie. Ai câştigat cinstit, nu te mai chinui. Haide, ia-ţi hârtiile astea înapoi! *Doctorul* făcu „un gest de refuz. Nu fi prost, şi nu mă face şi pe mine să devin melodramatic. Ce dracu’! Astăzi parc-ar fi ziua spovedaniilor. Ascultă, dragul meu, ţi-am spus că nu vreau să mă joc cu onoarea. Nu mai vreau să mă joc, aşa ar fi trebuit să spun. Ştii cât îmi place pocherul. Devenisem robul lui, înţelegi? De două-trei ori am luat banii agenţiei, ştii asta? Sume mici, se înţelege. Dar azi, când cu afurisitul acela de pot, mi-am dat seama că în

anumite împrejurări, legat de o anumită carte, nu m-aş putea opri. Aş ajunge un hoţ. Înţelegi tu? Lovitura ta m-a năucit şi m-a scârbit. M-am lecuit. Nu mai joc. Nu mai joc!

— Şi banii? De unde ai luat banii?

De data aceasta *Avocatul* râse liniştit:

— Un noroc, un noroc extraordinar. Banii sunt ai mei, n-avea grijă. O moştenire de la o mătuşă bă* trână şi uitată. Nici nu-i mai ştiam bine numele. Nil ştiu când a murit, dar ştiu că mi-a lăsat banii. I-am încasat, i-am pierdut şi m-am lecuit. Am de ce să-ţi mulţumesc!

Doctorul asculta năucit. Atmosfera de tragedie se estompase, dar nu era încă convins.

— Înţelegi de ce nu pot să primesc banii? Nu mă interesează dacă ai trişat sau nu, dar, dacă-i primesc, n-am să mă pot ţine. Am să joc iar. Şi atunci… Aşa că du-te naibii cu banii tăi cu tot! Azvârle-i pe fereastră, pune-i pe foc… Mai bei un pahar?

Pentru prima dată, *Doctorul* zâmbi.

— Bine, mai toarnă. Iar cu banii… ştiu ce am să fac. Să nu te miri dacă vei primi o scrisoare de mulţumire de la orfelinat.

— Nu fi prost!

— Nu, nici mai prost şi nici mai încăpăţânat decât tine.

Băură, şi *Doctorul* se pregăti de plecare.

— Mai vino pe aici, chiar dacă nu mai joci, îi aminti *Avocatul*. Şi… bagă de seamă! Cred că cineva îţi poartă sâmbetele.

Doctorul se întoarse acasă mult mai liniştit. Intră, zâmbi Evei şi trecu în birou. Deşurubă stiloul şi completă un cec pentru orfelinatul oraşului.

— N-ar fi drept să piardă numai el! reflectă mulţumit.

Totuşi, nu era complet liniştit. Nu-i ieşea din minte *Asistentul*.

CAPITOLUL IO

Doctorul era puţin cam încurcat. Eva îl anunţase că nu vor putea lua masa împreună. Va avea o dimineaţă încărcată: câteva cumpărături pe care le neglijase până la limită şi, apoi, ora la coafor. Nu ştia când se va termina totul, mai bine să nu se aştepte unul pe altul.

De aproape cinci ani de când era căsătorit, *Doctorul* se obişnuise cu întoarcerile de la spital, pentru a prânzi şi a se odihni apoi câteva sferturi de ceas. Cu maşina ajungea repede, fără să se grăbească, dar nici să întârzie. Mesele în doi, în sufrageria comodă, intimă şi deschisă îi făceau o plăcere deosebită, cu ritualurile ei şi atmosfera de oficialitate, uşor desuetă. Se îmbrăca întotdeauna pentru masă şi, chiar acum mai avea impresia de tânăr logodnic care ia prânzul în una din cabinele închise ale restaurantelor marelui oraş, alături de aleasa inimii sale, îndrumaţi şi urmăriţi cu simpatică ironie de chelnerul îndemânatic şi încă romantic, deşi puţin blazat.

E adevărat că, acum, chelnerul văzut de *Doctor* era înlocuit de fata lor de casă. Dar, dacă aceasta nu avea ironia blazată a din ce în ce mai fantomaticului chelner, avea puerila admiraţie faţă de doamna şi domnul şi o desăvârşită graţie în mişcările cu care servea masa. *Doctorul* se simţea un personaj adulat, chiar dacă îşi sorbea, fără niciun zgomot, supa.

De aceea, la început, după ce ajunsese la spital, luase hotărârea să nu mănânce la prânz. Va rămâne aici şi va lucra. Va pune puţină ordine în hârtiile şi obiectele îngrămădite în biroul său personal. Chiar se simţea nevoia!

Desigur, se simţea, dar *Doctorul* îşi supraestimase forţele şi cele necesare îndreptării unei dezordini care-i era dragă şi cele necesare înfrângerii unui obicei, care acuşi avea să împlinească cinci ani. Cum termină lucrul şi

veni ora pauzei de prânz, care pentru *Doctor* se întindea până la ceasurile 16, se simţi îndemnat să părăsească clădirea, să plece.

Să plece, bine… dar unde să plece?

Acasă n-avea ce face. Nu se putea aşeza la masa lor, lungă, masivă şi lustruită, acoperită cu damasc fin, farfurii, farfurioare, sosiere, castronaşe din porţelan de Java şi argintăria mată a pieselor de serviciu, singur, chiar dacă-l servea fata din casă.

Totuşi, trebuia să plece. Nici nu-şi mai amintea că hotărâse să pună puţină ordine în dezordinea biroului.

Afară era o vreme nedecisă, potrivită oricărei dorinţe. Ploua, dar cu picături rare şi apă călduţă. *Doctorul* îşi îmbrăcă impermeabilul şi ieşi în hol.

Hotărî să nu ia maşina. Va hoinări puţin pe străzile, oricum golite de ora prânzului şi de ploaie şi, dacă va avea chef, va intra într-un restaurant.

Cu mâinile adânc înfundate în buzunare, cu gulerul ridicat, păşea neglijent prin băltoace şi pe pavajul umed. Din când în când ridica faţa în sus ca să primească botezul umed al picăturilor de ploaie. Baia aceasta călduţă şi neobişnuită pentru el îl dispuse.

Se îndreptă spre centru. Ici şi colo răspundea amuzat privirilor surprinse ale unor vagi cunoştinţe, îşi uitase indispoziţia şi se simţea minunat. I se făcuse foame.

Hotărî să caute restaurantul pe care-l visase înainte de a se căsători şi în care nu mai fusese apoi. Intră în prima clădire luxoasă pe care o întâlni. Nimerise la Melba. Nu-i plăcu. Căutătura oarecum complice pe care i-o aruncă oberul, mesele joase şi grupate discret, covoarele groase şi perdelele pe jumătate trase, deşi în sală domnea o lumină albă, dar nu stridentă, îl făcu să se simtă singur. Ar fi putut lua masa aici, desigur, dar nu se putea imagina altfel decât alături de Eva, Eva subţire, înaltă, aristocratică, rece şi

totuşi puţin picantă, aşa cum era de multe ori chiar în salonul lor, dar niciodată în sufragerie.

Se retrase, gândindu-se. la Eva. Curios, acum observă, sau i se păru că observă: câteodată, soţia sa juca teatru, avându-l doar pe el ca public sau, poate, chiar fără public, dar niciodată în faţa fetei din casă. De ce?

Zâmbi, fără să dezlege enigma. Ce importanţă avea? Poate că Eva rămăsese încă un copil. Aşa că prefera să joace teatru fără spectatori, sau numai pentru dânsul.

Păşi mai departe şi, în sfârşit, i se păru că regăsise localul visat. O intrare simplă şi prietenoasă.

Mese puţine şi comode, aşezate parcă ia întâmplare. Fără bar, fără miros, fără zgomot.

Intrase, fără să ştie, în cel mai renumit şi mai costisitor local al oraşului. îşi dădu impermeabilul şi pălăria la garderobă şi luă loc la o masă. Fu servit imediat, după dorinţă şi impecabil. Se gândi ce plăcut ar fi aici, seara, cu Eva. Va yeni cât mai curând. Singurul regret, vag de altfel şi alungat de serviabilitatea discretă a celui care-l servea, fu că acel chelner în vârstă, uşor ironic şi romantic din visele sale, era înlocuit de un tânăr foarte sprinten şi foarte priceput.

La ieşire, după ce-şi luase lucrurile, dând discret bacşişul cuvenit, surveni o mică busculadă. Un client oarecare, gonit probabil de ploaie, intră prea grăbit, ciocnindu-se de *Doctor*. Nici nu se scuză şi trecu repede mai departe. Chelnerul apăru imediat, foarte îndatoritor.

— Iertaţi-ne, domnule! Vă rog să ne credeţi că astfel de scene nu se petrec la noi. Aţi fost lovit? Să chem o maşină?

— Nu, nu, o simplă atingere. Aproape că n-am observat. Nu-i nimic. Cine-i domnul? întrebă, mai mult din politeţe decât din interes.

Chelnerul avu un gest dispreţuitor:

— Nu-l cunosc. Nu e un obişnuit al localului nostru. Şi nici nu cred că va deveni.

— Nici eu nu-s un obişnuit, remarcă maliţios *Doctorul*.

— Oh! Dumneavoastră!

Admiraţia din vocea şi exclamaţia chelnerului făcu pe *Doctor* să vâre iar mâna în buzunar.

— Mulţumesc, domnule, mulţumesc: Poftiţi oricând. Veţi fi bine primit.

Sătul şi din nou bine dispus, *Doctorul* căpătă gust de plimbare.

Se îndreptă spre parcul de distracţii al oraşului. Ploaia stătuse şi mulţimea începea să se arate şi să se manifeste.

Doctorul nu era un singuratic, un izolat. îi plăcea să stea de vorbă şi să glumească. Privea zâmbind şi cu indulgenţă grupurile largi şi dense de oameni. Mulţumirea lui în intimitatea lungă cu o singură persoană era datorită vrăjii pe care, poate, puţini o pot înţelege atât de durabilă, dar pe care toţi ausim. Ţit-o în vreo clipă oarecare a vieţii lor. Era naturală şi normală şi nu făcuse dintr-însul un om lipsit de sensibilitate.

Şi însăşi meseria sa îl izola, şi altfel decât Eva. Faptul că era chirurg, că de multe ori zilnic trebuia să opereze, îl obişnuise cu atitudinea antiseptică, cu teama de apropieri fizice, cu o curăţenie în îmbrăcăminte şi trup chiar excesivă, necesară totuşi nu atât pentru paza sa, cât pentru aceea a operatului. Mecanic acum se ferea de contactul prea des ea mulţimea, se ferea de îmbrăţişarea ei călduţă, entuziastă câteodată, totdeauna sufocantă.

Se feri deci, dar nu atât cât ar fi vrut. De câteva ori, mai cu seamă în faţa intrărilor, circurilor, manejelor şi localurilor de petrecere, fu prins, îmbrăţişat, înghiţit aproape. Se descleşta râzând sau zâmbind, dar nu se lăsa

purtat. Această opoziţie îl obosi curând. îşi făcu loc şi părăsi parcul. De-abia acum văzu că deşi nu mai ploua, purta impermeabilul pe el, şi încă încheiat oină sus.

Se îndreptă spre spital. Era obosit, dar mulţumit. Ajuns, îşi găsi timp să pună şi oarecare ordine în birou, O ordine relativă, nici nu-i plăcea altfel.

După ce termină, părăsi biroul şi căută pe cineva cu care să stea puţin de vorbă. Mişcarea îl dispusese, dar în etajul de sus nu găsi pe nimeni. Ca de obicei, directorul spitalului era plecat. Doctoriţa Marta plecase şi ca, ştia aceasta. Intră în camera surorilor, prefăcându-se că o căuta pe asistenta sa. Niu o găsi, dar rămase câteva clipe, flecărind cu fetele. Acestea îl priveau şi ascultau cu o vădită admiraţie. Se simţi puţin jenat şi plecă.

Reveni în birou şi-şi privi ceasornicul. Prea devreme să plece. Eva, probabil, nu revenise încă. inavea nimic de făcut. Niciun caz care să-l intereseze. Se lăsă în fotoliu şi începu să răsfoiască distrat o revistă de specialitate.

Sună telefonul. Diferitele birouri ale şefilor de secţii, ca şi sălile de operaţii erau legate prin fir interior.

Ridică receptorul. Zgomotul mai intens de pe fir îl lămuri că era vorba de o legătură extremă.

— Alo! făcu el apelul.

— Alo, *Doctorul*? i se răspunse-Tresări. Avu impresia că recunoaşte vocea, deşi nu o putea identifica.

— Da… eu sunt… cine vorbeşte?

Ca şi data trecută, necunoscutul reluă autoritar:

— *Eşti un hOfţ*!

Un val cald de sânge i se urcă în obraz, Se enervă;

— Alo! strigă el. Nu înţeleg!

— Nu înţelegi? Caută-te în buzunare. Hoţule!

Zgomotul sec al repunerii receptorului îl anunţă că se terminase convorbirea.

— Ce-o mai fi şi asta? mormăi *Doctorul*. V Dar se

supuse. Se căută prin buzunare. Scoase toate lucrurile pe care le avea şi le depuse pe birou. Nu găsi nimic străin sau suspect. Le privi nedumerit şi apoi le puse înapoi.

— Un nebun! se gândi el.

Îşi aminti însă de primul telefon anonim şi se înfioră. Un nou gând îi trecu prin minte. Bănuiala *Avocatului*.

— Cineva îmi poartă sâmbetele!

Se scotoci iarăşi prin buzunare. Nimic. Se ridică şi alergă la impermeabil. În buzunarul exterior din stânga găsi un pachet. Bani! căzu năucit în fotoliu. Cum ajunseseră banii aceştia în buzunarul lui?

— Cineva îmi poartă sâmbetele…

Numără banii: 723 de bancnote.

Ridică receptorul:

— Poarta! ceru sec. Poarta? Aici *Doctorul*. Nu ştii, doctorul *Asistent* a plecat?

— Să trăiţi, domnule *Doctor*! Domnul doctor *Asistent*? Nu, nu! N-a plecat încă. E pe undeva prin spital. N-a trecut pe aici. Să pun pe cineva să-l caute?

— Nu, nu-i nevoie, răspunse şovăind *Doctorul*. Mulţumesc!

Închise şi recăzu în fotoliu. Va să zică… cel care-i telefonase nu fusese Asistentul!

— Atunci?… atunci cine? Cine şi când?

Reveni asupra întregii zile, căutând momentul când cineva ar fi putut să-i vâre banii în buzunar. Nu se mai întreba de ce. Aceasta era altă problemă, asupra căreia va reveni. Deocamdată…

Îşi aminti că, sosind dimineaţa în spital, îşi dezbrăcase pardesiul în cuierul din birou, unde rămăsese toată vremea, până la ieşirea sa în oraş.

Nu obişnuia să încuie biroul când îl părăsea pentru scurtă vreme, fie întâmplător, fie spre a-şi face vizita. Oricine din personalul spitalului ar fi putut intra în lipsa

sa. Ba chiar şi străini, vizitatori ai bolnavilor. Nu riscau mare lucru. Dacă ar fi fost surprinşi în birou, ar fi putut să spună că doreau să-i ceară o consultaţie sau să-l întrebe cine ştie ce. Deci, oricine i-ar fi putut strecura banii.

Îşi aminti însă că părăsind spitalul şi văzând că plouă, îşi ridicase gulerul impermeabilului şi-şi vârâse mâinile în buzunare. Gest instinctiv şi normal. Voia să se apere de umezeală. Dacă banii ar fi fost atunci în buzunar, ar fi dat numaidecât peste ei. Formau doar un pachet destul de voluminos.

Se plimbase… umblase prin ploaie… Nimeni nu se apropiase de dânsul. Apoi, intrase în restaurant şi dăduse impermeabilul la garderobă. Înlătură gândul că banii i-ar fi putut fi strecuraţi de garderobieră. Nu-l cunoştea, n-avea niciun motiv s-o facă. Altcineva? Poate că fusese urmărit. Era posibil ca un necunoscut să se strecoare la garderobă, cu sau fără ştirea garderobierei? Hotărî să se intereseze.

Apoi? Apoi, după ce-şi îmbrăcase impermeabilul, umblase iarăşi pe străzi. Da, dar mai întâi… înainte de a părăsi restaurantul, un necunoscut se ciocnise de dânsul. Ar fi putut să-i strecoare pachetul! Desigur… ar fi putut!

Căută să-şi amintească înfăţişarea individului. Nu prea izbuti. Tânăr, 30 – 35 de ani, îmbrăcat corect, parcă în gri închis. Faţa? Nu şi-o amintea. O figură banală, care se uită imediat.

Fără să mai întârzie, îşi smulse impermeabilul din cuier, îl îmbrăcă la repezeală şi, luându-şi pălăria, părăsi biroul şi spitalul. La ora aceea, restaurantul. era gol. îl primi acelaşi chelner serviabil. Ceru să stea de vorbă cu garderobiera. Aceasta se prezentă. Era cam neliniştită.

— Am să te rog să mă ierţi şi să înţelegi de la început că nu te învinovăţesc cu nimic, începu Doctorul, zâmbindu-i. îţi aminteşti, cred, că am dat impermeabilul şi pălăria la garderobă. Da?

— Da, răspunse femeia fără să se liniştească la zâmbetul său amabil. Vă lipseşte ceva?

— Din contra, am găsit ceva în plus!

— Ce?

— Prefer să nu-ţi spun. Ar fi putut cineva, altul decât dumneata, să intre în garderobă? A intrat cineva?

— Imposibil! Uşa din spatele garderobei este închisă nu numai cu cheia, dar şi cu zăvorul. Iar prin faţă nu putea să intre nimeni fără să-l văd.

— N-ai părăsit garderoba?

— Niciun minut, nicio clipă măcar!

— S-a plâns cineva, după plecarea mea, că i-ar fi lipsit ceva?

— Nimeni, răspunseră atât garderobiera, cât şi chelnerul.

Doctorul se pregăti să plece, după ce strecură câte o bancnotă garderobierei şi chelnerului.

— Ce – aţi găsit în buzunar? întrebă acesta.

— Un stilet plin de sânge, răspunse *Doctorul*.

Garderobiera scoase un ţipăt uşor. Chelnerul se îngălbeni.

— Ar trebui să anunţaţi poliţia, bâigui el.

— Asta am să şi fac, aprobă *Doctorul*, părăsind localul.

Nici nu se gândea să se ducă la poliţie. Ce le-ar fi putut spune? Întâmplarea cu jocul de cărţi era prea intimă ca s-o poată povesti.

În orice caz, banii aceştia nu-i aparţineau. Se gândi întâi să-i trimită tot orfelinatului. Apoi îşi schimbă hotărârea. S-ar fi putut ca totuşi banii să fi fost fie pierduţi, fie furaţi de la cineva. Poate că în învălmăşeala în care intrase în parcul de distracţii al oraşului, cineva, vrând să-şi vâre banii în buzunar, înghesuiţi cum erau, a strecurat, fără să vrea, banii în buzunarul său. Ipoteză puţin

probabilă, dar nu total imposibilă. S-au mai văzut curiozităţi de astea.

Întrebă un sergent de circulaţie unde e biroul obiectelor pierdute şi se duse acolo. Explică, aşa cum putu mai bine, fără să spună ceva despre telefonul primit, unui funcţionar tânăr, amabil şi simpatic. Acesta îl ascultă, dar apoi, cu regret, ridică din umeri:

— Nu putem să-i primim. Noi nu primim decât obiecte pierdute, al căror răgubaş este mai mult sau mai puţin posibil de identificat după descrierea pe care ne-o face despre obiectul pierdut. Dacă banii ar fi fost înăuntrul unui portofel sau pungi, sau… aşa ceva, i-am fi primit. Banii se predau la poliţie. Şi păgubaşii tot acolo întreabă. Şi mai bine încă… daţi un anunţ la ziare, arătând locul şi ora aproximative, fără să indicaţi suma. E adevărat că veţi avea cam multă bătaie de cap.

— De ce?

Funcţionarul zâmbi.

— Din păcate, există oameni care încearcă să pună mina pe ceea ce nu le aparţine. Veţi avea destui vizitatori care se vor prezenta, cerându-vă banii, încercând să ghicească suma. În mare, bineînţeles, pretextând că nu-şi mai aduc aminte de mărunţiş. Până la urmă, tot la poliţie veţi ajunge!

Doctorul mulţumi şi se retrase. Intră apoi în prima circă de poliţie, povesti din nou cazul, dădu o declaraţie şi depuse banii. Primi o chitanţă.

— Dacă peste un an şi o zi nu se găseşte păgubaşul, banii sunt ai dumneavoastră, îi spuse şeful circumscripţiei. Vă vom înştiinţa chiar noi, la adresa lăsată.

— Aş vrea să fiu anunţat şi eu dacă se prezintă cineva. Aşa… din curiozitate.

— Bineînţeles. Nici nu putem elibera suma fără întocmirea unui proces-verbal iscălit şi de dumneavoastră.

Doctorul salută şi plecă. Se gândea însă că, dacă într-adevăr cel care-i strecurase banii şi-i telefonase era cineva care-i purta sâmbetele, aşa cum spusese *Avocatul*, nu se va grăbi să-şi reclame pierderea.

Totuşi, era mult mai liniştit când se întoarse la spital.

Nu se simţea prea bine şi ar fi dorit să ajungă cât mai repede acasă. îşi lepădă la iuţeală halatul şi aproape nici nu se spălă pe mâini. deşi apa rece îl făcu să-şi revină puţin. Ştia că face o prostie că înghite tranchilizantele acelea înaintea operaţiilor.

Începuse acum aproape o lună, în ziua când se simţise nervos. O pastilă, fără gând de a continua. îi făcuse bine şi a doua zi se trezise umplându-şi paharul cu apă şi scoţând micul tubuleţ din vitrină. Apoi… apoi nici nu-l mai închisese acolo, îl lăsase la îndemână, în sertar.

Ştia că nu era ceva periculos, nimic pe bază de stupefiant. Un simplu liniştitor, dar… orice medic ştie că mâna ascultă de creier şi că e primejdios ca între mână şi creier să introduci inele noi, pe care nu întotdeauna le poţi controla. N-ar fi stat la îndoială să recomande oricui micile tablete albe, inofensive şi liniştitoare, numai unui chirurg sau unui violonist, nu. Şi el era chirurg!

— De mâine nu mai iau porcăria asta! hotărî *Doctorul*, înjurând nemotivat folositorul medicament.

Nu mai aşteptă ascensorul special amenajat pentru personalul medical şi coborî pe scări. Furios cum era, pe sine şi pe lume, aproape nici nu răspunse portarului de serviciu. Trecu la garaj, îşi scoase maşina şi se îndreptă spre poartă.

Nu se simţea bine, avea reflexele moi. Deşi portarul principal, după ce-a deschis cele două aripi cu mult înainte ca maşina să ajungă la ieşire, a făcut un pas într-o parte, *Doctorul* fu gata să-l agaţe. Nici nu se scuză, frână, apoi acceleră brusc sub ochii miraţi ai omului, care sărise

înlături, şi pătrunse în stradă.

Doctorul era ceea ce se cheamă un şofer prudent. Conducea atent, nu depăşea niciodată 80 kilometri pe oră, de obicei mergea cu 60 şi respecta toate semnalele. Nu avusese nicio contravenţie, deşi conducea de mai bine de şapte ani. De altfel, drumul îi era foarte bine cunoscut, îl străbătea de două ori pe zi.

Locuia în capătul celălalt al oraşului, într-un drăguţ şi foarte intim cartier de vile. Pe traseu evita centrul, trecea prin spatele clădirii monumentale a poştei şi intra în şoseaua internaţională 23. Apoi, după ce ieşea din oraşul propriu-zis, rula aproape încă un kilometru pe un traseu lateral, excelent întreţinut, care deservea cartierul.

Ca întotdeauna, traversarea oraşului se desfăşură fără niciun incident. Odată la volan, proasta dispoziţie dispăruse. Opri la stopuri şi răspunse amabil agenţilor de circulaţie.

Intră în şosea şi mări viteza. După cinci-şase minute zări derivaţia. Fără să încetinească, intră pe drumul cunoscut, cu puţin mai îngust decât şoseaua.

Îl străbătuse aproape jumătate, când, deodată, dinspre trotuarul cel mai apropiat, din stânga, zări o strălucire multicoloră, care se repezi în întâmpinarea maşinii. „Un copil, o fetiţă!”, îi fulgeră prin minte… Vru să acţioneze frâna de mână şi de picior, dar, fulgerător, îşi dădu seama că e prea târziu. Atunci acceleră şi coti spre stânga. Zadarnic. Nu mai văzu copilul, dar simţi o izbitură uşoară în bara de protecţie din dreapta.

Nu întoarse capul, nu putea să-l. Întoarcă. Maşina se repezea spre stânga, în şanţ. Redresă brusc şi acceleră. Intră pe traseul normal şi trecu cu viteză prin faţa vilei în care locuia. Nu opri decât atunci când intră iar în şoseaua 23, Ia celălalt capăt al traseului.

Rămase aşa, cu braţele pe volan şi cu capul aplecat

deasupra. Creierul parcă i se golise. Nu putea gândi, nu-şi spunea decât că lovise un copil şi fugise!

Nu era vinovat de accident, ştia. Copilul, o fetiţă, aşa i se păruse după bluză, funde şi rochiţă, ţâşnise în faţa lui, la mai puţin de un metru. Nu putuse opri, era imposibil, nici cel mai mare as al volanului n-ar fi putut-o face. Încercase să evite, cotise la stânga. Singura vinovată era fetiţa.

Nu de asta se învinovăţea însă. Fugise! Asta e, fugise! El, un medic, un om care zilnic uşura suferinţele şi încerca să salveze vieţi, fugise…

Brusc, ridică trupul de pe volan. Poate că…

Puse contactul, întoarse şi o porni înapoi cu toată viteza. Iarăşi intră pe tronson şi trecu prin faţa locuinţei sale. Cu viteză nepermisă, de astă dată. Poate că fetiţa zăcea acolo… îşi pierdea sângele… şi viaţa!

Ajunse şi opri. Sări din maşină şi privi împrejur. Nimic!

Făcu drumul pe jos, de la locul unde i se păruse că reintrase în traseul normal, atunci, după accident şi până la şosea. Nimic!

Se reîntoarse pe partea dreaptă, privind pavajul cu atenţie. Dacă o lovise – şi o lovise – nu se poate să nu fi rămas vreo urmă, o dâră de sânge… o picătură măcar.

Tot nimic. Drumul era deşert, la ora aceea foarte puţin frecventat. De o parte şi de alta, nicio clădire, numai în dreapta boschete şi tufişuri. Poate că…

Da, asta trebuie să se fi întâmplat. Fetiţa rănită îşi venise oarecum în fire şi se târâse înapoi, pe trotuar şi apoi, fără să-şi dea seama, se virâsc în vreun tufiş… Aşa cum fac pisicile şi câinii când sunt gata să moară!

Se înfiora, simţind că ameţeşte, că-şi pierde minţile. Nu! Numai asta nu! Numai asta nu!

Gemea, cotrobăind prin boschete, prin tufişuri,

venind şi revenind. Extenuat, se opri.

Nimic!

Dar atunci... poate că totul a fost o părere... Poate că o rază bogată şi masivă de soare, ţâşnind prin ramurile unui tufiş, i-a izbit privirea, materializându-se, căpătând contururi de volum.

Îşi aminti însă de şocul resimţit în bara de protecţie şi reîncepu să caute.

Încă o dată se opri, de astă dată definitiv. Fără să ştie ce face, se îndreptă spre maşină şi trecu la volan. Lăsase motorul în mers. Întoarse şi porni spre casă. Şi abia acum îşi dădu seama de încă un detaliu, în gestul său brusc de a coti şi evita ciocnirea, cotul său frecase parbrizul şi forţase ştergătorul. Acesta, bruscat, se oprise la un sfert din cursa lui.

Nu era o dovadă că accidentase pe cineva, dar era o dovadă sigură şi precisă că ceva se întâmplase, că nu adormise la volan, nu visase.

Ajuns în faţa casei sale, opri. Nu claxona. Se dădu jos şi-şi deschise singur poarta. Intră încet, coti spre garaj şi opri. Lăsă maşina acolo. De ce o lăsase? Nu ştia. Urcă scările şi intră în hol.

Îşi simţi capul greu, trupul obosit şi nu fără motiv. Nu numai şocul, dar şi zadarnicele sale căutări îi îngreuiaseră trupul. Era istovit.

Intră în birou şi fu mulţumit că nu întâlni pe nimeni. Nu dorea pe nimeni, nici măcar pe Eva, mai cu seamă pe Eva. I se părea că ceea ce i se întâmplase îi primejduia dragostea şi obiectul dragostei sale. Voia s-o ţină pe Eva departe. Dacă va trebui să lupte, şi simţea că va trebui, va lupta singur.

Îşi aruncă pardesiul şi se lungi pe sofa. Simţi lipsa tranchilizantului. Căută în buzunarul hainei, voi să se repeadă spre pardesiu. îşi aduse aminte însă că micul

tubuleţ era închis în sertarul de la biroul său din spital.

Această confruntare cu el însuşi îl mai linişti puţin. îşi duse mâna la ochi, şi-i acoperi. În locul luminii şi cuprinsului familiar al camerei, ca pe un ecran în miniatură, îi apăru pe retină filmul încetinit al accidentului.

A intrat pe tronson, a rulat, destul de încet, 40 – 50 kilometri pe oră, câteva sute de metri. A intrat în zona tufişurilor, simte umbra neagră care pătrunde până la el, şi acum…

Ochiul drept primeşte lovitura unei fluturări de culori, care se grupează: blondul părului… albul guleraşului… verdele rochiţei… parcă… parcă… Ah! dacă n-ar fi fost izbitura aceea!

Dar atunci, de ce n-a găsit-o? De ce n-a găsit nimic? Să fi venit vreo altă maşină din urmă? Altcineva să fi oprit, s-o fi ridicat şi să fi întors înapoi, în oraş, la spital?

Sări în sus. Se repezi la telefon. Parcă sincronizat cu mişcările sale, telefonul sună.

Doctorul se opri brusc. O frică puternică, iraţională, îl cuprinse. Uitase că adineaori ar fi dorit orice ştire, orice, chiar cea mai groaznică, numai să scape de starea de incertitudine în care se găsea. Ezită să ridice receptorul. Telefonul suna întruna.

Apoi îl cuprinse altă spaimă. Spaima că Eva va auzi soneria şi va intra în birou. Că va auzi ştirea blestemată, care desigur i se va transmite. Se hotărî. Ridică receptorul.

— Alo! strigă el prea tare, mai tare decât ar fi trebuit.

— Alo! i se răspunse cu un glas neutru şi înăbuşit. *Doctorul*.

Frica îl cuprinse iarăşi. Ceva suna sinistru în glasul acesta înăbuşit. Tăcu şi-şi trecu limba printre buze, umezindu-le.

— *Doctorul*? insistă vocea.

— 7 Da… răspunsul i se păru jalnic şi răguşit, dar, nu ihai avea glas, n-ar mai fi putut să-l repete.

Urmă o tăcere. Celălalt nu se grăbea să spună ce avea de spus. Mâna *Doctorului* încleştase braţul de ebonit şi-l apăsă spasmodic peste ureche. Se trezi dârdâind. Dinţii i se ciocneau. Dacă i s-ar fi cerut un răspuns* n-ar fi putut să-l dea.

Un gâfâiit uşor se auzi în sfârşit în receptor. Celălalt se pregătea să vorbească. *Doctorul* gemu încetişor.

— *Doctore*… *Doctore*! Glasul răsuna ciudat, monoton şi sacadat, gol de simţire, ca al unui automat. Eşti *un laş*! *Asta eşti*!

Tăcere. O tăcere scurtă şi apoi un declic. Celălalt închisese aparatul.

Doctorul se prăbuşi. Va să zică… va să zică nu avusese vedenii… halucinaţii", aşa cum, nepotrivit cu pregătirea sa profesională, crezuse.

Ce era de făcut? Doamne! Ce era de făcut?…

Rămase adâncit în fotoliu atât de multă vreme şi atât de nemişcat, încât, dacă cineva l-ar fi privit, ar fi crezut că, a leşinat.

Puţin câte puţin se linişti, inima nu-i mai bătea dezordonat, pulsul revenea la normal. Ceaţa care-i năpădise gândirea se spulberă sau se subţie, posibilitatea de a lua hotărâri şi voinţa de a le înfăptui se restabiliră. Oftă lung, oxigenându-şi plămânii.

Ce avea de făcut? Să afle şi să spună. Şi numai într-un loc putea să afle şi să spună. Oricât l-ar costa.

Părăsi casa fără să fie văzut de Eva. Numai când trecu poarta şi din obişnuinţă privi înapoi, i se păru că vede o umbră în dreptul ferestrei.

Claxonă în faţa comisariatului şi i se deschise poarta. Intră, trase maşina în unul din dreptunghiurile de parcare marcate cu vopsea albă pe cimentul curţii interioare, apoi

coborî. Întrebă de *Comisar*. îşi amintise că fuseseră colegi de şcoală. îl pierduse multă vreme însă din vedere şi numai câteodată, numele său, venit întâmplător în discuţie, i-l reamintea.

Fu condus în faţa uşii unui birou. Plantonul ciocăni, întredeschise uşa şi-i făcu loc să intre.

Înăuntru, doi bărbaţi. Unul masiv şi placid, parcă mai bătrân decât el, intră cu greu în silueta subţirică şi tunica strâmbă de uniformă a liceanului de altă dată. Stătea la un birou şi învârtea între degete o frumoasă pipă din spumă de mare. Celălalt cu şapte-opt ani mai tânăr, subţire şi plăcut, sta la o masă, lângă fereastră. Pe masă aşteptau multe foi de hârtie albă şi o maşină de scris.

ta intrarea *Doctorului*, bărbatul de la birou ridică privirea. Lăsă pipa din mână şi se ridică mai repede decât te puteai aştepta.

— Ce-mi văd ochii? Bunul şi vechiul meu coleg de liceu!

Doctorul recunoscu zâmbetul deschis de altă dată. îşi simţi sufletul mai uşurat.

— Îmi face mare plăcere, domnule *Comisar*, şi sunt bucuros că m-ai recunoscut atât de repede.

Comisarul începu să râdă, strângându-i călduros mâna.

— Crezi că, dacă nu prea ne-am întâlnit în ultima vreme, te-am scăpat o clipă din vedere?

Remarca nevinovată aduse din nou grijile în mintea *Doctorului*.

— Iartă-mă dacă ne-am înstrăinat atât de mult. Dar nici meseria mea, nici a…

Se opri încurcat.

— Haide, să ne tutuim ca pe vremuri, ce dracu’!… exclamă Comisarul, Numai dacă nu cumva ţi se pare că tuttiirea cu şeful „sticleţilori1 te-ar putea compromite.

Doctorul se înroşi, dar trecu cu bărbăţie peste prieteneasca provocare.

— Bun prieten, spuse, dacă nici nu te-am invitat să stai jos. Apoi, aducându-şi aminte de celălalt bărbat, care între timp se sculase în picioare: Dragă *Doctore*, dă-mi voie să-ţi recomand pe cel mai bun şi mai înzestrat colaborator al meu, inspectorul Paul.

Inspectorul se apropie zâmbind. Era înalt, subţire şi vioi. Bine îmbrăcat, elegant chiar. Privirea deschisă căuta ochii *Doctorului*.

— Paule, un vechi şi bun coleg de liceu, cu care am hoinărit mult odinioară, dar căruia nu i-am mai strâns mâna de vreo cincisprezece ani.

Doctorul se apropie cu mâna întinsă. *Inspectorul* îşi ciocni călcâiele, foarte protocolar.

— Ei, haide, lasă fleacurile. Strângeţi-vă mâinile şi să bem ceva.

Apropiindu-se de o bibliotecă încărcată cu cărţi in-folio şi tomuri, *Comisarul* dezgoli un bar destul de binişor aprovizionat. Scoase sticla, pahare şi sifon.

— Noi am făcut războiul, *Doctore*, nu-aşa? Deci, porţie dublă.

— Eu nu beau, iertaţi-mă, refuză Paul.

Comisarul îl privi pieziş, dar nu insistă. Umplu numai două pahare.

— Pentru neuitaţii ani de buchiseală, tinereţe şi prietenie, ură el.

Doctorul se înclină şi bău.

— Ei, şi acum, ia spune, ce vânt te-a adus pe la noi?

Inspectorul vru să plece. *Comisarul* îl opri.

— Nu, Paule, stai te rog. Poate că vom avea nevoie de tine. Bineînţeles, dacă n-ai nimic împotrivă, se întoarse către *Doctor*.

— Nu, nimic, nimic… protestă acesta. Cu cât vor fi

mai multe capete, cu atât mai bine. Fiindcă eu nu exagerez, dacă spun că mi l-am pierdut cu desăvârşire pe al meu!

— Ce s-a întâmplat? întrebă *Comisarul*, luând, fără să-şi dea seama, un aer oarecum oficial.

Doctorul respiră adânc:

— Un accident... un accident grav de circulaţie. Mi-e teamă că am omorât un copil.

Comisarul se întunecă. Făcu semn Inspectorului să ia note. Acesta se aşeză ia masa lui. *Comisarul* era la birou, iar *Doctorul* se cufundase în fotoliul pentru vizitatori.

— Povesteşte, îl sfătui *Comisarul*.

Doctorul îşi scoase batista şi-şi şterse fruntea.

— Nu ştiu cu ce să încep, oftă el încurcat. Cred că e mai bine s-o iau de la început. Mi-am terminat lucrul la ora 13, ca de obicei. Am plecat spre casă aproape imediat. Cum ştii, sau, poate, nu ştii, locuiesc în afara oraşului, pe tronsonul vicinal A. 1, vila „Esperance”. Adică ştii, că doar e casa în care au locuit şi părinţii mei şi în care ai venit de multe ori când eram colegi. Tu locuia! pe şoseaua 23, la vreun kilometru şi jumătate de mine...

— M-am mutat. Acum locuiesc în oraş, aproape de serviciu. Dar, continuă.

— Cum îţi spun, am plecat spre casă, cu maşina. Maşina mea, un „Leopard”.

— Puternic tip, interveni Paul.

— Da, dar eu sunt un şofer precaut. Un fel de broască ţestoasă a drumurilor, cum spun unii. Conduc atent, respect semnalele şi rar depăşesc 60 kilometri pe oră. De tind şofez, nu mi s-a retras niciun talon, adăugă *Doctorul* cu oarecare mândrie”.

— Bine, bine, interveni *Comisarul*. Povesteşte înainte.

— Am străbătut oraşul şi am intrat în şosea. După aceea, am trecut pe tronson. Străbătusem mai mult de

jumătate tind, deodată…

Şi *Doctorul* retrăi încă o dată, fără nicio omisiune, oribilul şi neînţelesul accident.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat şi nu ştiu ce să fac, termină el. Mi-e frică şi, mai cu seamă, mi-e ruşine…

— Paule, ordonă *Comisarul*. Dă dispoziţii să fie întrebate toate circumscripţiile, spitalele şi punctele de urgenţă. Alarmează secţia a VII-a. Nu, reveni, mai bine nu o alarma., întreab-o, ca şi pe celelalte, dacă are vreo ştire despre accident. Anunţă laboratorul… Eşti cu maşina? se întoarse spre doctor.

— Da, am lăsat-o în curte. Cum ţi-am spus, un – „Leoparen, cu numărul de înregistrare 85742.

— …anunţă laboratorul şi garajul să ia măsurile de trebuinţă. Cu toată atenţia. Mă interesează, în special, pneul drept din faţă şi bara de protecţie.

Inspectorul ieşi.

— De ce ţi-e frică? întrebă *Comisarul* reluând discuţia. Ce viteză aveai?

— Nu. nu de asta. Nu fug de răspundere, dar nu cred că pot să mă consider vinovat de accident. Mergeam pe dreapta, cu o viteză de cel mult 60 kilometri pe oră. Mi-e frică pentru copil.

Inspectorul Paul se reîntoarse şi se aşează la masa lui.

— La ce distanţă de maşină a răsărit copilul?

— La cel mult un metru, un metru şi jumătate. Mi-a fost imposibil să opresc.

— Distanţa la care rulai faţă de trotuar?

v-Cam un metru şi jumătate. – De ce spui că ţi-e ruşine?

Doctorul tăcu şi lăsă capul în jos.

— Am fugit, răspunse el înăbuşit. Înţelegi?… Am lăsat copilul acolo, poate mort, dar poate încă în viaţă, grav rănit… şi am fugit…

Disperarea chirurgului era patetică.

— Dar ai revenit! căută *Comisarul* să-l surmonteze.

— Da… am revenit. N-am găsit nimic.

— Stai! S-o luăm de la început. Să analizăm faptele. Când s-a petrecut accidentul?

— Nu m-am uitat imediat la ceas. Dar, ţintod seama că până acasă nu fac niciodată mai mult de jumătate de oră, cam… pe la 13, 20 – 13, 25.

Comisarul îşi privi nedumerit ceasul.

— Acum e 15, 03, spuse el. Imposibil să se fi întâmplat ceva şi să nu fi fost înştiinţaţi. Ce zici, Paule?

— Într-adevăr, mormăi inspectorul, cam nesigur.

— Între ora 13 şi 14, 40 eram acasă. Tu n-ai primit nimic?

— Nici eu nu eram la comisariat. Eram la masă. Dar, dacă s-ar fi întâmplat ceva de gravitatea aceasta şi am fi fost înştiinţaţi, mi-ar fi raportat ofiţerul de serviciu, la întoarcere-şi v-ar fi raportat şi dumneavoastră.

— Ai dreptate.

Se auziră ciocănituri în uşă. La invitaţia *Comisarului* pătrunse un tânăr ofiţer de poliţie.

— Nimic pe teritoriul secţiei a VII-a, spuse el. V-am adus toate răspunsurile primite.

Puse câteva hârtii pe biroul şefului, salută şi plecă.

— Într-adevăr, nimic care să ne intereseze, constată *Comisarul* frunzărind rapoartele. Şi reluă: Aşadar, pe la 13, 25. Unde te aflai?

— Aproximativ la mijlocul tronsonului vicinal. Acolo unde drumul coboară, exact înainte de a trece la orizontală. Intrasem în linia desişurilor. Adică, pe partea dreaptă, drumul începuse să fie limitat de boschete şi desişuri nu prea înalte.

— Şi?

— Dintr-odată am zărit un copil. Parcă a ţâşnit din

desiş. O fetiţă…

— O fetiţă? De unde ştii?

— Nu ştiu sigur. Aşa cred. Am observat, într-o străfulgerare de o clipă, o fundă albă sus, la cap, şi o rochiţă multicoloră fâlfâind. Cred… tot timpul am crezut că a fost o fetiţă…

— Mda… Comisarul rămase pe gânduri. N-a ţipat?

— Nu… n-am auzit nimic. Poate spaima i-a tăiat glasul său, poate, pur şi simplu, n-am auzit. Apoi… apoi am simţit şocul în partea dreaptă a barei de protecţie. Tăcu şi se întunecă. Am cotit la stânga… am vrut să pun frâna… dar am redresat şi am accelerat.

— De ce nu te-ai oprit acasă?

— Nu ştiu. Am ajuns, aşa cum v-am spus, la intrarea în şosea. Acolo m-am oprit.

— Ai întors imediat?

— Nu. Am rămas câtva timp, zdrobit, nimicit. Încetul cu încetul mi-am revenit şi atunci a venit şi ruşinea… remuşcarea. Am întors. Am oprit pe stânga la vreo 50 – 100 de metri de locul unde credeam că s-a petrecut accidentul. Am traversat şi am început să caut. N-am găsit nimic.

Doctorul povesti din nou toate zadarnicele sale căutări.

— …şi apoi, apoi m-am întors acasă, încheie el. Eram mai liniştit. Obosit, extenuat, ajunsesem la convingerea că poate totul n-a fost decât o criză şi că am fost victima unei halucinaţii. Însă…

Iarăşi tăcu. Părea că nu mai are nici vlagă, nici dorinţa de a mai retrăi momentele acelea. *Comisarul* îl îmboldi:

— Însă? repetă el.

— Telefonul, murmură cu greutate *Doctorul*. Cineva mi-a telefonat acasă… şi m-a învinuit de ceea ce mă

învinuisem şi eu… de laşitate!

— Când? La ce oră? Ora precisă! ceru insistent *Comisarul*.

Doctorul îl privi aiurit.

— Nu ştiu… nu pot să spun cu precizie. Nu m-am uitat la ceas. Are vreo importanţă?

— Nu, nu cred, se potoli *Comisarul*. Atâta doar că am putea afla de unde ai fost chemat, am putea deci identifica pe cel ce ţi-a vorbit.

— Dacă n-a chemat de la vreo cabină publică, interveni Paul. Lucru mai mult ca sigur. Precauţie elementară.

— Da, aşa e, precauţie elementară. Dar nu toată lumea ştie că o chemare telefonică poate fi identificată. În orice caz, vom face cercetările necesare… Ce a spus? Cuvintele precise, te rog… dacă ţi le mai aduci aminte.

— E greu să le uit. A spus: „*Doctore*, *Doctore*, eşti un laş! Asta eştilce

— Şi atunci?

— Şi atunci m-am hotărât. Nu ştiu ce a urmărit diavolul acela, dar eu m-am hotărât să vin la dumneavoastră… să vin la tine şi să mă denunţ.

— Nu-i chiar atât de grav, zâmbi *Comisarul*. Bine ai făcut, cu atât mai mult cu cât convorbirea aceasta mă linişteşte. N-ai cunoscut vocea?

— Nu… deşi avea o oarecare asemănare, vagă însă, cu o altă chemare… aproape de acelaşi fel şi… acum mă gândesc, în împrejurări aproape identice! Doamne! Cum de nu m-am gândit de la început?

Îl cuprinsese o exaltare ciudată, ciudată cel puţin pentru cei care-l priveau fără să cunoască faptele.

— Acum câteva săptămâni, mi s-a strecurat o sumă de bani în buzunar, o sumă mare L. 723 de bancnote… şi cineva m-a acuzat la telefon de hoţie! Iată chitanţa! strigă

el scotocind febril prin buzunare şi scoţând o hârtie.

Comisarul schimbă o privire lungă cu inspectorul Paul. Privire în care se citea mirarea, îndoiala şi neîncrederea. Luă hârtia întinsă de *Doctor* şi citi chitanţa eliberată de circa a III-a. Era autentică, nu mai încăpea îndoială.

— *Un coup monte*! *Ca colic*... murmură el.

— Aţi spus ceva? întrebă Paul mirat.

— Nimic. Adică, da. O înscenare. Bine pusă la cale.

— Credeţi?

— Nu ştiu sigur, dar aşa pare. Apropo, ai duşmani? se întoarse el către *Doctor*.

— Duşmani? Nu... nu ştiu. Ce te face să mă întrebi?

Comisarul zâmbi.

— Prostii. Mai degrabă, o farsă. Probabil că asta şi este. Ai vreme să ne relatezi şi povestea asta cu furtul?

— Farsă? Faţa *Doctorului* se lumină. Crezi cu adevărat?

— Deocamdată... ce pot crede altceva? Nu se semnalează niciun copil accidentat.

Doctorul povesti întreaga întâmplare cu banii găsiţi în buzunarul impermeabilului şi cu telefonul primit la spital. Dădu amănunte, firma restaurantului, străzile pe care se plimbase. Putu să-şi aducă aminte chiar şi ziua. De altfel, nici nu era nevoie, căci data zilei era trecută pe chitanţa primită de la circă.

Comisarul îl încredinţă că va face toate cercetările şi se strădui să-i întărească credinţa într-o farsă (fe prost gust care i se făcuse. Şi aproape izbuti. *Boctorul* plecă mult mai uşurat decât venise.

— Mă vei ţine la curent, nu? se rugă el.

— Bineînţeles, bineînţeles, îl încredinţa *rul*, conducându-l cu toată afecţiunea până la uşă.

— Farsă de prost gust, hm... făcu el, când fură

singuri.

— Credeţi? întrebă Paul.

— Nu! 723 de bancnote. Suma e prea mare pentru o farsă de prost gust!

Comisarul nu-şi putea ascunde nedumerirea. îl cunoştea pe *Doctor* din copilărie, se născuseră în acelaşi cartier al oraşului, fuseseră colegi, mai întâi la şcoala primară, apoi la liceu.

Îl ştia că pe un om liniştit, obişnuit, banal chiar. Nu se remarcase nici în şcoală, deşi pregătirea sa era conştiincioasă şi mulţumea chiar pe cei mai dificili profesori, şi nici la facultate. Colegii săi de cursuri de la Şcoala de medicină desigur îl uitaseră de mult, într-atâta era de şters. Chiar în oraşul său ar fi trecut neobservat dacă nu s-ar fi impus prin două performanţe.

Prima – capacitatea sa profesională. Se pare că medicina fusese şi rămăsese marea sa pasiune şi că şiruri întregi de înaintaşi îi transmiseseră fineţea auzului, văzului, mirosului, pipăitului, o admirabilă asociere şi conlucrare a tuturor simţurilor cu un anumit fel de a gândi şi acţiona, care făcuseră din el nu numai un diagnostician de prim rang, dar şi un practician perfect.

Puţin nehotărât şi stângaci în gesturile comportărilor în afara zidurilor spitalului, căpăta altă înfăţişare, ţinută şi mişcare, de cum îmbrăca halatul alb.

Devenea personificarea profesiunii sale în tot ce comportă ea ca siguranţă, eleganţă, echilibru, demnitate, gingăşie şi sensibilitate. Întregul personal îl adora, de altfel împreună cu toţi foştii săi pacienţi.

— Trebuie să fi fost bolnav ca să cunoşti pe *Doctorul*, spuneau aceştia.

Hotărât, nu avea, nu putea să aibă duşmani. Era fie. necunoscut de unii, fie idolatrizat de alţii dintre concetăţenii săi.

Problema unei duşmănii posibile îl sâcâia şi nemulţumea pe comisar, ca o minciună flagrantă în cursul unui interogatoriu. Nu putea să o neglijeze însă. Cele două telefoane primite de *Doctor* erau concludente.

— Dacă le-a primit, într-adevăr, îşi enunţă îndoiala. Paul, se adresă apoi tânărului care în tot timpul întrevederii luase note, informează-te încă o dată! Citeşte toate avizările din ultimele minute şi întreabă toate circumscripţiile. Deşi vestea unui asemenea accident nu putea să nu ne parvină până acum.

Tânărul se sculă şi ieşi. *Comisarul* rămase cu gândurile sale»

Ceva, totuşi, se întâmplase. Nu putea admite o mistificare din partea *Doctorului* şi nici că acesta fusese victima unei halucinaţii.

A doua performanţă a *Doctorului* fusese căsătoria sa, care nu mirase oraşul, ci îl uimise.

După o întoarcere dintr-un concediu mai îndelungat, devenise brusc mai vizibil. Da, mai vizibil, mai concret, mai puţin. şters, mai demn de a opri privirile concetăţenilor săi. chiar când nu era îmbrăcat în halat alb. Ceva iradia dintr-însul, învăluindu-l şi impunându-l privirilor şi curiozităţii. Pasul îi devenise mai apăsat, dar şi mai elastic, faţa, întreaga lui înfăţişare, mai interesantă.

Situaţia sa materială, vârsta şi purtarea sa ar fi trebuit să-l facă ţinta tuturor mamelor cu fete de măritat, dar, până atunci, nici cele mai perspicace şi mai grăbite nu se gândiseră că *Doctorul* ar fi putut să fie o partidă convenabilă. Asta, pentru că nu se gândiseră nicio clipă că ar fi putut fi o partidă măcar, pentru că pur şi simplu privirea lor pricepută trecea fără să se oprească peste dânsul sau printr-însul.

Până după acea întoarcere din concediu, când, dintr-odată, parcă ar fi căzut vălul care-l făcea invizibil. A fost o

clipă de nedumerire în tabăra mamelor cu fete de măritat şi poate chiar şi a fetelor, o zi – două, de reconsiderare şi apoi… o avalanşă.

Comisarul zâmbi înveselit şi mulţumit. Uită problema actuală, ca să şi-o aducă aminte pe cea de atunci.

Atunci binecuvântase faptul că nu avea nicio fată de măritat. Avea doar un băieţel de vreo cinci anişori. Fiindcă el înţelesese înaintea mamelor cu fete de măritat ce-l scosese pe *Doctor* din anonimat şi invizibilitate: fericirea.

Într-adevăr, după o altă lipsă, neplanificată de astă dată şi numai de două săptămâni, *Doctorul* se întorsese, dar nu singur. îşi adusese soţia: pe Eva.

Comisarul o cunoştea, o cunoscuse atunci, dar nu-i plăcea să se gândească la dânsa; pur şi simplu, nu-i plăcea. De ce? Numai Dumnezeu putea să ştie, gândise atunci şi gândea şi acum.

Inspectorul Paul intră tot atât de neauzit cum şi ieşise. *Comisarul* ridică privirea.

— Nimic, răspunse inspectorul, nicio alarmă şi nicio sesizare.

— De ce ai stat atât de mult?

— Am întrebat circumscripţiile şi spitalele. Nimic.

— Laboratorul? se interesă *Comisarul*.

— Îndată, domnule *Comisar*.

Paul se îndreptă spre telefonul interior de pe masa lui şi ridică receptorul, Vorbi încet şi ascultă câteva secunde.

— Numaidecât, repetă.

— Părerea ta? întrebă iarăşi *Comisarul*.

Inspectorul ridică din umeri.

— Poate… începu el, apoi tăcu.

— Poate, ce?

— Oboseala… surmenajul… un păhăruţ de coniac.

Comisarul ridică privirea.

— Nu-l creai?

— Ba da! răspunse Paul. *Doctorul* e de bună-credinţă. Nimeni nu vine la noi să se acuze de un asemenea fapt şi mai cu seamă…

— Şi mai cu seamă?

— …să-şi mărturisească laşitatea. Fără niciun ocol şi fără nicio scuză, aşa cum a făcut-o Doctorul. *E* ferm convins că a accidentat, şi chiar grav, o fetiţă. Însă… Tăcu iarăşi. Şi Comisarul *tăcu*… *Nu* ştiu cum să-i spun. Iluzie… halucinaţie… combinată cu o anumită stare de apatie… nu cred că asemenea fenomene se pot petrece la volan.

O bătaie discretă în uşa biroului. Intrară şeful laboratorului şi mecanicul specialist al garajului.

Comisarul le făcu semn să se aşeze.

— Ei? întrebă apoi.

— Nimic, sau aproape nimic, răspunse şeful la boratorului. Am cercetat maşina în grabă, dar cu cea mai mare atenţie. Mai cu seamă botul şi partea laterală din dreapta. Nicio urmă. Caroseria e aproape nouă şi a fost spălată azi-dimineaţă. Nici cea mai mică zgârietură. Pariez că n-a fost lovită cu o frunză măcar”.

— Roţile?

Acelaşi lucru. Nicio urmă de sânge, niciun fir de păr.

— De ce ai spus „aproape nimic”?

— A, da! Am plimbat aspiratorul pe roţi şi pe caroserie. Separat. Caroseria de o parte şi la fel fiecare roată. În reziduurile strânse de la roata dreaptă din faţă am găsit pe lângă praf, nisip, fire macerate de dauciuc, fragmente de lemn şi alte corpuri, normal să se găsească acolo, o aşchie mică dintr-un material deosebit… *

— Ce fel de material?

— La început am crezut că e o mică pojghiţă de vopsea, desprinsă de la vreo maşină în trecere. Dar nu. E o bucăţică mică, de-abia vizibilă cu ochiul liber, dintr-un material plastic. Băieţii mei îi fac analiza amănunţită. Peste

vreo oră ai să ştii totul despre ea.

Comisarul îşi întoarse privirea spre mecanic. Nici acesta nu avea ce să spună.

— …Motorul în perfectă ordine… întreţinută excelent… N-a fost supusă niciodată la eforturi… bara de direcţie în perfectă stare. Doar ştergătorul parbrizului „fosat”. Fosare recentă, probabil chiar astăzi.

— De ce chiar astăzi?

— După felul cum e îngrijită maşina, nu cred că proprietarul ar fi lăsat să treacă o zi fără să-l repare. Şi apoi mai este şi urma în praful fin de pe parbriz.

— Explică repede, mormăi *Comisarul*.

— Ei bine, vara ştergătorul nu se prea întrebuinţează. Decât doar când plouă. N-a mai plouat de câteva săptămâni. Bineînţeles, geamul se spală, sau se curăţă de praf cu cârpa. Asta se face de obicei seara sau dimineaţa. Unii n-o fac decât la două-trei zile. Dar chiar dacă ar fi fost şters azi-dimineaţă şi nu s-ar fi făcut decât un drum, chiar în interior, pe geam se aşterne un strat fin de praf. Stratul acesta ar trebui să fie uniform, dar aici nu e. A fost şters cu periuţa ştergătorului, de la poziţia repaus, până la aproape un sfert din drumul braţului, adică, acolo unde se găseşte înţepenit acum.

— Înţeleg, mormăi iarăşi *Comisarul*. Apoi ordonă: Paul, maşina. Mergem cu toţii. Vă luaţi trusele, adăugă, adresându-se celor doi specialişti.

Inspectorul voi să iasă, dar *Comisarul* îl opri:

— Stai! Ce crezi despre povestea asta? Aşa… în ansamblu.

Paul nu răspunse imediat. Buzele i se plisară într-un rictus de nehotărâre:

— Prea tâmpită ca să fie o minciună, mormăi în sfârşit.

— Nu? Aşa cred şi eu! aprobă *Comisarul*. Haidem!

Peste câteva minute erau urcaţi în maşină. Şoferul rânjea.

— Pe şoseaua 23 în direcţia Capitalei, ordonă *Comisarul*. îţi spun eu când s-o încetineşti. Până atunci, dă-i drumul!

După câteva minute ieşeau din oraş. Rulară încă vreo câteva sute de metri. La dreapta şoselei se vedea o răscruce. *Comisarul* ştia că după ce deserveşte un elegant cartier de vile, centura revine, după câţiva kilometri, în şosea. Opri.

Sprinteni, Paul şi mecanicul săriră. *Şeful laboratorului* se dădu jos mai greoi. *Comisarul* rămase înăuntru. De fapt, nu prea avea ce căuta acolo, operaţiile examinării amănunţite a tronsonului indicat de *Doctor* le vor face alţii, care i-ar fi putut comunica rezultatele la birou. Dar nu se putea stăpâni şi lua parte, ori de câte ori avea prilejul şi timpul necesar, la asemenea cercetări. Minunile ştiinţei puse în slujba criminalistica îl fascinau şi aproape îl înspăimântau. Simţea poate şi un pic de regret. Jocul nu mai era egal.

— De-ar şti dobitocii cât riscă, s-ar lăsa de crime, oftă el.

— Unii ştiu, obiectă *Şeful laboratorului*. Şi ne atacă cu propriile noastre arme. E adevărat că 80°/° din crime au ajuns jocuri de copii pentru laboratoarele noastre. Nu se poate face niciun gest care să nu lase urme. Şi urmele sunt culese, păstrate, analizate, clasificate, identificate. Orice om îşi are cartea sa de vizită, care nu poate fi ascunsă aparaturii tehnice actuale. Dar aceste 80% din delicte sunt comise de infractori obişnuiţi, mediocri, banali aş spune. Ei sunt condamnaţi dinainte. N-au şanse.

— Şi totuşi continuă să fure şi să ucidă.

— Da, pentru că pregătirea lor tehnică şi imaginaţia lor a rămas în urma descoperirilor ştiinţifice. Cei mai mulţi

nu-şi iau măcar precauţia de a-şi pune mănuşi. îşi lasă amprentele pretutindeni, cu tot consumul enorm de romane poliţiste proaste.

— De ce „proaste”?

— Pentru că niciun autor talentat nu se va folosi de amprente pentru dezlegarea problemei. Aceasta face parte din rutină şi se pare că rutina nu interesează nici pe criminalii obişnuiţi, nici pe marii creatori ai genului poliţist. Rămân însă ceilalţi 20%. Ei ştiu că nu pot ascunde nimic şi-şi iau precauţiile necesare. Folosesc tehnica împotriva tehnicii, ştiinţa împotriva ştiinţei.

— Ce crezi despre cazul de faţă? întrebă *Comisarul* ieşind în sfârşit din maşină.

— Cred că vom găsi oricâte urme vrem, răspunse *Şeful laboratorului*.

— Ce fel de urme?

— Asta este, ce fel de urme? mormăi.

Şoferul îşi arătă dinţii prin geamul lateral.

— Şi aici sunt urme, aruncă el.

— În comisariatul nostru găseşti la tot pasul numai detectivi, mormăi *Comisarul*. Haidem! strigă el către ceilalţi.

Era cald, prea cald. Soarele încinsese fără milă asfaltul. *Comisarul* rtâra după dânsul patru momâi care se topeau.

— Până unde mergem? se indignă mecanicul.

— Încă 3 – 400 de metri, îl încurajă *Comisarul*.

— Doamne! Prin văpaia asta? De ce n-am venit cu maşina?

— N-ai decât să te întorci, întrepezi şeful. N-avem nevoie de dumneata.

Mecanicul privi înapoi, de unde plecase. Şoferul trăsese maşina pe câmpul liber din dreapta, la umbra unui copac.

— N-ar fi rău, dacă aş fi sigur că ajung până acolo, mormăi el printre dinţi.

— Iată. Aici e ultima casă. Am părăsit şoseaua şi am intrat pe drumul vicinal. Cât a spus *Doctorul*? Aproape jumătate din drumul până la vilă, nu? Cred c-am ajuns. Ţi-ai luat trusa?

Şeful laboratorului se apucă, plin de furie, cu mâinile de păr:

— Asta mai trebuia! Am uitat-o în maşină.

Schiţă câţiva paşi înapoi. Inspectorului Paul îi fu milă.

— Lasă! spuse el. Ţi-o aduc eu.

Grupul se opri.

— De-ar fi vreun arbore, ceva… gâfâi Şeful *laboratorului*.

— Trebuie să fie. Încă puţin, îl încurajă *Comisarul*.

Într-adevăr, după vreo cincizeci de metri, drumul cotea în dreptul unei ridicături şi apoi se lăsa la vale. Adâncitura, ridicătura şi cotitura le ascunseseră un şir de boschete, lăstăriş şi mărăciniş, care mărgineau de-acum bordura.

— De unde ai ştiut? Ai mai fost pe aici?

— Nu, dar trebuia să fie. Altfel *Doctorul* ar fi văzut fetiţa înainte de a i se arunca sub roţi. Stai!

Comisarul trecu peste trotuar şi intră într-un boschet. Era bine la umbră.

— Am ajuns. Căutaţi. Eu rămân aici.

Şeful laboratorului aruncă o privire înapoi.

— Nu-l aşteptăm pe Paul?

Ar fi vrut să stea şi el puţin la umbră.

— Bine, dar nu vă vârâţi aici!

— De ce!

— Cred c-am găsit bârlogul ursului.

Comisarul privea împrejurul său. Mai în fund, iarba era culcată la pământ.

— Aici a aşteptat. Cât? Nu ştiu. Ce? Desigur, trecerea *Doctorului*.

Observă un smoc de iarbă smulsă.

— Aha! Nu prea de mult: de câteva ore, iarba nu-i ofilită cu totul.

Cu atenţie se vârî în cotlonul în faţa căruia se aflau firele rupte de iarbă. „A aşteptat mult, gândi, sau avea nervii încordaţi la maximum”.

Privi spre stradă. În partea de sus a tufişului atârna o rămurică frântă. Ieşi şi se ridică în picioare. Rămurica îi venea aproape în dreptul frunţii.

— Mai înalt ca mine. Aproape 1, 80 m.

— Cu cine vorbeşti? întrebă *Şeful laboratorului*.

— Cu mine însumi.

— Bine, conveni *Şeful laboratorului*.

Inspectorul Paul sosi, în sfârşit, aducând trusa.

— Am întârziat fiindcă şoferul susţinea că a găsit o urmă.

— Am spus eu că toţi aşii s-au adunat la taraba mea, repetă *Comisarul*.

— Şi a găsit într-adevăr? întrebă, interesat, mecanicul.

— Da, cu puţin înaintea locului unde a oprit el, o maşină a staţionat un oarecare timp. Destul ca să piardă zece – douăsprezece picături de ulei.

— I-o fi precizat şi marca.

— Susţinea c-ar fi un *Seidel 900*.

— N-am spus eu? reveni *Comisarul*. La mine până şi şoferul e detectiv. Hai, apucaţi-vă de treabă!

Şi se întinse cu voluptate în „bârlogul ursului”.

După trei sferturi de ceas îl treziră. *labora torului* susţinea că sforăie în contratimp. Ceilalţi doi nu spuneau nimic, dar nici nu-l contraziceau, fapt care îl cam contrarie pe *Comisar*. Nu ripostă însă.

— Aţi găsit ceva?

— Oho! Câte vreţi! răspunse *laboratorului*.

— Atunci, ne întoarcem.

Ieşi din bârlog.

— Fă şi aici două-trei clişee. Cuul.

— Ce să iau?

— Iarba asta şi rămurica de colo. Şi încă vreo câteva pe deasupra. Cred c-aţi stricat destule clişee, aşa că nu mai are rost să facem economie.

Se întoarseră înapoi pe aceleaşi văpăi de arşiţă. Şoferul se iţea fericit în faţa maşinii trase la umbră. Zâmbi camaraderește echipei de cercetare, dar *Comisarul* se făcu că nu-l vede. Se încărcară cu greu.

— Întoarce! ordonă *Comisarul*.

Şoferul, brusc îmbufnat, trânti portiera şi întoarse, smucind maşina mai mult decât era nevoie.

— Uite ce e, şofer, îl repezi *Comisarul*. Când inspectorul Paul a avut veleităţi de şofer strălucit şi a cerut să conducă el, l-am ars cu oprirea salariului pe două zile. Ai înţeles?

Reluarea mersului lin arătă că omul înţelesese.

— N-aveţi dreptate, domnule, interveni

Paul. îl bruftuluiţi degeaba. A găsit, într-adevăr, o urmă şi dumneavoastră nici nu v-aţi uitat.

Comisarul rânji:

— O urmă? O buturugă, vrei să spui. Urma aceea o văzusem înainte de a opri.

— Sforăiaţi, îndrăzni inspectorul. Nici n-aveaţi cum s-o vedeţi.

— Cu ochii minţii, dragul meu. De ce crezi c-ara ordonat să se oprească acolo?

Echipa nu prea era convinsă, dar n-avea ce face. Ajunseră la comisariat. Intrară în curte, apoi în clădire.

— Acum, prelucrarea! ordonă *Comisarul*. când

credeţi că sunteţi gata?

— Cel mult peste o oră, răspunse *laboratorului*. M

— Bine, vă aştept. Paul, până atunci eşti liber.

Se întâlniră, aşa cum fusese convenit, peste o oră, în biroul *Comisarului* Acesta dăduse drumul la te levizor, viziona un film western, dar îl închise tind ceilalţi bătură în uşă.

— Intră! ordonă el, deşi nu era nevoie. Haide, deşertaţi coşul.

— Ca întotdeauna, aţi apreciat locul cu cea mai mare exactitate, domnule *Comisar*. Am găsit urmele maşinii *Doctorului* imediat, drept în faţa locului unde v-aţi oprit. Priviţi, nu poate fi nicio îndoială.

Îi întinse două fotografii 32/24.

— Iată, urmă *Şeful laboratorului*. Asta, notată cu 1, a fost luată de noi în curtea comisariatului, imediat ce a plecat *Doctorul*. Pneuri Michelin, antiderapante, desen în zigzag şi romburi. Observaţi aici şi aici.

Vârful unuia din romburi era uşor neregulat, iar într-una dintre liniile zigzagului, o bulă de cauciuc astupa şanţul.

— Nu există două pneuri la fel, chiar dacă sunt produsul unei fabrici complet automatizate. Matriţele sunt aceleaşi, dar diferă gresajul maşinii, temperatura, umiditatea zilei şi altele. Apoi, după ce pneurile sunt vândute şi montate la maşini, nici să nu mai vorbim. Turaţia motorului, faptul dacă s-a montat numai un pneu nou sau mai multe, sau toate, oboseala maşinii, stilul şoferului, toate acestea se imprimă în uzajul pneului. O fotografie mărită de o sută de ori nu ne poate înşela. Uite, priviţi aici, la fotografia asta, notată cu 2. Veţi găsi aceleaşi caracteristici ca la numărul 1.

— Evident, răspunse *Comisarul*.

— Îndată ce am găsit urma, am început să o depistăm

şi să o facem vizibilă, înainte şi înapoi. Drumul dinapoi merge drept, lin şi paralel cu trotuarul, la distanţă reglementară de el. Dar drumul care arată mersul înainte prezintă semne concludente. Priviţi fotografia nr. 3. Cu aproape un metru de punctul unde aţi găsit gaura aceea în tufiş, urma pneurilor îşi schimbă brusc direcţia pe o distanţă de aproape doisprezece metri. Aici, vedeţi fotografia nr. 4, şoferul, în speţă *Doctorul*, are o ezitare, pune frâna. Observaţi şanţurile zigzagurilor mai late şi romburile mai comprimate. O clipă numai, fiindcă imediat accelerează, iată fotografia nr. 5, şi reintră în traseul normal, continuându-şi drumul.

— Altceva? întrebă *Comisarul*.

— Este, este şi altceva. Întâi, aceste fotografii, nr. 6; 7, 8, 9, 10. Vedeţi urma aceasta, care pleacă din marginea trotuarului, ca şi când ar fi două beţe sau doi papuci târâţi. Se opresc în imediata apropiere a pneului din faţă, stânga, drept în locul unde urma pneurilor îşi schimbă brusc direcţia. Unghiul de întâlnire este de 76°. Acum fotografia nr. 7, luată la 1, 32 metri de prima. Pe praful şoselei, lateral, stingă, se vede o urmă lată, dar neprecisă, lungă de 1, 30 metri. Este evidentă urma lăsată de corpul care a fost proiectat în bara stingă de protecţie a maşinii.

— Cum bara stingă de protecţie? întrebă nedumerit *Comisarul*.

Şeful laboratorului zâmbi satisfăcut, îi plăcea să producă efect. Era mulţumit că şi de data aceasta reuşise.

— Aici ne vine în ajutor tipul de maşină a *Doctorului*, continuă el, marca „Leopard66 eu ultimele perfecţiuni în domeniul evitării accidentărilor grave ale pietonilor. Plecând de la constatarea că pietonii nu vin niciodată direct în faţa maşinilor perpendicular şi la mijlocul axului roţilor, ci lateral, din dreapta sau din stânga, adăugând la această constatare că şi cele mai multe tamponări nu sunt

directe, ci laterale, fabrica a echipat maşinile „Leopard11 cu două bare de protecţie laterale, dreapta-stânga, prinse în doi drugi fixaţi solid în caroserie şi având nu numai puternice amortizoare elastice de oţel contra şocurilor, dar şi un sistem automat de aruncare laterală a oricărui corp le-ar lovi. Astfel, pietonul, în ciocnirea lui cu bara, pune în funcţiune automatul, care, imprimând o mişcare puternică capătului barei dinspre mijlocul maşinii, îl aruncă deoparte, evitând pericolul de a trece peste dânsul.

— Foarte interesant! exclamă *Comisarul*.

— Da, foarte interesant şi mai cu seamă foarte practic. În cazul de faţă, corpul acela care a lovit bara, oricare ar fi fost el…

— O fetiţă, spune *Doctorul*.

— Bizară fetiţă, remarcă *Şeful laboratorului*. Ei bine, fetiţa aceea fost aruncată la 1, 30 metri lateral, dreapta, unde a şi rămas.

— De ce ai spus, bizară fetiţă a?

— Fiindcă s-a comportat, într-adevăr, într-un mod mai mult decât bizar. Iată, să revenim la fotografia nr. 6. Arată, în mod necesar, urmele lăsate de picioarele acestei fetiţe, care răsare şi se repede în botul maşinii. Dar, ce fel de urme? în mod logic, ar fi trebuit să vedem urme de paşi, urme de picioare goale, de tălpi deci, sau de pantofi „dacă era încălţată. Urme mai mult sau mai puţin ferme, mai mult sau mai puţin târşite, dar urme de paşi, distanţate între ele. Şeful *laboratorului* făcu o pauză, lăsând pe Comisar să privească. Când colo, ce vedem? urmă el. Două ţârâituri paralele a doua suprafeţe, e adevărat de lăţimea unor pantofiori de copil. Nu paşi însă, ci ţârâituri, ca şi când fetiţa aceasta n-ar fi călcat, ci ar fi alunecat cu picioarele ţepene şi cu capul înainte.

— De ce eu capul înainte? întrebă iarăşi *Comisarul*.

— Fiindcă, dacă ar fi alunecat aplecată pe spate, nu

s-ar fi văzut urma întregii tălpi, ci numai a tocului, ca o zgârietură de o lărgime mai mult sau mai puţin variabilă.

— Ce m-aş face fără laborator? Mare minune şi tehnica asta! exclamă *Comisarul*, privind candid la *Şeful laboratorului*.

Deşi remarca era măgulitoare, *Şeful laboratorului* simţi că ceva nu e în regulă. Poate o umbră de ironie în voce, sau poate privirea prea copilăroasă a *Comisarului*. Ezită să mai continue.

f – Spune, spune! îl încurajă *Comisarul*

— Unde am rămas?”

— La picioare ţepene… murmură *Comisarul*.

— Aşa. Găsesc că e un mod bizar de alergare. Dumneavoastră nu găsiţi?

— Poate că fetiţa era leşinată sau chiar moartă şi altcineva a aruncat-o, comentă *Comisarul*. Ca să scape de răspundere.

— Poate. Aşa m-am gândit şi eu la început. Dar, apoi, mi-am amintit că greutatea unei fetiţe de înălţimea pe care o arată fotografia nr. 7 este de vreo treizeci de kilograme. Nu greutatea în sine m-a încurcat, ci faptul că această greutate este reprezentată mai cu seamă de trup şi deci corpul leşinat sau cadavrul nu-şi poate păstra poziţia verticală, ci se ghemuieşte, picioarele îndoindu-se sub trup.

— Bravo! aprobă *Comisarul*. Excelentă observaţie.

De data aceasta se simţea chiar o uşoară admiraţie în glas.

— Şi dacă acum mai adăugăm şi ceea ce ne spun urmele din această cutiuţă, reluă şeful, atunci cred că problema e rezolvată.

— Şi ce spun aceste urme?

Şeful laboratorului desfăcu precaut capacul cutiuţei şi răspândi pe suprafaţa lucioasă a biroului câteva mici

bucăţele dintr-un material colorat delicat. Păreau mici fragmente de piele umană.

— Bine lucrat, spuse el. La început m-am înşelat, dar microscopul şi reactivii au descoperit adevărul. Material plastic, un derivat al petrolului. Serveşte la multe lucruri, dar, mai cu seamă, la confecţionarea unor păpuşi splendide. Material identic, de altfel, cu fragmentul cules de aspirator din crăpăturile pneului *Doctorului*.

— O păpuşă, va să zică, murmură *Comisarul*.

— Da, o păpuşă, o admirabilă păpuşă de 1, 30 metri îmbrăcată într-un drăgălaş costum de fetiţă.

— O pistă straşnică! strigă inspectorul Paul. Nu ne rămâne decât să aflăm cine a cumpărat-o. E simplu.

Comisarul îşi aprinse bricheta

— Te înşeli, Paule. Află că în oraş sunt treizeci şi şapte de magazine în care se vând asemenea păpuşi, cam câte zece – cincisprezece pe zi. Inspectorul Abel munceşte de patru ore şi n-a vizitat nici jumătate din ele.

Şeful laboratorului îl privi lung şi cu ciudă. v – Va să zică, ştiaţi! mormăi el îmbufnat. Ştiaţi şi mă lăsaţi să-mi etalez probele şi raţionamentele, ca un copil în faţa profesorului.

— Nu te supăra, căută să-l îmbuneze *Comisarul*. Raţionamentele dumitale au fost deosebit de interesante şi în fond ele le controlau pe ale mele.

— De când ştiţi?

— Din clipa povestirii *Doctorului*.

— Atunci, mă întreb, la ce dracu’ vă mai serveşte laboratorul?!

— Asta mă întreb şi eu! i-o întoarse *Comisarul* zâmbind.

Urmară câteva clipe de tăcere. Inspectorul Paul îşi privea cu uimire şi admiraţie superiorul.

— Haide, să lăsăm copilăriile, reluă acesta.

Laboratorul îmi serveşte spre a-mi concretiza raţionamentele, spre a le dovedi justeţea, spre a-mi arăta, fără posibilitate de îndoială, dacă am sau nu dreptate. Era normal ca atunci cinci *Doctorul* îmi povestea despre desfăşurarea unui accident, despre care, dacă ar fi avut loc cu adevărat, trebuia să fim numaidecât înştiinţaţi, să mă gândesc la o punere în scenă, la o mistificare. Cum cadavre nu se găsesc pe toate drumurile şi cum chiar ieri am cumpărat pentru nepoata mea o frumuseţe de păpuşă, imediat gândit la aşa ceva. Şi când dumneata mi-ai vorbit despre bucăţica aceea de material plastic în cutia aspiratorului cu care ai curăţat pneul maşinii *Doctorului* l-am şi trimis pe Abel să facă turul magazinelor de jucării. Săracul! Cred că-i ies peri albi încercând să afle adresele tuturor cumpărătorilor. Fapt zadarnic şi imposibil, de altfel. Dar n-aveam ce face. Rutina şi birocraţia sunt cei doi dumnezei atotputernici ai meseriei noastre!

— De ce spuneţi că e zadarnică? y întrebă inspectorul Paul.

— Pentru că, în primul rând, e imposibil să avem certitudinea găsirii tuturor adreselor şi numele celor ce au cumpărat păpuşi, nu în zilele, ci în săptămânile sau poate în lunile acestea. Nici nu ştim măcar dacă păpuşa e cumpărată în oraşul nostru. Dar, mă rog, să spunem că avem lista completă. La ce ne-ar folosi ea? Pe cine să bănuim? Pe burlaci? Pe tinerii necăsătoriţi? Şi aceştia pot să aibă vreo nepoată sau măcar să cunoască vreo femeie tânără, mamă a unei copile de cinci-şase ani. Iată, să ne închipuim că inspectorul Abel găseşte pe lista cumpărătorilor numele dumitale, Paule.

Inspectorul îl privi surprins, aproape îngrozit.

— Bineînţeles, presupun prin absurd, n-ai de ce să te înroşeşti, îl linişti *Comisarul*, observându-i stinghereala.

Paul înghiţi în sec, apoi se hotărî să răspundă:

— Nu ştiu cât absurd intră în presupunerea dumneavoastră, dar deşi n-am nicio nepoţică, trebuie să vă mărturisesc că alaltăieri am cumpărat o păpuşă cam la fel cu cea despre care discutăm.

— Dumnezeule! exclamă *Comisarul* râzând cu hohote. Să sperăm că tânără şi drăguţa vânzătoare de la care ai cumpărat păpuşa nu-ţi ştie numele, fiindcă altfel Abel te şi trece pe lista suspecţilor.

Iarăşi îl privi inspectorul plin de uimire:

— Dar de unde ştiţi că vânzătoarea era tânără şi drăguţă?

— Şi nu era?

— Ba da, dar care-i motivul pentru care dumneavoastră o afirmaţi cu atâta siguranţă?

— Două motive, Paule, două motive, răspunse *Comisarul* continuând să râdă. Primul, bagă de seamă, primul e că toate vânzătoarele magazinelor de jucării sunt tinere şi drăguţe. E un atribut de nelipsit al meseriei lor. Iar al doilea motiv e că… da, că dumneata, aşa cum te cunosc eu, n-ai cumpăra o păpuşă decât de la vânzătoare tânără şi drăguţă.

Inspectorul Paul se înroşi şi mai puternic. *Şeful laboratorului* tăcea, încă îmbufnat, numai mecanicul specialist îşi manifesta admiraţia şi aprobarea.

— În afară de asta şi statistica îmi arată că e vorba doar de o păpuşă, reveni *Comisarul*.

— Statistica?

— Da, statistica. Nu strică să o consultaţi din când în când. Mai cu seamă tu, Paul.

— Nu înţeleg, răspunse inspectorul mirat.

— Spun tu, fiindcă dintre ei eşti singurul specialist. Pe tine te interesează direct.

— Nu înţeleg cum statistica mi-ar fi arătat că e vorba de o păpuşă.

— Statistica, desigur, e inoperantă dacă nu ştii s-o foloseşti. Spune-mi, cunoşti procentajul, pe sexe, al rănilor grave şi mortale provocate copiilor de către automobilişti? Să-ţi spun eu: 81% băieţi şi numai 19% fetiţe. Nu e nevoie să căutăm motivul. Îi ştim cu toţii. Băieţii sunt mai zburdalnici, mai neprevăzători şi folosesc cu foarte multă plăcere locurile virane şi arterele de comunicaţie. Pe de altă parte, marea majoritate a păpuşilor reprezintă fetiţe, nu băieţi. Statistica ne arată că 93% din păpuşi de toate mărimile fabricate în lume au înfăţişarea şi îmbrăcămintea unor fetiţe, mai cu seamă a celor mari. Chestie de psihologie infantilă. Băieţii nu se joacă cu păpuşi. Iar fetiţele, în rolul lor de mamă, preferă să aibă copii de sex feminin. După părerea lor, sunt mai ascultătoare şi mai răbdătoare. La care se adaugă faptul că sunt îmbrăcate cu piese vestimentare pe care ele le cunosc. Şi că se complac într-un mediu domestic cunoscut. Şi dacă ar fi să-l credem pe Freud… Dar aceasta n-are importanţă. Important este procentul de păpuşi-fetiţe, pe care vi l-am indicat.

Şi acum, gândiţi-vă. Date fiind împrejurările şi locul unde s-a petrecut accidentul, normal ar fi ca accidentatul să fie un băieţel Bănuiesc că inteligentul nostru adversar s-a gândit şi la asta, dar având în vedere greutatea cu care se poate procura o păpuşă de gen masculin, a renunţat. N-am dreptate, Paule?

Inspectorul tăcu. Se gândea.

— E o ipoteză ingenioasă, răspunse apoi. Aveţi dreptate în ceea ce priveşte aproape imposibilitatea de a găsi o păpuşă mare, îmbrăcată băieţeşte. Ştiu, fiindcă eu însumi am căutat în patru-cinci magazine o asemenea păpuşă şi n-am găsit. A trebuit să mă mulţumesc cu o fetiţă.

— Ei, vezi? exclamă *Comisarul* mulţumit.

— Dar asta nu înseamnă că, totuşi, în calea

Doctorului n-ar fi putut să se repeadă o fetiţă. Rămân cele 19%.

— Da, rămân... Nici eu n-am spus că e vorba de o siguranţă absolută. Această siguranţă mi-au adus-o cercetările ştiinţifice ale Şefului *de laborator*.

— Ştiţi multe, bolborosi, în sfârşit, Paul.

— Aşa e, dragul meu. În momentul de faţă ştim, sau presupunem într-adevăr multe. Astfel, putem afirma cu certitudine că un bărbat cam de 1, 80 metri l-a pândit pe doctor dintr-un boschet de pe marginea drumului de acces care leagă cartierul de vile cu şoseaua principală...

— De ce numai decât un bărbat?

— Din cauza înălţimii, Paule.

Şeful laboratorului se mai lumină la faţă. Întinse o altă fotografie.

— Iată fotografia nr. 10. Înfăţişează intrarea boschetului cu crenguţa frântă, sus, în dreapta. Înălţimea exactă, 1, 81 metri.

— E o certitudine că această crenguţă a fost frântă prin pătrunderea persoanei de care ne ocupăm şi că reprezintă numaidecât înălţimea sa?

— Nu, nu e o certitudine. Dar, având în vederecelelalte dovezi, devine aproape o certitudine.

— Mai aveţi şi alte urme ale lui?

— Da, urma unui pas, sau mai bine zis a unei jumătăţi de pas. Individul, ferindu-se să fie văzut, a mers şi a stat numai printre arbuşti şi boschete, pe iarbă. A lăsat urme, dar care nu pot servi la identificare. Singura amprentă netă şi certă a pasului său a lăsat-o atunci când, fiind obligat să arunce păpuşa, a pus un picior înainte şi a ieşit o clipă de sub perdeaua protectoare a desişului. Iată fotografia nr. 11.

Comisarul o privi cu atenţie.

— Într-adevăr, vârful unui pantof. „Cioc de raţă”, cum

se poartă acum.

Inspectorul trecu lângă Comisar Privi fotografia, apoi spuse:

— Da, cioc de raţă. Păcat, fiindcă modelul acesta, exagerând lăţimea piciorului, micşorează gradul de certitudine al presupunerilor noastre despre mărimea totală a tălpii şi deci despre înălţimea persoanei.

— Aşa e, admise *Comisarul*. Altceva?

— Un lucru interesant, dar incert. Un fel de ipoteză a unuia dintre băieţii mei.

— Ce anume? întrebă *Comisarul*.

— Iată. Ştiţi că am ridicat şi câteva fire de iarbă, pe care presupuneam că le-a smuls bărbatul acela, spre a-şi înşela aşteptarea. Voiam să încercăm stabilirea, dacă va fi cu putinţă, a timpului scurs între smulgere şi cercetarea lor. N-am izbutit decât aproximativ, în limite foarte largi. Însă unul dintre laboranţi, cercetând la microscop firele, a observat că vreo câteva dintre ele, la capătul mai gros, sunt băloase şi tranşate foarte net. Analizând urmele umede care aderau pe ele, a găsit că aveam de-a face cu salivă umană, aşa că a presupus că individul acela, tot pentru a-şi înşela aşteptarea, sau mecanic, aşa cum ni s-a întâmplat multora dintre noi, după ce a smuls iarba, a dus câteva fire la gură şi le-a mestecat. Având dinţii foarte ascuţiţi, presupune el, firele au fost tranşate net, ca şi când ar fi fost tăiate cu un cuţit.

— Foarte logică presupunere, aprobă *Comisarul*.

— Da, dar care nu ne ajută cu nimic.

— De ce spui aşa? îl contrazise *Comisarul*. Ne ajută să ne facem o idee şi mai precisă despre înfăţişarea individului: un bărbat înalt, tânăr, bine făcut, cu o dantură puternică şi sănătoasă. Este ceva, când te gândeşti că nu l-a văzut nimeni şi n-a lăsat în urma lui decât o jumătate de amprentă a tălpii, o crenguţă ruptă şi un smoc de iarbă

smulsă. Şi nu e numai atât. A venit într-o maşină *Seidel 900*, pe care a lăsat-o trasă reglementar la începutul drumului vicinal. Şofează, deci. Sau snu-şi îngrijeşte prea bine maşina, sau n-a venit cu maşina lui: motorul are o uşoară scăpare de ulei. A ocolit tufişurile prin spate, ducând păpuşa, probabil într-un geamantan. Un geamantan lung de 1, 35 m. Cam incomod. Asta explică folosirea maşinii, foarte compromiţătoare, afară dacă n-a furat-o anume pentru treaba aceasta. A venit cu aproape un ceas înaintea trecerii *Doctorului*. De ce? De ce a riscat atâta? Probabil, fiindcă, deşi cunoştea ora când *Doctorul* ajungea acasă, nu ştia când acesta obişnuieşte să plece de la spital. Şi apoi, în definitiv, ce risca? Dacă s-ar fi întâlnit cu cineva, sau s-ar fi simţit observat, ar fi amânat pe altă dată.

A aruncat păpuşa înaintea maşinii *Doctorului*, simulând un accident şi i-a observat reacţiile. Ce s-ar fi întâmplat dacă acesta oprea imediat? *Comisarul* ridică privirea, interogându-şi colaboratorii. Cum aceştia tăcură, continuă: Nimic. O încercare ratată şi atâta tot. S-ar fi retras binişor şi s-ar fi întors la maşina sa, care, aşa cum ştiţi, nu era vizibilă din locul acela. *Doctorul* ar fi rămas cu o păpuşă. Ar fi presupus o farsă, nici n-ar mai fi venit fa noi. De acord?

— Da 1 răspunseră ceilalţi.

— Dar *Doctorul* îşi pierde capul pentru moment. De necrezut, dar şi-l pierde. Fuge. Imediat individdl sare în şosea, culege păpuşa şi bucăţile mai mari şi mai mici ale capului spart şi se întoarce la bârlog. Aici găsesc o lipsă în investigaţiile dumitale de laborator. Unde-i fotografia cu amprentele paşilor săi, în această a doua parte a operaţiei?

— Iat-o! rosti *Şeful laboratorului* solemn, de-abia ţinându-şi zâmbetul răzbunător. Fotografia nr. 121

Comisarul privi îşi se încruntă. Mai privi o dată, apoi

izbucni:

— Extraordinar! Şoşoni. A încălţat şoşoni!

— Da, aprobă şeful laboratorului, a încălţat şoşoni. În geamantanul de care vorbeaţi dumneavoastră se găsea loc şi pentru o pereche de şoşoni, după cum se vede. Şi încă ce şoşoni! Cu câteva numere mai largi decât măsura lui obişnuită. Observaţi în fotografia asta mărită, nr. 12 bis, cutele pe care le fac tălpile la aderenţa lor cu asfaltul. Şi încă ceva. Şoşoni noi, la prima lor încălţare.

— Inea o ancheta pentru inspectorul Abel, rânji Paul.

— Nu te grăbi, băiete! N-are niciun rost să-l mai chinuim pe bietul Abel. Pun rămăşag că şoşonii aceştia au fost cumpăraţi cel puţin cu câteva luni în urmă. Şi… fiindcă planul a fost făcut complet şi odată, tot atunci cred că a fost cumpărată şi păpuşa. Ceea ce demonstrează zădărnicia prezentei anchete a inspectorului Abel. Totuşi această fotografie nu este lipsită de importanţă. Am să vă explic la urmă, acum să continui. Ştiu, adică nu ştiu, presupun, dar presupunerile mele sunt tot atât de nezdruncinat ca şi pozitivele Şefului *de laborator*, *că* omul nostru a cules păpuşa şi bucăţelele mai mari sau mai mici ale căpşorului sfărâmat al păpuşii. Câte a putut Faptul că au mai rămas câteva, micuţe de tot, n-avea nicio importanţă, mai cu seamă după fuga Doctorului. S-a grăbit. Poate presupunea că totuşi Doctorul *îşi* va reveni şi se va întoarce. A încărcat totul în geamantan şi s-a întors la maşină. Şi apoi… – apoi, poate că a ieşit afară din oraş, a săpat o groapă, undeva, în câmp şi a îngropat păpuşa. Sau s-a oprit pe malul vreunui râu – avem câteva care curg prin apropiere – în dreptul vreunui pod, a înfundat trupul spart al păpuşii cu pietre şi, de pe mijlocul podului, l-a aruncat în apă. Dacă am avea bani de cheltuit… Comisarul *tăcu şi* oftă. Niciodată n-avem bani de aruncat pe apă. Dar, dacă am avea îndeajuns şi nu ne-ar fi teamă că se găseşte cine

să ne tragă la răspundere, am tocmi câteva brigăzi care să caute gropi proaspăt săpate, sau să dragheze râurile din apropiere. Şi, poate, am găsi o biată păpuşă, cu rochiţa de dantelă mototolită şi cu caipul spart. Ei, şi? Iarăşi tăcu. Nimeni nu se grăbi să ia cuvântul. Ei, şi? Ce am dovedi cu asta? Că Doctorul *n-a* avut halucinaţii, că n-a visat la volan? Asta o ştim cu siguranţă, nu-i aşa? Şi altceva? Altceva nimic!… Pentru ce această întrebare? reveni Comisarul. Asta *e* întrebarea.

— Dar e simplu, interveni *Şeful laboratorului*, clasica tentativă de şantaj.

— Crezi? se însufleţi *Comisarul*. Aşa am bănuit şi eu… la început…; Acum însă încep să mă îndoiesc.

— Pentru ce?

— Pentru că cel care a înscenat toată această mistificare îl cunoaşte prea bine pe *Doctor* ca să poată crede că acesta ar putea fi victima unui şantaj.

— Nu fiţi prea sigur, domnule *Comisar*, interveni inspectorul Paul. Dacă ar fi să pornim de la această premiză, ar trebui să spunem că individul nostru, cunoscându-l pe *Doctor* cel puţin tot atât cât îl cunoaşteţi şi dumneavoastră, n-ar fi putut spera ca *Doctorul* să-şi piardă într-atât calmul şi judecata încât să părăsească un biet copil accidentat din vina sa. Dumneavoastră n-aţi fi crezut şi totuşi *Doctorul* a făcut-o!

— Ai dreptate, oftă *Comisarul*. Poate că e un şantaj. Aş dori să fie un şantaj, dar nu pot să cred. Totul este prea subtil şi prea complicat pentru o simplă încercare de şantaj. Bănuiesc ceva mai grav, mult mai grav, aproape diabolic şi mi-e frică… Ai uitat înscenarea anterioară şi cele două comunicări telefonice?

— Ce comunicări?! întrebă mirat *Şeful laboratorului*.

— Aşa e, dumneata nu ştii. *Doctorul*, venind la noi, ne-a povestit că acum câteva săptămâni a găsit în

buzunarul pardesiului său o sumă destul de mare de bani, care nu-i aparţineau şi la telefon, & voce de bărbat, necunoscută, l-a învinuit de furt.

— Faptul acesta întăreşte ipoteza mea, remarcă *Şeful laboratorului*.

— Necunoscutul a întrerupt legătura şi n-a mai intervenit până astăzi, când, după aşa-zisul accident, aceeaşi voce l-a acuzat pe *Doctor*, tot la telefon, de laşitate.

— Şi atunci, ce mai vreţi? Şantaj în toată regula!

— De obicei, şantaj is tul cere ceva, observă *Comisarul*.

— O să ceară, n-avea grijă. E tare omul! aruncă nada şi apoi lasă câtva timp, ca peştele să se prindă bine. Factorul psihologic, domnule *Comisar* /

Comisarul zâmbi, puţin mai înviorat.

— Să dea Dumnezeu să ai dreptate. Dar eu simt că ceva nu e în regulă. Ce? Nu ştiu. Nu înţeleg şi... aşa cum am mai spus, mi-e frică.

— Ca în timpul războiului? La cota 302? întrebă zâmbind maliţios *Şeful laboratorului*.

— De unde ştii? Ai fost acolo? întrebă repede *Comisarul*.

Nu, n-am fost atunci. Dar aproape imediat.

Noi v-afn schimbat de pe poziţie, regimentul 105, vă amintiţi?

Comisarul rămase tăcut, întrebându-şi amintirile.

— Ce-a fost la cota 302? întrebă Paul.

— Eh! oftă *Comisarul*. Asta e o altă poveste.

Sala bine proporţională a luxosului restaurant apare intimă, discretă şi plăcută sub lumina revărsată cu artă, indirect, de sub aplicele diverse, dar dulce colorate. Simplicitate şi bogăţie, nu masivă, arogantă ca la Tivoli, dar nici risipită şi frivolă «ca la Melba. Se simte confortul

îmbietor şi prietenos care transformă fiecare masă într-o proprietate personală. Chelnerii şi picolii au feţe şi mişcări neutre, vorbesc puţin şi nu greşesc niciodată.

Sfârşitul dineului a făcut doar cu puţin mai binevoitoare curiozitatea ironică a cunoscutului *Bancher*. îşi priveşte partenerul ou aceeaşi ascuţime a ochilor şi minţii sale, temute înainte de buirsă, acum numai în saloane. *Bancherul* s-a retras din afaceri nu se ştie de ce, dintr-un capriciu, spune el. Nu-l crede nimeni, cum nu l-a crezut câteva zeci de ani.

— *Bancherul* îşi poate permite să spună adevărul, reflecta odată *Comisarul*, fiindcă e sigur că nimeni nu-i dă crezare. Şi merge atât de departe pe această cale, încât pare că-i cinic, atunci când, în realitate, nu-i decât sentenţios.

Dar *Comisarul* era printre puţinii cărora ocupaţia le permitea luxul timpului pierdut în reflexii. Opriţit ar părea de curios, deşi odată cu dezvoltarea tehnicii şi a oraşului, numărul delictelor ca şi varietatea lor creştea vertiginos, *Comisarul* avea tot mai puţin de lucru. Centralele, laboratoarele, calculatoarele, ecranele, telefoanele îi smulgeau în fiecare zi câte o părticică din munca lui de odinioară, făcându-l să se teamă că va veni o zi tind singura lui treabă va fi să şadă în fotoliul din faţa biroului său. În aşteptarea acelei zile, se antrena să-şi piardă timpul um –, plându-şi pipa pe care n-o aprindea niciodată – fuma ţigarete, şi reflectând.

Curiozitatea *Bancherului* nu era însoţită de plictiseală, deşi obiectul ei era acelaşi: la fiecare sfârşit al zecilor de dineuri luate împreună, *Directorul* şi coproprietarul celei mai importante societăţi de asigurare din ţară încerca să-i smulgă un contract de asigurare pe viaţă. Programul era acelaşi, metodele şi mijloacele variau.

— Aşa, dragul meu, spuse deci *Directorul*, după ce

lichiorul şi cafeaua fură servite, n-am văzut încă un om să refuze să primească ceea ce-i dai. Nici tu nu refuzi, mărturiseşte-o! Eşti nerăbdător să iscăleşti contractul şi afurisita ta încăpăţânare nu e decât o formă nelustruită a snobismului.

— Snobismul a susţinut mulţi oameni, chiar şi în drumul către eşafod, remarcă *Bancherul*.

— Şi tu te pleci să ridici un ban dacă-l găseşti pe stradă.

— Da, dacă merită osteneala. Mă aplec pentru 100 de bancnote, dar dacă e vorba de 5, trec înainte. La vârsta mea nu mai risc o entorsă dacă nu merită miza.

— Miza poţi s-o fixezi tu însuţi. Facem asigurări şi pentru 1.000.000 de bancnote.

— Ce să fac cu ele? întrebă *Bancherul*. Faci aceeaşi greşeală ca şi susţinătorii impozitelor directe. Numai proştii nu-şi dau seama că cel care plăteşte 100 de bancnote impozit la 1.000 de bancnote venit plăteşte de cel puţin zece ori mai mult decât cel ce plăteşte 1.000.000 la 10.000.000. Eu am zece milioane. Al unsprezecelea mi se pare fără valoare. Şi apoi, afacerea pe care mi-o propui nici măcar nu-i echitabilă.

— Cum nu-i echitabilă?

— Evident. îmi propui mie să renunţ la 1.000 sau 5.000 lunar, să-mi restrâng plăcerile, eu, pentru ca altul, soţia, fiul sau nepotul să primească de la tine 100 sau 500 de mii. E drept asta?

— Dar prevederea…

— Care prevedere? îmi vei spune că orice om moare, începu să plagieze *Bancherul* pe un mare erou al unui mare scriitor. Da, toată lumea moare, dar nimeni nu crede despre dânsul că face parte din „toată lumea”. Toată lumea moare, înseamnă cât voi vedea, rigizi şi insensibili, pe acela, pe celălalt, pe tine, dacă vrei. Eu îi voi vedea şi mi-i

pot reprezenta. Dar nu mă pot vedea pe mine mort. Tu mă vezi, dar eu nu. Tu poţi să găseşti un motiv pentru asigurare, eu nu. Pentru mine, eu sunt etern.

— Cu atât mai bine, câştigi prima!

Bancherul ridică din umeri, j

— Ce să fac cu ea? A! Dacă asigurarea ta împotriva accidentelor ar însemna că nu voi mai avea niciodată vreun accident, împotriva morţii, că nu vom mai muri niciodată, atunci da, m-aş asigura.

Dar tu ce-mi dai? Bani? Eu de sănătate şi de viaţă am nevoie, nu de bani.

— Avem destui clienţi milionari…

— Mărunţei, dragul meu, milionari mărunţei, cu femei tinere şi frivole, care nu pun prea mult timp în ronţăitul unui milion, aşa că vor două. Dar eu am destule. Şi apoi, nevastă-mea, care în treacăt fie spus nu e decât cu cinci ani mai tânără decât mine, mi-a afirmat de mai multe ori că, dacă moare unul din noi, ea se retrage din viaţa mondenă. Aşa că n-am ce face cu milionul tău. Banii n-au valoare decât numai pentru cei care nu-i au. Tot săracii sunt cei mai buni clienţi ai tăi. Asigură-i cât vrei şi lasă-mă pe mine în pace.

— Dacă vrei un procent original…

— Nu, vreau o asigurare originală. Asta vreau şi nu mi-o poţi da.

— Cum să nu? Vrei o asigurare originală? Asigură-te contra sinuciderii!

Bancherul sorbi din cafea şi-şi destupă lichiorul.

— Există şi aşa ceva? Credeam că-i oprit de lege, ca un îndemn imoral. Şi apoi şi societăţile ezită să încheie asemenea asigurări. Riscul ar fi prea mare.

De data aceasta *Directorul* fu acela care zâmbi ironic:

— Iată unde teoria se întoarce împotriva ta. Recunosc

că ai dreptate. Numărul cel mai mare al clienţilor noştri se recrutează din mijlocul păturii relativ sărace, oameni care câştigă deocamdată destul ca să nu moară de foame, chiar să trăiască decent, dar care au continuu în faţa ochilor spectrul ameninţărilor dezastrului. Mici negustori, dependenţi de fluctuaţiile pieţei, funcţionari paralizaţi de teama unei descongestionări a serviciilor, liberi profesionişti mai cu seamă, care nu ştiu cât timp vor avea vogş, pe care o au. Toţi aceştia se asigură, aşa cum bine ai spus, tocmai fiindcă n-au bani. Pe toţi aceştia îi asigurăm, bineînţeles după tarifele respective, împotriva tuturor nenorocirilor. Dar nu-i asigurăm împotriva sinuciderii.

Bancherul îşi încreţi uşor sprâncenele.

— De ce? întrebă el.

— Te interesează? exclamă *Directorul*, plin de bunăvoie.

— Bine, continuă.

— A asigura asemenea oameni împotriva sinuciderii ar fi într-adevăr şi riscant, şi imoral. Ar însemna, într-adevăr, un îndemn la sinucidere în momentul în care rezistenţa lor ar fi nulă sau aproape nulă, datorită nenorocirii: concediere, faliment, boală incurabilă etc., care ar fi căzut pe capul lor. În aceste cazuri, sinuciderea pentru obţinerea banilor asigurării este inevitabilă, normală. Noi asigurăm numai împotriva sinuciderilor accidentale.

— Sinucidere accidentală? Ce vrei să spui? întrebă cu adevărat mirat *Bancherul*.

— Uite, să-ţi explic. Să te luăm pe tine. Te-ai gândit vreodată să te sinucizi?

— Ce idee! exclamă *Bancherul* şocat.

— De ce nu? întrebă celălalt.

Bancherul îl privi curios.

— Întrebi serios?

— Desigur.

— Motive sunt destule. Sunt credincios şi religia condamnă sinuciderea…

— Fleacuri! Religia condamnă şi camăta.

Bancherul începu să râdă:

— Devii spiritual. Aşa-i. Îmi respect prea mult părinţii ca să risipesc ceea ce mi-au dat.

— Literatură. Altceva.

— Iubesc prea mult viaţa. Satisfacţiile pe care mi le dau milioanele mele.

— Răspuns rezonabil. Dar dacă ţi-ai pierde milioanele?

— Imposibil, răspunse *Bancherul*. M-am retras din afaceri. I-am plasat în rente de stat. Dobândă mică, dar risc infim.

— Bine, reţin răspunsul. Dar dacă te-ar lovi altfel de nenorocire?

— Ce fel de nenorocire?

— Să zicem, bagă de seamă, nu ţi-o doresc, vorbim teoretic, să zicem că ai contractat o boală incurabilă.

Bancherul zâmbi iarăşi:

— La vârsta mea nu mă mai tem de boală şi de suferinţă. Orice zi în plus e o zi câştigată, iar suferinţele sunt o dovadă că trăiesc.

— Şi dacă… scuză-mă… Directorul părea puţin jenat… Şi dacă… soţia ta te-ar părăsi?

Hohotul de râs al *Bancherului* făcu câteva perechi de ochi să se întoarcă spre dânsul.

— Nu vorbi prostii, izbuti el în sfârşit să articuleze.

— Dacă ar muri?

Bancherul se opri brusc din râs. Nu răspunse imediat. Apoi:

— Cred c-am mers prea departe cu supoziţiile gratuite, dar eu sunt vinovat şi deci sunt dator să-ţi

răspund: Nu m-aş da în lături să mă arunc în ocean dacă nevastă-mea ar cădea de pe puntea vasului, deşi nu ştiu să înot. Dar ca să mă sinucid, dacă ar muri în afara posibilităţilor mele de a o salva, asta nu!

— Perfect. Tu eşti un exemplu ideal de ceea ce înţelegem noi printr-un client pe care suntem gata să-l asigurăm contra sinuciderii. La tine sinuciderea nu-i imposibilă. O fantezie, un capriciu, un acces de nebunie, ştiu eu? Dar trebuie să admiţi că e improbabilă. Dacă tu te-ai sinucide, sinuciderea ta ar fi un accident, aşa cum ai cădea sub roţile trenului sau te-ai îmbolnăvi de cancer. De acord? *Bancherul* tăcea. Părea interesat şi poate preocupat. Am să-ţi mai dau un exemplu, reluă celălalt, având impresia că aproape îl convinsese. Avem un client asigurat contra sinuciderii care nu-i milionar. Un liber profesionist, un medic chirurg, ca să precizez. Nu-ţi spun numele – *nomina odiosa* – secret profesional. Cu puţin sub 35 de ani. Căsătorit.

— Ar putea să-şi piardă clientela.

— Nu. E un chirurg eminent, care ar câştiga triplu dacă n-ar lucra la un spital.

— Îşi iubeşte soţia?

— S-au căsătorit din dragoste. Soţia e însă mai îndrăgostită decât el.

— Aşa cum bine ştii, dragostea nu rezistă căsătoriei.

— De acord, dar aforismul tău e valabil pentru amândoi. După cinci ani de căsnicie, ptiţihi bărbaţi se mai sinucid pentru că i-a părăsit nevasta. Mai degrabă se sinucid fiindcă nu-i părăseşte.

— Şi nici atunci. Preferă s-o omoare. Totuşi, recunoaşte că este un risc.

— Desigur, dar un risc rezonabil, un risc minim. Şi apoi, dacă n-ar exista niciunul, nici n-ar fi cinstit din partea noastră să încasăm taxe atât de ridicate. Plăteşte 1400 pe

lună pentru o asigurare completă, privind toate riscurile, deci şi acel al sinuciderii.

— Ar putea să-şi piardă mâna într-un accident stupid şi să nu mai poată opera.

— Cazul e prevăzut în contract. În urma oricărui accident care l-ar face inapt pentru exercitarea meseriei sale, inaptitudine constatată de organele legale, primeşte suma de 500.000 de banknote. Aceeaşi sumă o primeşte moştenitorul său în cazul morţii asiguratului sau el însuşi la împlinirea a treizeci de ani de plată continuă şi regulată a taxei lunare de asigurare. După cum vezi, condiţii excepţionale!

— Într-adevăr, cu adevărat excepţionale! La atingerea termenului de treizeci de ani, restituiţi întregul capital. Nu e prea mult?

— O, nu! Ne rămân dobânzile, care nu-s de lepădat. Banii circulă.

— Nimeni nu înţelege mai bine decât mine, ripostă *Bancherul* râzând.

— Atunci, ce zici? Te interesează?

— Imposibil, dragule. Nu pot să aştept treizeci d** ani. Am deja peste 60, ce naiba!

— Putem scurta termenul la zece ani.

— Condiţiile?

Directorul îşi scoase stiloul şi mâzgăli câteva clipe pe dosul meniului.

— 10.000 pe lună pentru 1.000.000 după zece ani. Suma nu se achită dacă la moartea ta naturală, prin boală sau accident, n-au trecut patru ani de la încheierea asigurării, sau cinci ani, pentru moartea prin sinucidere.

Bancherul făcu semn oberului. Primi nota de plată şi o semnă.

— Data asta e rândul meu, zise el înapoind nota oberului.

— Dă-o dracului de notă! Te asiguri? întrebă iritat *Directorul*.

— Nu, băiatule, răspunse *Bancherul* ridicându-se. Mai rămâi?

— Reduc prima la o treime, dacă reduci suma la jumătate, insistă *Directorul*. Nu câştig nimic. Iau riscurile pe gratis.

Bancherul îşi primi pălăria şi bastonul din mâna picolo-ului.

— Nu. Nu mă interesează. Numai într-un caz aş primi poate să mă asiguri.

— Care? întrebă *Directorul*, fără prea mare speranţă.

— Dacă mi-aţi plăti voi o primă lunară, proporţională cu suma asigurată, răspunse *Bancherul* râzând.

— Du-te dracului! răspunse neprotocolar *Directorul* societăţii de asigurări.

Dar în sine îşi spuse că, probabil, o va face şi pe asta. Ar fi o formă originală de publicitate. Iar pe dânsul, personal, nu l-ar mai obseda încheierea acestei afurisite de asigurări.

Dimineaţa e limpede şi străvezie ea o foaie de cristal. Lumina curata a răsăritului pătrunde prin fereastra deschisă şi umple dormitorul. E atât de pură şi clară, că detaliază cele mai mici amănunte.

Doctorul deschide ochii. Se trezeşte brusc şi lucid ca niciodată. Mintea îi cuprinde întreg trecutul, gata să-l continue în aceeaşi clipă. Are impresia că, dacă ar fi adormit brusc, în mijlocul rostirii unei fraze, acum ar fi putut s-o termine.

Surâde şi priveşte alături. Eva doarme încă. Doarme întinsă toată, pe spate, drapată în trei sferturi din cearşaful larg, de vară. Trupul ei pare o statuie antică învăluită în peplum. Răsuflarea îi e atât de uşoară, încât pare încremenită.

Părul negru, bogat şi buclat îi încadrează faţa, scoţându-i în relief paliditatea de fildeş. Gura şi ochii sunt închişi, flăcăruile verzi ale privirii nu animă rigiditatea perfecţiunii de mască dăltuită fin. Nici măcar dinţii incisivi superiori nu strălucesc în sângeriul buzelor.

Îl năpădeşte neliniştea şi nu ştie de ce. Neliniştea din timpul tăcerilor, când n-ar trebui să fie tăcere, când oamenii care o simt deodată înăuntrul şi în afara lor, în ei toţi şi în toate, exclamă: „A murit un drac!” sau „A trecut un înger!”

Întinde mâna, cu o teamă care creşte, nu cu siguranţa unui specialist şi nici cu înflăcărarea soţului îndrăgostit. Nici măcar cu timiditatea adolescentului. Cu incredulitatea celui care nu ştie dacă statuia a prins viaţă, sau trupul cald şi vibrant a împrumutat încremenirea marmorei.

În aceeaşi clipă ochii soţiei sale se deschid, buzele se mişcă. Se deschid, însă, ca două cupe goale, privi rea nu se aprinde şi lumina dimineţii străvezii îi fac şi mai întunecaţi.

Buzele se apasă uşor, apoi se întredeschid. Vârfu limbii mai livid decât carminul gurii, le umezeşte Apoi, apar incisivii de sus, reflectând purpuriul gurii sau, poate, o rază roşietică a răsăritului.

— E timpul, dragule... rosteşte Eva.

Cuvintele îl neliniştesc vag, ca un semnal tulbure e şi neînţeles al unei primejdii. Încremeneşte, apa. ridică ochii către deşteptător. Într-adevăr, e timpul să se scoale, dacă vrea să ajungă fără întârziere la spital.

Înviorat, se dă jos. Se apleacă uşor spre Eva, dai n-o sărută. Se înfăşoară în halat şi trece în baie.

Peste câteva minute e în sufragerie. Pe masă! aşteaptă cafetiera, laptele şi frişca. Simetric aşezate chiflele, câteva felii de şuncă şi jumătate de porto cală, perfect descojită. Fata nu e acolo, dar probabi de-abia a

ieşit din odaie.

Doctorul se apropie de masă. Nu se aşază. Aceeaşi nelinişte de mai înainte îl goneşte. Nu-i e foame. Trece în vestibul, îşi ia pardesiul şi pălăria şi pleacă.

Conduce prudent, ca întotdeauna, nu excesiv de prudent, ci atât cât trebuie. Niciodată nu a visat la volan. Plăcerea de a conduce, ca şi variatele mişcări pe care trebuie să le facă îl captivează pe de-a-ntregul.

Azi însă visează. Nu se mai teme să conducă, gân. deşte el. Cândva, atunci, când ceva sau cineva i-a ieşit înaintea maşinii, s-a temut câteva zile. Ce-o fi 5 fost? Iluzie? Halucinaţie? Vis într-o formă de lap. sus al conştiinţei, sau totul s-a petrecut aievea? 3 Nimeni şi nimic nu l-a lămurit.

Încetineşte şi mai mult mersul. Deşi n-a intrat în îi oraş, coboară sub 60 de kilometri pe oră.

Comisarul a fost neclar… foarte neclar în relatările sale. I-a spus doar ca să nu-şi facă niciun fel de griji, că n-a fost semnalat niciun fel de accident, că nimeni n-a reclamat. Dar, dacă…

— Dacă, ce? Nu poate fi accidentat un copil, fără ca nimeni să nu-şi dea seama. Nu există copii ai nii mânui. Adulţi… poate. Dar copii?

A terminat tronsonul de drum lateral şi intră pe şosea. Măreşte viteza. Trebuie să intre în ritmul obişnuit al circulaţiei.

L-a întrebat dacă n-are cumva vreun duşman. El: a ridicat din umeri. Nu, n-are duşmani. Cine ar putea să-i vrea răul şi de ce? Toţi cei pe care-i cu7 noastre îi sunt numai prieteni.

Prieteni? într-un fel, da. Desigur, cei mai mulţi. dintre membrii personalului medical de la spital îi! sunt prieteni. îl primesc zâmbind şi discută cu plăcere cu dânsul… Când discută. Nu prea are ce discuta. Directorul spitalului?

Ridică din umeri şi surâde, puţin condescendent, puţin batjocoritor.

Doctoriţa Marta? Da, e bine pregătită. O evită însă. De când e căsătorit, evită femeile tinere. Nu vrea complicaţii. Infirmierele? Desigur: „Bună ziua, soră… mulţumesc pentru flori… azi e o zi frumoasă…”

Doctorul Asistent… Nu-i place Doctorul *Asistent*! *N*-are ce-i imputa. Pregătit, muncitor, conştiincios… Totuşi?

Ceilalţi doctori, de la celelalte servicii, sigur, îi cunoaşte. Din când în când chiar schimbă o vorbă cu ei. Dar atât. Nu, nu poate spune că-i sunt chiar prieteni. În afară de *Profesorul*, *Ceasornicarul*, *Avocatul* şi *Inginerul* n-ar putea spune că are alţi prieteni, adică oameni cu care să se vadă mai des şi în afara serviciului, la care să se ducă.

Ceva îl strânge uşor în spate.

De când cu partida aceea nu s-au mai întâlnit… Prostii. Ei şi? Lui îi ajunge Eva!

Da, lui îi ajunge… dar ei? e

Nu s-a întrebat niciodată şi ea n-a făcut niciodată nicio aluzie că nu s-ar mulţumi numai cu dânsul, că ar mai avea nevoie şi de altcineva. De fapt, Eva nu e o eclusă, nu stă toată ziua sau în toate zilele în casă. Iese. Are maşina ei, cea mică, de două locuri. Vizitează magazinele, cumpără, comandă. Intră şi în cofetării. Acum câteva luni i-a atras atenţia asupra uneţ specialităţi de la Revel şi îşi aminteşte că într-o zi, când au intrat împreună la Tivoli, chelnăriţa i-a zâmbit afectuos, ca unei cliente bune şi vechi.

Apoi, acasă are treburi; Nu se poate spune că stă toată ziua singură.

Aşa e, însă…

Înainte de a se căsători, el nu frecventa familiile din oraş. îi ajungeau cei cinci-şase prieteni, colegi din copilărie şi de şcoală, şi apoi avea munca lui. Fugea de cursele

întinse de mamele cu fete de măritat. N-avea nici familie. Când, în sfârşit, se terminase războiul, nu mai găsise pe nimeni acasă. Părinţii săi muriseră, lăsându-i vila pe care o locuia acum şi o destul de frumuşică sumă de bani. Bani care se devalorizaseră în scurt timp. El nu se pricepuse să-i plaseze. Noroc că avea un salariu, n-avea nevoie să facă economii.

La prietenii săi, burlaci şi ei, nu putuse s-o ducă pe Eva. Îi invitase de câteva ori la dânsul, destul de des la început. Apoi vizitele se distanţaseră, nu ştie din ce cauză. Nici Eva nu insistase să-i mai invite. Acum se ducea doar el pe la dânşii, la o partidă de bridge sau de pocher, mai cu seamă la *Profesor*.

Oftă. De când cu tâmpiţenia aceea de partidă…

Dar vremea frumoasă, aerul rece încă, răcoros şi neviciat de miasmele oraşului îi readuse buna dispoziţie. Intră în şosea şi, ca întotdeauna, acceleră; Apoi, de-a bia după câţiva kilometri, încetini iarăşi. Pătrunsese în oraş. Îl traversă şi spitalul îl primi cu porţile sale forjate larg deschise. Ca întotdeauna, portarul îl văzuse de departe şi nu aşteptase să claxoneze. Toată lumea îl simpatiza pe *Doctor*.

Îşi gară maşina şi intră în holul larg de la parter. Luă ascensorul şi urcă la etajul unde eră amenajată sala de operaţii împreună cu rezervele anexe şi birourile personalului.

Intră în coridor şi apoi în biroul său. Aici îl aştepta infirmiera sa asistentă.

— Bună dimineaţa, domnule *Doctor*.

— Bună dimineaţa, soră. Minunată zi, nu?

— Da, aprobă infirmiera. Astăzi aţi sosit mai devreme ca de obicei.

— Şi vizita?

— Oh, o face doctorul de gardă. Dumneavoastră

operaţi astăzi.

— Ştiu… ştiu… Chiar ăsta este motivul pentru care am sosit puţin mai devreme. Cum se simte pacientul?

— Minunat. E în rezerva E. Vreţi să-l – vizitaţi?

— Desigur… numaidecât!

Doctorul îşi scoase vestonul şi-şi îmbrăcă halatul. Cel de vizite, nu cel pentru operaţie.

— O clipă. Aş vrea să mă destind puţin.

Infirmiera asistentă înţelese. Părăsi încăperea.

În mod curent, în spitalele mari, doctorii operanţi sunt scutiţi de o parte din corvoada meseriei şi au un timp oarecare liber înaintea operaţiei. O operaţie, într-un fel, seamănă cu o performanţă sportivă, cere o mare încordare şi putere de concentrare. În câteva minute se cheltuiesc energii care altfel ar fi capabile să alimenteze făptura umană o zi întreagă.

Întinzându-se pe canapea, *Doctorul* zâmbi nostalgic, gândindu-se la munca sa din timpul războiului, acolo unde-i lipsea aproape totul, şi înzestrare şi. confort. Şi totuşi, atunci şi acolo reuşise unele dinţi e cele mai frumoase realizări ale sale. Era tânăr, entuziast şi îmboldit de necesitatea celor mai îndrăzneţe încercări. Acum… aproape totul era rutină.

Oricum, rezecţia unui rinichi nu era o operaţie de toate zilele. îşi aminti ultima sa operaţie de acest fel, acum… două sau trei luni. A reuşit perfect, spitalizarea postoperatorie a fost extrem de redusă. Fostul pacient, factorul poştal Pauşec îl salută până la pământ, zâmbindu-i recunoscător, ori de câte ori îl întâlneşte.

Refăcut şi liniştit, *Doctorul* se ridică. Trecu în coridor unde întâlni pe asistentă şi intră în rezerva E. Întins pe pat, cu o carte în mână, dar desigur necitită, ştia el asta, cunoştea frigurile aşteptării, care făceau mai mult rău decât boala însăşi, *Pacientul*, un om dintr-un cartier

oarecare, auzi uşa şi întoarse o privire speriată, umilă, rugătoare şi ruşinată.

Doctorul îşi privi asistenta cu reproş. Aceasta se înroşi, dar ridică din umeri.

— N-a fost anunţat, însă, de când a fost mutat în rezervă, aşteaptă mereu. Sunt sigură că moare de frică.

Doctorul îşi făcu loc şi se aşează lângă *Pacient*

— Haide, domnule, nu fi copil. O operaţie fără niciun risc. Fără dureri şi fără complicaţii. De ce nu l-ai întrebat pe factor?

— L-am întrebat, murmură *Pacientul*, şi mi-a spus. Vă ridică în slava cerului, domnule *Doctor*. Şi eu… eu am toată încrederea. Însă… mi-e frică, asta e, ce să fac dacă mi-e frică?

Doctorul făcu semn asistentei să iasă şi rămase acolo, vorbind cu bolnavul. În curând acesta nu mai tremura, apoi îşi reveni cu totul. Încrederea şi siguranţa îl stăpâneau când *Doctorul* părăsi rezerva.

— Începeţi pregătirile, spuse el. Anunţă personalul. Operaţia peste o jumătate de oră.

Trecu iarăşi în biroul său şi dintr-odată îl năpădi neliniştea. Parcă, gonind-o din conştiinţa *Pacientului*, şi-o însuşise el însuşi. Nu se gândea la operaţie, la reuşita ei, ci avea impresia că trebuia să facă ceva, că uitase ceva. Se plimbă nesigur, apoi se întinse. Nu rămase mult, n-avea răbdare şi enervarea se înteţea.

Se repezi la sertar şi scoase cutia cu ciclohexenil. De câte ori îşi promisese că nu va mai lua?

Privi lung cutiuţa, fără să o vadă. Trebuia totuşi să-şi gonească starea apăsătoare şi nesuferită. Azi avea operaţie grea. Se hotărî. Ridică grăbit capacul şi scoase pastila. O aşează pe sticla biroului, închise cutia şi o puse la loc. Umplu paharul cu apă. Paharul era curat, strălucitor, ca întotdeauna. Înghiţi pastila şi se lungi iarăşi pe canapea.

Numaidecât se simţi mai bine. Rămase aşa, liniştindu-se din ce în ce.

Deodată auzi bătăi în uşă. Sora! Desigur, sora!

Sări numaidecât şi ochii săi întâlniră paharul şi carafa cu apă. Se înroşi, ca şi când ar fi făcut ceva ruşinos.

Nu, nu voia ca sora să vadă paharul plin încă pe jumătate cu apă. Va înţelege că iarăşi a luat... că iarăşi a avut nevoie de tranchilizantul acela. L-a mai surprins de câteva ori. O dată tocmai când ducea tableta la gură. Nu e ceva nepermis, dar, oricât „nu voia să se ştie. Asistenta infirmieră e discretă şi-i e ataşată. Totuşi, ar putea să scape o vorbă. Şi apoi, cine ştie ce s-ar mai vorbi I Oamenii sunt atât de răi!...

Aruncă restul de apă *în* chiuvetă.

— Imediat, soră! strigă el.

— E timpul, domnule *Doctor*! veni răspunsul.

„E timpul?" Unde şi când mai auzise cuvintele acestea? Da, azi de dimineaţă, i le spusese Eva. Era timpul să se scoale. Astăzi dimineaţă. Şi altă dată?

— E timpul... e timpul...

Mormăind, *Doctorul* deschise uşa şi trecu în coridor. Asistenta îi făcu loc. Amândoi se îndreptară spre sala de operaţii.

Într-adevăr, era timpul. Intrară în sală, apoi trecură în odaia de baie. Peste câteva minute intră şi *Doctorul Asistent* şi trecu la cealaltă chiuvetă.

— *Doctoriţa* e gata! îi anunţă el. A trecut dincolo, la aparate.

— Bine! Mă îmbrac numaidecât.

Doctorul îşi lepădă repede halatul de vizită şi îmbrăcă, ajutat de asistentă, halatul-combinezon pentru operaţie. Începu apoi să-şi spele mâinile. Şi le spăla încet, conştiincios şi metodic.

Aşteptă să i se usuce apa, privind la operaţia de

spălare a asistentei sale. Cum ea îi înmâna instrumentele, *Doctorul* îi cerea să se supună aceloraşi norme ca şi dânsul.

— Gata! îl anunţă infirmiera.

— Cine-o ajută pe *Doctoriţă*?

— Asistenta.

— Şi transfuzia?

— Blonda aceea drăguţă.

— A, da, spuse *Doctorul* cu gândul aiurea.

Subit se simţise absent, parcă ar fi închis ochii şi i s-ar fi astupat urechile. Numai o clipă, atât de puţin, că asistenta infirmieră nu observă nimic.

Nici el nu fu prea sigur. Acum era bine, sigur pe picioare. Mişcă pe rând degetele de la ambele mâini, ca un pianist care exersează şi, zâmbind, trecu dincolo.

Totul era gata. Pe masa de operaţie, sub cearşaful cu buzunarele largi, nedebutonate încă, trupul pacientului părea mai lung. Aştepta liniştit şi încrezător. I se dăduse un sedativ uşor.

Doctorul Asistent îşi luase deja locul.

— Tensiune, puls şi temperatură normală, spuse el.

— Atunci, începem. Masca, doamnă *Doctor*!

Îşi privi echipa cu care lucra. Toţi oameni de încredere şi de nădejde. Privi platoul cu instrumente, lângă care infirmiera asistentă se instalase deja. Se asigură că are toate instrumentele de care va trebui să se servească.

Luă scalpelul şi făcu prima incizie, mică şi precisă, acolo unde trebuia. O lărgi apoi, uşor, permiţând pătrunderea mâinii. Lucra agil şi repede, cu mişcări de prestidigitator. Se simţea în largul său. împrejur, toată lumea binevoitoare, admirativă şi atentă. Dezgolise rinichiul bolnav.

— Pulsul? întrebă el.

— În ordine.

Se pregătea de mişcarea decisivă, când deodată…

Nu-şi mai simţi fiinţa. Parcă dispăruse întreg şi în întregime, înghiţit de spaţiu, integrat în spaţiu. Fără durere, cu o lipsă totală şi absolută de senzaţii, care-l anihilă. Îşi reveni. Imediat? Nu ştia, nu putea spune. Ceea ce ştia era că apăruse acolo, prezent în mijlocul operaţiei pe care o începuse, înţelegând ce face şi ce trebuie să facă, de parcă nu s-ar fi oprit nicio clipă.

Mina sa stingă rămăsese înăuntrul ocluziei, fermă, dreapta o întinsese pentru a apuca un instrument.

— Scalpel, îşi aminti el că spusese.

Dar când spusese? Cât rămăsese cu mâna dreaptă pe jumătate întinsă, cu cea stângă palpând?

Ridică ochii la asistenta sa, care era în faţă, lângă platoul cu instrumente şi atunci înţelese că s-a întâmplat ceva îngrozitor. Când? Ce?

Asistenta n-avea scalpelul în mână. Nu-l auzise?

— Scalpel! repetă, mai apăsat.

Privirea asistentei îl înfricoşă. Nu se uita la el, ci, alături, la *Doctorul Asistent*. Ce dracu’ ţinea în mână *Doctorul Asistent*?

Ţinea scalpelul pe care infirmiera asistentă i-l întinsese lui, lui trebuia să i-l fi întins. Când? De ce nu-l luase?

Asistentul avea o ţinută şovăielnică şi vinovată, parcă făcea ceva ce n-ar fi vrut să facă.

Îi smulse scalpelul, lărgi marginile inciziei şi tăie.

Câteva picături de sânge. Atunci îşi dete seama că n-ar fi trebuit să taie, că era prea târziu!

Prea târziu? Nu, nu se putea asta! De ce să fie prea târziu?

— Clamă! ceru şi, în timp ce o primea, întrebă:

Pulsul?

— Pulsul cade, auzi vocea *Doctoriţei*. Respiraţia nulă.

Moare!

— Catgut! ceru el sec., v.

Începu să coasă, făcu nod, tăie.

— *Doctorul*, adrenalină!

Doctoriţa pregăti fulgerător actul şi-l înseră fără nicio şovăială. Apăsă pe piston, dar electrocardioscopul nu înregistră nicio oscilaţie.

— Transfuzie!

Sora cea blondă acţionă, dar numai o clipă.

— Nu primeşte! spuse ea.

Doctorul se îndepărtă de masă. Încet, îşi scoase degetele mănuşilor.

— Pacientul e mort, spuse simplu.

Reacţiile fură diferite. *Asistentul* lăsă mâinile în jos, apoi zise retrase, privind fix la *Doctor*. *Doctoriţa* căzu pe un taburet, ţinându-şi capul în mâini. Deşi nu făcuse mare lucru, părea epuizată. Cele două surori asistente se apropiaseră una de alta, păreau că se susţin. Asistenta infirmieră rămăsese nemişcată, lângă platoul cu instrumente. Încă mai ţinea în mină o clamă. Şi privirea ei căuta ochii *Doctorului*: dar altfel, intens şi insistent, totuşi rugător, neîncrezătoare şi înspăimântată.

— Asta e… Probabil…

— Probabil?

— Şoc operatoriu, conchise chirurgul.

Îşi desfăcu mănuşile şi aruncă masca. Faţa sa era atât de palidă, de trasă şi de obosită, încât infirmiera gemu.

— Mă duc în birou, spuse el.

Doctorul Asistent rămase nehotărât. Privea, fără să vadă, nu se mişca. Era singurul bărbat, însă.

— Cheamă targa! ordonă asistentei.

Aceasta părea că nu-l auzise. Urmărise plecarea *Doctorului*, frămgându-şi mâinile. Nici masca nu şi-o

scosese.

— Chemaţi targa! se auzi iarăşi glasul *Doctorului Asistent*.

Sora, scuturându-şi buclele blonde de sub mască, se îndreptă spre telefonul interior.

— Şoc operatoriu! mai spuse *Doctorul Asistent*. Şi râse scurt şi veninos.

Doctoriţa ridică privirea.

— Ce vrei să spui?

— Nimic.

Îşi desfăcu halatul, îl aruncă pe jos şi ieşi din sala de operaţii.

— Doamne! exclamă *Doctoriţa*. Trebuie să întocmim procesul-verbal de deces.

Doctorul intrase în biroul său şi, sfârşit, se prăbuşise într-un fotoliu.

Nu înţelegea, sau mai bine, îi era teamă să înţeleagă. Trăi din nou, mintal, filmul operaţiei.

Totul începuse bine, bolnavul era liniştit, parcă nici n-ar fi avut nevoie de narcoză. „Pulsul şi respiraţia, normale1, îşi aminti cuvintele anestezistei.

Ce se întâmplase? Când se întâmplase?

Din nou se simţi rău, gândurile îi tremurară, gata să se piardă. îşi reveni şi-şi aminti.

Avusese o sincopă. O clipă poate, dar o avusese. Ce făcuse în timpul acesta? Cu mâna stângă tocmai palpa rinichiul bolnav. Şi dacă… şi dacă în timpul sincopei palparea s-a transformat în strângere, în zdrobire… în sugrumare?… Traumă… traumatism nociv… şoc traumatismal… şoc operatoriu?!

Cuvintele şi imaginile îi alergau, se învălmăşeau în minte, îl făceau să asude, să se înăbuşe.

A murit sub cuţit! Nu… n-a murit sub cuţit! Dacă ar fi fost aşa, asta se mai întâmplase, i se întâmplase lui însuşi.

Sâni cazuri când operaţia e unica şansă de vieţuire, opusă unei morţi imediate sau aproape imediate. Fără operaţie pacientul mai trăieşte câteva ore, o zi poate, dar moare, moare cu certitudine. O operaţie înseamnă fie moartea imediată în 99% din cazuri, fie salvarea. Doctorul chirurg este dator, este obligat să încerce. Pentru acea unică şansă la sută. El totdeauna a încercat!

Da, dar acum nu se punea problema morţii. Nimic nu o indica, nici nu părea posibilă măcar. Dacă ar fi întrebat... dacă în faţa crucii şi a judecătorului ar trebui să răspundă... de ce a murit pacientul... şi când a murit?

Când a murit?

Mişcă degetele mâinii drepte, care, păstrau încă senzaţia aceea oribilă şi nedefinită pe care a avut-o când a tăiat, când a desprins şi despărţit rinichiul bolnav. Doamne! Omul acela era mort! Murise în clipa în care el, doctorul, se pierduse, se desfiinţase şi în care mâna sa stingă, care palpa...

Sări din fotoliu şi-şi duse mâinile la gât. îşi smulse gulerul, se sufoca.

Şi deodată, strident şi imperativ, sună telefonul.

Asistenta infirmieră nu observă imediat plecarea *Doctorului*, încă îşi mai frângea mâinile. Atunci, înainte de a termina operaţia, *Doctorul* o privise, parcă o învinuise de ceva. îi ceruse încă o dată scalpelul, pe care nu-l primise prima oară, pe care i-l smulsese din mână *Doctorul Asistent*.

Ea nu voise să-l dea, dar nu se putuse opune. Observase încremenirea *Doctorului*, fără să o înţeleagă. Nu ţinuse mult, dar de ajuns ca *Doctorul Asistent* să intervină. Ştia că aşa şi trebuia, doar îl asista pe chirurgul principal, dar poate că prea se grăbise. *Doctorul* o găsise vinovată pe asistentă.

Nu-i era teamă de urmările pe linie profesională pe

care drama, la care luase parte, le va avea pentru dânsa. Dar admira, idolatriza pe *Doctor*. N-ar fi vrut ca acesta, primul lovit de nereuşita intervenţiei, să creadă că ea îl părăsise.

În confuzia creată de scoaterea cadavrului, părăsi sala de operaţie şi se repezi spre biroul *Doctorului*. Voia să-i spună…

Pe coridor, în faţa uşii, se opri. Ce să-i spună?

Exaltarea îi căzu brusc. Nu ştia ce să facă, nu îndrăznea să intre. îşi opri respiraţia. Ascultă. Niciun zgomot, nicio mişcare nu se auzea de dincolo. Nicio prezenţă omenească nu se făcea simţită.

Poate că *Doctorul* a plecat. Nu-şi dădea seama cât timp mai rămăsese în sala de operaţie după plecarea lui. I se părea că o veşnicie. *Doctorul* putuse să ia ascensorul sau să coboare treptele care duceau în holul de jos. Sau, poate…

Cuprinsă de spaimă, pe care nu şi-o putu stăpâni, se repezi la uşa biroului. Era gata să apuce clanţa, când auzi soneria stridentă a telefonului. Se opri, dar se lipi de uşă. Voia să asculte, să ştie.

Doctoriţa rămăsese pe taburetul pe care căzuse. O oboseală pe care o simţea în tot corpul o sleise. Nu observase nimic ’neobişnuit, decât un gest prea viu şi oarecum brusc al *Doctorului Asistent*. Acesta, de obicei, nu intervenea decât puţin şi în afara operaţiei propriu-zise. Ridica sau ţinea cu pensele, rar introducea un ac sau ajuta la cusut. Run chirurg el însuşi, îşi avea operaţiile sale, în care lua locul de vioară primă. Nu exista niciun motiv de gelozie sau de ranchiună.

Gestul ov obligase să-şi ia privirea de la acele electrocardioscop ului. îl văzuse smulgând scalpelul din mina infirmierei asistente, care stătea nehotărâtă, eu mina pe jumătate întinsă, alături de *Doctor*, încremenit ca o

statuie. Numai câteva secunde şi apoi auzise vocea chirurgului-şef cerând scalpelul şi mişcările se reluară, dar ineficace. Când privise acul oscilografului, acesta cădea spre zero.

Ce a fost? „Şoc operatoriul spuse *Doctorul*. *Doctorul Asistent* râsese. De ce? Şi de ce intonaţia aceea amară, ironică, deznădăjduită în râsul *Doctorului Asistent*?

Oftă şi se ridică. Nu era fumătoare, dar acum… Ceru o ţigară surorii care îi întinse una, întrebând-o rugător cu privirea.

— Poţi să fumezi şi tu, îi răspunse. Nu mai are nicio importanţă.

Atunci năvăli directorul spitalului, în ţinută de oraş, fără halat şi le anunţă o nouă nenorocire.

Fără să ştie când şi cum *Doctorul* ridică receptorul. Nici nu-l dusese la ureche, când auzi şi recunoscu vocea. Aceeaşi ca în ultimele apeluri anonime, rece, seaca, tranşantă:

— Alo, *Doctorul*?

Doctorul tăcu. Respiraţia lui spasmodică şi zgomotoasă îi fu de ajuns celuilalt.

— *Eşti un asasin*! *Un criminal dopat, asta eşti*!

Atât Zgomotul repunerii receptorului şi tăcerea firului. *Doctorul* lăsă braţul în jos. Receptorul atârna în lungul firului, bălăbănindu-se uşor. îi dăduse drumul.

Lovitura fu de astă dată directă şi nimicitoare. „Dopat. Asasin dopat!”

Asta explica totul. *Doctorul* înţelese clar că torturatorul său nu enunţase o simplă minciună.

Nu întârzie spre a-şi da seama dacă avea sau nu avea dreptate. În adâncul conştiinţei sale ştia că acuzatorul nu avea dreptate. Nu se dopase niciodată şi nu s-a dopat nici acum. Înghiţirea unui simplu tranchilizant inofensiv nu putea fi numită astfel.

Dar… rămânea faptul că luase un asemenea tranchilizant. De ce îl luase? Dacă simţea nevoia, dacă nu se simţea în deplinătatea facultăţilor sale, trebuia să nu opereze!

Apoi, sincopa, sincopa aceea avusese loc. Fusese poate fatală. Ce o provocase?

Încă o dată oftatul îi umflă plămânii. Nu izbuti să-i desceţoşeze gândurile. O oboseală grea, de plumb îi năpădea trupul, mâinile, picioarele, creierul. Se aplecă greoi până la sertarul cel mai de jos al biroului şi îl deschise. Aplecat cu capul în jos, avu o ameţeală.

I se păru că noaptea a cuprins universul, orbindu-l şi silindu-l să audă şi să pipăie ceea ce nu poate vedea. Etape lungi de întuneric difuz, brăzdate de fulgerări violente şi scurte, înflăcărate, verzui sau roşii-albăstrii. Tocat de rafale scurte, de ciocănaşe care bat, timpul se scurge pierzându-şi continuitatea. Furtuna îşi continuă dezlănţuirea în afară şi înăuntrul lui, tunetele se suprapun bătăilor dezordonate ale inimii, fulgerele pătrund prin pleoapele închise.

Face o mişcare, încearcă să se smulgă de sub narcoza ameţelii. Gâtul i se încordează, fruntea vrea să se ridice, faţa vrea să se întoarcă. Simte, crede că dacă s-ar întoarce, ochii i s-ar deschide şi întunericul ar lăsa locul luminii.

Se întoarce şi o vede. Dreaptă şi fluidă ca un văl sau ca un giulgiu, limpede şi liniştită, ca irealitatea frumuseţii statuilor antice.

Şi ca o melodie lină, odihnitoare şi care împrăştie cele din urmă dâre ale spaimei, vocea şi mâinile Evei, mâini care-i cuprind obrajii, apoi umerii, apoi pieptul, apoi coapsele, modelându-l sub dânsele, silind trupul să se mlădie, să se liniştească, să se destindă.

Şi vocea care susură, când rece, când tandru, ca un amestec de milă, de duioşie şi de cruzime:

— Dormi, dragul meu, dormi… Nu-ţi fie frică, dragule… acum e timpul!… E timpul… E timpul…

Doctorul îşi reveni. Mina sa, care scotocise în fundul sertarului, ţinea strâns pistoletul tip *Bereta*, captură de război. îşi sprijini ţeava de tâmplă şi murmurând: „E timpul… e timpul… e timpul… apăsă pe trăgaci.

CAPITOLUL VIII

Comisarul promise că va veni imediat, dar nu sosi decât după douăzeci de minute. Era însoţit de inspectorul Paul şi de *Şeful laboratorului*.

Găsi o lume înnebunită, care-i îngreună primele cercetări. Nu înţelegea nimic. îl duseră în faţa cadavrului *Doctorului*. Acesta rămăsese aşa cum căzuse: întâi în genunchi, apoi cu mâinile în jos, capul trăgând după el jumătatea de sus a pieptului. Nu se rostogolise, rămăsese sprijinit de masa solidă şi grea din metal cromat.

Şeful laboratorului îngenunche alături. Aplecându-se şi el într-o rugăciune mută, privi gaura mică, acum vânătă în paloarea de fildeş a tâmplei drepte.

— Automat de 6, 5 mm, rosti simplu, dar prea tare.

Comisarul se întoarse către cei de faţă.

— Cine-i mai mare aici? întrebă el. Trupurile ţepene ridicară din umeri. Cine mă poate lămuri?

Doctoriţa anestezistă făcu un gest. *Comisarul* o privi. Deşi palidă peste măsură, părea că-şi recâştigase întrucâtva sângele rece.

— Bine, dumneavoastră, consimţi el politicos. Să trecem dincolo.

Părăsiră biroul *Doctorului*.

— Nimeni nu părăseşte clădirea spitalului, ordonă *Comisarul*. Paule, ia măsurile necesare.

Inspectorul ieşi şi vorbi câteva secunde cu poliţistul în uniformă, rămas pe coridor. Reintră aproape imediat. *Comisarul* izbutise între timp să-i facă pe toţi cei prezenţi

să se aşeze. Pe scaune, pe fotolii şi pe o canapea. De altfel, nu prea erau mulţi.

— Am să vă rog, mai întâi, să-mi spuneţi numele şi funcţia dumneavoastră, se adresă el tuturor. Dumneavoastră?

— Eu skit *Directorul* spitalului…

Directorul spitalului nu avea halatul pe el şi era îmbrăcat într-un sobru, deşi elegant, costum de stradă.

— Funcţiile mele sunt mai mult administrative, domnule *Comisar*, îşi motivă el ţinuta. Am sosit din oraş cu puţin înainte de producerea dramei.

Tânăra doctoriţă, care se oferise să le povestească cele petrecute, făcu un pas înainte.

— Eu sunt doctor în medicină. Sunt aici de trei ani şi am lucrat astăzi, împreună cu *Doctorul Asistent*, ca anestezistă.

— Mulţumesc, se înclină *Comisarul*. Vom primi imediat depoziţia dumneavoastră. Dar… nu-l văd pe Doctorul *Asistent*.

Într-adevăr, în sală nu se mai afla niciun bărbat. Trei femei, dintre care două mai în vârstă erau îmbrăcate în uniforma clasică a surorilor asistente, îşi declinară numele şi ocupaţia din cadrul serviciului. Toate trei erau asistente la secţia de chirurgie.

— Şi acum, povestiţi, doamnă *Doctor*. Nu vă îngrijiţi de formă şi chiar de cronologie. Relataţi faptele aşa cum vă vin în minte. O să vă punem apoi întrebări suplimentare.

— Aşa cum am spus, am asistat, ca anestezist, operaţia *Doctorului*, împreună ou…

— O clipă, vă rog! Unde-i *Doctorul Asistent*?

Toţi se priviră nedumeriţi.

— Era aici, spuse una dintre infirmiere.

— Îmi amintesc bine, exclamă alta, tânără şi blondă

natural. El a intrat primul în cabinetul *Doctorului* după ce s-a auzit detunătura.

— Paul! rosti *Comisarul*.

Inspectorul ridică din umeri.

— Nu e în secţie, răspunse. O soră l-a văzut coborând şi îndreptându-se spre curtea interioară.

— Trimite pe cineva să-l caute. Până atunci, vă ascult, reveni *Comisarul* către *Doctoriţă*.

— Era o operaţie destul de uşoară pentru performanţele profesionale ale *Doctorului*. Nu ştiu dacă sunteţi la curent, dar era un chirurg extraordinar.

— Ştiu, şopti *Comisarul*. îl cunosc de mult.

Nu insistă.

— O rezecţie a rinichiului drept, necesară, dar nu extrem de urgentă. Vă spun asta, ca să vă daţi seama că nu existau niciun fel de circumstanţe care să silească mina *Doctorului* sau să genereze trac şi febrilitate. Pacientul, cunoscut de multă vreme de noi, pe care-l diagnosticasem şi-l ţinusem în evidenţă, fusese pregătit pentru operaţie şi era sigur că nu riscă aproape nimic. Astăzi o asemenea rezecţie e tot atât de banală ca şi o operaţie de apendicită.

Doctoriţa relată amănunţit mersul operaţiei:

— …eu controlam pulsul şi eram cu ochii pe cadran. Totul se desfăşura normal, când… deodată…

O uşoară roşeaţă îi coloră faţa şi minuscule picături de sudoare i se iviră pe buza de sus.

— …am văzut acul coborând. Pulsul scădea. Am strigat la soră să fie gata pentru transfuzie: O clipă n-am mai privit acul şi când m-am uitat din nou se oprise la O.

— Ce făceau *Doctorul* şi *Asistentul* în timpul acesta? întrebă *Comisarul*.

Doctoriţa avu o clipă de ezitare.

— Eu… eu nu aş putea să vă spun exact, rosti ea înăbuşit. Am exclamat: „Moare!” şi am ridicat ochii.

Doctorul căuta ceva pe tăviţa cu instrumente.

— Cine ţinea tăviţa?

— Eu, interveni asistenta cea în vârstă. Întotdeauna domnul *Doctor* cerea scurt instrumentul necesar. Eu îl ridicam şi i-l ofeream aproape în aceeaşi clipă. De data asta însă…

Asistenta tăcu. Tăceau cu toţii.

— Nu ştiu, nu sunt calificată să afirm asta, însă am – avut impresia că *Doctorul* a întrerupt operaţia.

— Cum a întrerupt operaţia? întrebă nedumerit *Comisarul*.

Îşi notă că niciunul dintre cadrele medicale nu protestase.

— Da, a rămas cu mâna stângă pe marginea mesei şi cu dreapta înăuntrul ocluziei făcute. Inert… fără mişcare. M-am speriat, am crezut că i s-a făcut rău. Cred că aceeaşi impresie a avut-o şi Doctorul *Asistent*, care s-a repezit şi mi-a smuls scalpelul din mână, gata, să intervină.

— *Asistentul*? Dar unde e *Doctorul Asistent*? întrebă enervat *Comisarul*.

Câţiva agenţi în civil intrară în birou. Inspectorul Paul se apropie de ei şi schimbă câteva vorbe.

— *Asistentul* a părăsit spitalul imediat după sinuciderea *Doctorului*, spuse apoi. Bănuiesc că s-a dus acasă la acesta. Poate, ca să anunţe moartea.

— De ce bănuieşti asta?

— A luat maşina *Doctorului*. *O* asemenea comportare nu e scuzabilă decât dacă s-a dus să-i anunţe doamnei moartea soţului ei…

Comisarul tăcu. O cută i se adânci între sprâncene.

— Şi *Doctorul*? întrebă el, îndreptându-se către asistenta mai vârstnică.

— S-a… s-a redresat. A întins mâna. A fost o clipă de nedumerire. Doctorul *Asistent a* ridicat şi el mâna, ca şi

când ar fi voit să-l dea deoparte. Apoi şi-a revenit, a cedat. Doctorul *a* luat scalpelul şi a continuat. Atunci… am auzit strigătul Doamnei *Doctor*.

— Ce-a strigat?

— „Moare!” asta a spus.

— Şi?

— Nimic. *Doctorul* a continuat să lucreze. *Asistentul* se lipise de dânsul. Câteva minute. Apoi s-a oprit. Am înţeles că totul se sfârşise.

Se auziră bătăi discrete în uşă. Inspectorul Paul se duse şi o deschise.

— A sosit echipa, anunţă el.

— Bine, hotărî, oftând, *Comisarul*. Numărul obişnuit de fotografii. Şi amprente. Să se ia şi amprentele *Doctorului* şi ale tuturor colaboratorilor săi. Cred că nu vă opuneţi, se adresă el celor din birou.

O simplă, dar necesară formalitate. Vă asigur că imediat ce vor fi comparate cu cele găsite în birou, reproducerile amprentelor dumneavoastră vor fi distruse.

Directorul spitalului ridică iarăşi din umeri. Femeile nu spuseră nimic.

Se auziră zgomote uşoare în cabinetul de alături. Echipa îşi începuse munca.

— Şi cadavrul? întrebă, practic, directorul spitalului.

— Imediat ce se vor termina fotografierile, va putea fi ridicat şi dus în odaia mortuară, sau unde credeţi dumneavoastră. Dar, apropo, unde e cadavrul *Pacientului*?

— La morga spitalului.

— Paul, pune un om de gardă. Nu intră nimeni fără aprobarea mea. Cam târziu… dar tot e bine, măcar acum.

— De ce? întrebă directorul spitalului.

— Credeţi că moartea lui a fost naturală?

— Naturală?… În niciun caz. A fost operat doar.

— Nu asta am vrut să spun. Credeţi că moartea

Pacientului a fost urmarea naturală a operaţiei?

Directorul spitalului îşi scoase portţigaretul. După cele două degete ale mâinii drepte, colorate de nicotină, se vedea că e un fumător pătimaş. Mai schiţase gestul, dar până acum şi-l înfrânase. Poate că avea nevoie să-şi creeze şi un timp de răgaz, pe care gestul să-l facă neobservat.

— Întrebarea asta… rosti el, scoţând o ţigară subţire, şi-au mai pus-o şi alţii. Eu… n-aş putea răspunde fără o cercetare atentă a plăgii produse, dar… Doctorul a şi răspuns.

Doctoriţa scoase un mic scâncet. Ca un suflu, dar strident în tăcerea care se lăsase.

— Da, a răspuns i continuă directorul. 3STu eram prezent, dar, după cele povestite, reiese că după terminarea fatală a operaţiei, *Doctorul* a părăsit sala de operaţie, a intrat în cabinetul său şi s-a sinucis.

— Credeţi că s-a socotit responsabil de moartea *Pacientului*?

Directorul oftă şi iarăşi ridică din umeri.

— Altă interpretare nu există, hotărî el, scurt.

— Da, mormăi *Comisarul*, altă interpretare nu există.

Se întoarse singur în cabinetul unde experţii erau pe cale să-şi termine treaba. *laboratorului* poliţiei, în picioare lângă birou, ţinea un pahar cu picior în mâna înmănuşată în cauciuc.

— Amprente? întrebă *Comisarul*.

— Nimic. Nici pe asta, răspunse celălalt, arătând o carafă de cristal aşezată pe o tăviţă metalică. Probabil, n-au fost întrebuinţate.

Comisarul privi în jos, spre cadavrul chircit în poziţia sa neverosimilă.

— Sinuciderea nu face nicio îndoială? întrebă el, mai mult de formă.

— Niciuna. Poziţia, rana, amprentele nu lasă loc la

dubiu, răspunse *Şeful laboratorului*.

— Atunci… oftă Comisarul *şi* se îndreptă iarăşi spre celălalt birou.

— Încă vreo zece minute şi am terminat, preciza şeful.

Un ţăcănit şi lumina unui *blitz* sublime retragerea *Comisarului*, transformânde în fugă.

Directorul spitalului îşi fuma în sfârşit ţigara. Trăgea adânc, dar prea repede, chiar pentru, sau tocmai pentru un fumător pătimaş. *Doctoriţa* căzuse pe un scaun, aproape în mijlocul odăii. Cele trei infirmiere formau un grup aparte, strânse una în alta, sprijinindu-se în corpurile şi slujba lor.

Comisarul tăcu. N-avea ce să-i mai întrebe. În această tăcere se auzi slab, dar distinct ţârâitul strident al chemării telefonului din biroul alăturat.

— Dumnezeule! urlă o voce de femeie, asistenta mai vârstnică.

— Ce este? interogă *Comisarul*.

— Telefonul!… Telefonul… bâlbâi infirmiera. Când… când a plecat Doctorul *din* sala de operaţie… eu… eu l-am urmat. Voiam, voiam să-i spun că nu-s vinovată dacă nu i-am întins cleştele… El nu ceruse nimic şi, apoi, îl luase Doctorul Asistent… M-am *luat după dânsul* şi am intrat aici. El nu mai era… trecuse în cabinetul său. N-am îndrăznit să-l urmez, am rămas aşa… aşteptându-l. Şi atunci…

Uşa cabinetului, în care încă mai zăcea cadavrul *Doctorului* se deschise brusc.

— Domnule *Comisar*!

Inspectorul Paul rămase în uşă.

— Taci! îi tăie vorba *Comisarul*. Atunci!… se întoarse el spre asistentă.

— Atunci, am auzit zgomotul soneriei telefonului.

Numai o clipă, probabil că *Doctorul* a ridicat receptorul. Fără să vreau am încremenit, n-am vrut să ascult, dar am ascultat. N-am auzit nimic, *Doctorul* n-a spus niciun cuvânt, sau poate a răspuns în şoaptă, nu ştiu. Am auzit apoi cum pune receptorul.

Mi-a fost ruşine, am vrut să fug, dar nu am mai avut timp. Am auzit detunătura şi… am leşinat.

— Hm, da! mormăi *Comisarul*. Şi întorcându-se către Paul: Ce este?

— Ne-au telefonat de la locuinţa *Doctorului*. *Doctorul Asistent* e mort. După toate aparenţele, s-a sinucis, înghiţind o otravă fulgerătoare.

*

Inspectorul Paul credea că şeful va părăsi imediat spitalul său, cel puţin, îi va ordona lui să se deplaseze la locuinţa *Doctorului*. Dar *Comisarul* căzuse parcă într-o stare de apatie. Nu-i răspunse inspectorului decât într-un târziu:

— Hm, aşadar, spui că *Asistentul* s-a sinucis? Şi încă la locuinţa *Doctorului*? Cine a transmis ştirea?

— Inspectorul Abel. Când s-a telefonat la comisariat, noi plecaserăm încoace. Cum ştiţi, rămăsese singur.

— Abel? Bine. Ce a telefonat?

— Atât cât v-am comunicat. Inspectorul… e cam derutat. Cere instrucţiuni.

— Abel cere instrucţiuni? Mare minune!

— Ce să-i răspund?

— Să aştepte acolo. Să înceapă ancheta… împrejurările… martorii, în sfârşit, ştie el. Rutina, ce mai la deal la vale. Cum terminăm aici, venim şi noi.

— N-am terminat? întrebă cu naivitate inspectorul.

— Am terminat? Vrei să-mi spui de ce s-a sinucis *Doctorul*?

Luat din scurt, Paul ridică din umeri’s

— O operaţie nereuşită, hazardă el.

— Operaţie nereuşită? Dacă toţi chirurgii cărora nu le reuşesc operaţiile s-ar sinucide, sau cel puţin s-ar lăsa de meserie, apoi, dragul meu, n-ai găsi nici măcar cine să-ţi taie o bătătură infectată. Ce, crezi că *Doctorul* n-a mai avut operaţii după care pacientul a sucombat?

— Dar directorul spitalului…

— Directorul e plătit să administreze spitalul, nu să facă treaba în locul nostru. Cheamă, te rog, pe doctoriţa care a asistat la operaţie.

— Numaidecât!

Aproape imediat *Doctoriţa* fu introdusă.

— Iert aţi-mă că vă deranjez încă o dată, începu politicos *Comisarul*, aţi putea să-mi spuneţi dacă şi alţi pacienţi ai *Doctorului* au murit pe masa de operaţie?

Întrebarea directă şi fără echivoc, cu tot tonul plin de amabilitate, o şocă evident. Se înroşi şi se tulbură, ca şi când dânsa ar fi fost vinovată de existenţa unor asemenea cazuri.

Încercă o eschivă:

— V-am spus că nu lucrez aici decât de trei ani…

— Da, şi în timpul acestor trei ani?

— Domnule *Comisar* / strigă aproape *Doctoriţa*. Era un om minunat! Nu numai de o excesivă probitate, dar şi cu un deosebit simţ al responsabilităţii profesionale şi cu un curaj cum n-am mai întâlnit. Considera că medicul e dator să lupte până la înfrângerea totală, împotriva morţii. Până la înfrângerea morţii, sau… datorită limitei puterilor şi cunoştinţelor noastre, până… până la moartea pacientului. Pentru el nu existau cazuri inoperante. Nu se gândea o clipă la reputaţia lui. L-am văzut făcând miracole…

aproape miracole. În asemenea condiţii, vă daţi seama că a avut şi cazuri cu ieşiri fatale. Însă, puţine,

uimitor de puţine pentru îndrăzneala intervenţiilor.

— Câte? întrebă scurt *Comisarul*.

— N-aş putea să vă spun exact… întrebaţi administraţia.

— Puteţi! articulă *Comisarul*. Administraţia dumneavoastră a înregistrat totul. Câte?

— Trei… sau patru în toţi aceşti ani, răspunse doctoriţa, frământându-se.

— Bine, mulţumesc, vă puteţi retrage, mormăi *Comisarul*.

— Ai auzit? întrebă apoi după plecarea acesteia. De ce nu s-a sinucis la primul lui eşec? Era mai plauzibil.

Inspectorului Paul îi trecu prin minte o bănuială uluitoare.

— Dumneavoastră credeţi… că Doctorul *nu* s-a sinucis?! Că a fost asasinat?!

Un zâmbet fugar trecu pe faţa *Comisarului*.

— Sinuciderea nu lasă nicio umbră de îndoială. I-am văzut faţa şi mâinile. Mâna în care ţinea arma. E imposibil de încleştat cu atâta fermitate şi naturaleţe după moarte. Astfel de prostii nu spun decât autorii de romane poliţiste. Iar faţa… faţa păstrează încă pecetea hotărârii încordate a terminării pentru totdeauna.

— Atunci ce mai căutăm?

— Asta este: ce mai căutăm? rosti *Comisarul* cu amărăciune. Dacă mi-ai putea răspunde la câteva întrebări, poate n-am mai căuta nimic.

— Care întrebări? & *r*: – Iată, pentru început: Ce amprente purta cana şi paharul de pe masa din cabinetul *Doctorului*?

— Asta-i uşor de aflat!

— Crezi? încearcă.

Inspectorul Paul trecu dincolo. Nu rămase mult. Se întoarse perplex.

— Nimic, raportă el. Nicio amprentă.

Comisarul îl privi lung:

— Nimic? Nici măcar pe minerul cănii? E posibil asta?

— Şi *Şeful laboratorului* spune că ceva nu e în regulă. Dar poate că nimeni nu s-a folosit nici de cană, nici de pahar sau, poate, că au fost şterse după aceea…

— Nu vorbi prostii! E imposibil să ştergi un pahar sau o cană fără să laşi amprente, afară dacă nu porţi mănuşi sau nu iei precauţii speciale. Cheamă pe sora aceea în vârstă.

Fu uşor s-o găsească. Aştepta în camera de gardă. Intră sfioasă şi înfricoşată.

— Doamnă „o întrebă Comisarul, cine are grijă de curăţenie în biroul Doctorului?

Femeia îşi frângea mâinile. Aşezată pe marginea scaunului, de-abia îşi stăpânea lacrimile. *Comisarul* privi împrejur. Pe birou, aceeaşi cană, imitaţie de cristal, din sticlă groasă şi paharul respectiv, strălucitoare de curăţenie şi frumos aşezate.

— Bea puţină apă, propuse părinteşte *Comisarul*, deşi nu era cu mult mai în vârstă decât sora.

Îşi mai reveni puţin.

— Mulţumesc… nu e nevoie. Ce m-aţi întrebat? A, da. Cine avea grijă de curăţenie? în general şi în mare, femeia de serviciu, dar eu… eu…

— Da, insistă binevoitor *Comisarul*

— Eu eram asistenta *Doctorului*. îl întovărăşeam la vizite şi ţineam registrele de bolnavi şi prescripţii. Oh! Era un om minunat! izbucni ea.

Comisarul se ridică şi se apropie de infirmieră şi cu mai multă bunăvoinţă:

— Ştim… ştiu… îl cunosc de mult pe Doctor… din copilărie. Am fost colegi, încheie ev simplu.

— Eu aveam grijă să fie totul în ordine, să nu lipsească nimic. Schimbam florile şi apa din cană în fiecare zi. Dimineaţa…

— Cine ştergea paharul?

Asistenta se înroşi.

— Câteodată eu… Alteori femeia de serviciu.

— Purtai mănuşi?

— Mănuşi?… Nu. Nu e nevoie. Am o cârpă curată în sertarul de jos al biroului.

— *Doctorul* folosea paharul?

Infirmiera vru să răspundă, apoi tăcu. îşi strânse buzele într-un gest de împotrivire. *Comisarul* făcu încă un pas către dânsa.

— Doamnă… dumneata ştii… trebuie să ne ajuţi… nu faci niciun rău. Tot vom afla, dar poate prea târziu. Ce înghiţea Doctorul în *fiecare* zi?

— Nu în fiecare zi! strigă sora. Numai câteodată, înaintea vreunei operaţii mai grele, un tranchilizant uşor. O singură pastilă de ciclohexenyl. îl ţinea în vitrină, nu sq ferea!

Comisarul făcu un semn inspectorului. Acesta trecu iarăşi dincolo, în biroul unde echipa de cercetare tot mai lucra. *Comisarul* se întoarse la fotoliul său.

— Bine, rosti apoi. Linişteşte-te şi poţi să pleci.

Sora se ridică.

— Te rog, dacă vrei, anunţă-l pe Directorul spitalului c-aş vrea să-i vorbesc. Sper că n-a plecat.

Nici nu putea să plece, ieşirea din spital era interzisă încă. Cuvintele *Comisarului* însă o liniştiră pe infirmieră. Ieşi încet şi şovăitor.

— N-am găsit nimic, raportă Paul, revenind în birou.

Comisarul ridică din umeri”.

— Eram sigur, spuse el. Cel care a şters amprentele a luat şi cutiuţa. De ce? Asta aş vrea să ştiu. Şi, ca să ne

întoarcem la micile noastre probleme, ai putea să-mi spui cine şi ce i-a telefonat *Doctorului9* imediat după operaţie?

— Am întrebat Centrala. N-a înregistrat niciun apel la ora aceea. Poate că infirmiera s-a înşelat.

— Nu s-a înşelat, sunt sigur. Şi dacă nu s-a chemat din oraş, atunci înseamnă că s-a vorbit de aici, de la un telefon interior.

— M-am gândit şi eu. Am cercetat la toate telefoanele interioare. Fără rezultat.

— Câte sunt?

— Cinci. Unul în camera de gardă a medicilor, al doilea în camera infirmierelor, al treilea în biroul directorului, al patrulea în laborator şi al cincilea în hol, jos.

— Şi?

— Nimic. Nimic concludent. În hol, telefonul e aşezat aproape de ghişeul de primire. Permanent, este cineva acolo. Două-trei surori, Le-am întrebat, N-au observat nimic. Sunt aproape sigure că ar fi băgat de seamă dacă cineva ar fi vorbit de acolo.

Dac nu pot jurai E sigur că nu s-a vorbit din camera de gardă a medicilor. Erau prezenţi câţiva interni, care sunt categorici. Nici din laborator nu s-a vorbit. Şeful şi asistenţii sunt tot atât de siguri. N-am obţinut nicio certitudine în ceea ce priveşte camera surorilor. A fost un timp goală. Cât priveşte biroul directorului, cum acesta era în oraş, s-ar fi putut vorbi şi de acolo. Biroul era încuiat, dar, ca la toate uşile, mai există un rând de chei, atârnate în cabina de la intrarea etajului, pentru ca femeile de serviciu să poată intra spre a face curăţenie.

Se auzi o bătaie discretă în uşă. Intră directorul spitalului.

— Doriţi să – îmi vorbiţi, domnule *Comisar l* întrebă el.

— Luaţi loc, domnule director, îl invită *Comisarul*.

Directorul se aşeză. Era puţin nervos, nu peste măsură însă.

— Am nevoie de o lămurire şi cred că dumneavoastră sunteţi cel mai indicat să mi-o daţi. Mă refer, în special, la pregătirea dumneavoastră profesională. Vă rog să mă lămuriţi: ce se înţelege prin „şoc operatoriu”?

Directorul nu se grăbi să răspundă. Rămase câteva clipe cu ochii fixaţi pe desenul linoleum-ului care acoperea parchetul.

— O definiţie simplă nu prea e uşor de dat, răspunse el în sfârşit. În general, este rezultatul malign, resimţit în scoarţă, a unor traume suferite de unul sau mai multe organe în timpul unei operaţii, Zâmbi privind faţa încruntată a *Comisarului*. iertaţi-mă dacă m-am exprimat cam tehnic. Vedeţi dumneavoastră, o intervenţie chirurgicală, o operaţie, simplă chiar, înseamnă un amestec străin în intimitatea funcţională a unităţii noastre corporale. Acest amestec străin nu dă naştere numai la durere, care în cele mai multe cazuri este înlăturată, ci mai cu seamă la solicitări, conectări, supra-înmagazinări şi blocaje în acordul fin al funcţionării condiţionate şi asociate a tuturor organelor, funcţiilor şi sistemelor. De aci rezultă şocul operatoriu, care de foarte multe ori e fatal.

— Tot nu înţeleg, mormăi *Comisarul*.

— Operaţia poate fi considerată ca o lovitură pe care o primeşte un organ. Transmiterea amplificată a acestei lovituri în creier poate paraliza anumite funcţii şi produce moartea.

— Aşa da. Vreţi să spuneţi că moartea nu e produsă de rana propriu-zisă, de sângele scurs sau de nefuncţionarea plămânilor sfârteeaţi sau mai ştiu eu de ce?

— Da, aţi înţeles. O simplă palpare, nepotrivită poate să provoace moartea.

— Atunci de ce nu se produc mai multe decesuri prin şoc operatoriu?

— Fiindcă echilibrul organismului uman e foarte stabil şi, se pare, echipat cu foarte multe supape de siguranţă. Însă, din nefericire, deocamdată, şocul operatoriu este imposibil de înlăturat cu desăvârşire şi imprevizibil.

— Rezecţia rinichiului poate să producă un asemenea şoc?

— Din nefericire, rinichiul, ficatul şi splina fac parte dintre organele cele mai gingaşe, veni răspunsul categoric al directorului.

Comisarul tăcu. Tăcu şi directorul. *Atât* de mult, încât socoti convorbirea încheiata. Voi să se ridice.

— O clipă, ce fel de medicament este ciclohexeriylul?

— Un liniştitor inofensiv, un tranchilizant, cum îi spunem noi. Fără nicio acţiune nocivă.

— L-aţi prescrie oricui şi fără nicio reţinere?

— Bineînţeles, răspunse cu o umbră de mirare directorul. De altfel, obişnuiesc şi eu să iau câteodată o pastilă, două. La sfârşit de trimestru, când sunt prea tracasat de muncile administrative.

— Nu prezintă, deci, absolut nicio primejdie?

— Niciuna! Adică, vreau să spun, luarea medicamentului nu prezintă primejdie. Nici nu se însumează, nici nu produce necesitate organică, aşa cum se întâmplă cu tutunul, spre exemplu. Dacă există vreun pericol, e de altă natură, ele natură psihică, aş putea spune.

— Vreţi să fiţi mai lămurit?

— Da. Înghiţirea medicamentului, mai cu seamă regulat şi la aceeaşi oră, poate da naştere unui reflex condiţionat al liniştirii. În cazul acesta nu compoziţia medicamentului, ci gestul are importanţă. Deci dăunătoare

ar fi nu luarea medicamentului, ci înlăturarea bruscă a lui. Mai bine zis, înlăturarea gestului. Dacă, fără ştirea pacientului, în loc de o pastilă de ciclohexenyl i s-ar da să înghită o pastilă de cretă sau de zahăr, să zicem, efectul, adică tranchilizarea, ar surveni imediat.

Comisarul se ridică prevenitor.

— Mulţumesc, domnule director, spuse el amabil. Cred că am terminat. Acum plecăm. Vă rog însă să procedaţi în cea mai mare grabă la autopsia pacientului decedat. Ţin să am părerea dumneavoastră oficială.

CAPITOLUL IX

— Nu! nu! nu vreau!

Eva duse pumnii la gură, din care ţâşnise strigătul tânguitor şi disperat. Rămase aşa, cu ochii mari, deschişi, în care lumina se stinsese sub stăpânirea fricii. O frică animalică, paralizantă. Dacă el ar fi întins mâna, dacă ar fi apucat-o cu cealaltă de ceafă, ar fi imobilizat-o şi i-ar fi strecurat, printre dinţii care clănţăneau, pastila, Eva n-ar fi putut-o înghiţi, dar nici n-ar fi putut scuipa. Ar fi rămas acolo, în gura uscată, pe limbă sau sub limbă şi până la urmă…

Doctorul Asistent rămase şi el o clipă nemişcat, descumpănit.

Cum aflase şi constatase decesul îşi luase pălăria şi se repezise pe scări. Nu-şi amintea cum pornise motorul şi ieşise pe poartă. Nici drumul.

Nu-l stăpânea groaza. N-avea de ce. Mai degrabă un fel de bucurie rece, care nu-l ameţea. Ceea ce-l făcea să conducă automat, dar precis şi fără incidente, era un fel de voluptate a împlinirii prezente şi a posesiunilor viitoare. „Va să zică, s-a întâmplat! Aşa! Întocmai aşa – cum fusese prevăzut! Nicio poticneală, nici cea mai mică abatere de la curgerea faptelor înlănţuite cu precizia unei maşinării complicate, dar perfecte. Acum…11

Opri într-o stradă paralelă cu cea pe care era situată locuinţa *Doctorului*. Nu sună, avea cheia, intră în vestibul. Fata nu era acolo. îşi dezbrăcă pardesiul şi sub imperiul aceleiaşi excitaţii năvalnice, pătrunse, fără să bată, în biroul din stânga. Eva era acolo. În faţa unui sertar deschis, căuta sau ascundea ceva cu mâinile sale fine, cu degetele lungi, care păreau că fâlfâie în bătăi uşoare de aripi neostenite.

Şi rămase în prag. Ea nu ridică ochii decât după câteva clipe lungi, care-i tăiaseră avântul.

— Eva! izbucni în sfârşit, puţin răguşit de tot ce poate fi victorie şi dorinţă, orgoliu şi slăbiciune.

— Tu?! se miră ea, fără să se uite. De ce-ai venit? încercă să ridice mâna, să facă un pas. Închide uşa, continuă Eva. Fata e în bucătărie. Ce s-a întâmplat?

Doctorul Asistent părea că nu înţelege că ceva s-a schimbat. Avu senzaţia celui care, din greşeală, nimereşte într-un apartament străin.

— *Doctorul*! mormăi el…

— Stai, unde ţi-e pălăria? Cum ai intrat?

I Ei mai făcu un pas şi ridică din umeri.

— Dincolo, în hol, lângă pardesiu. Dar…

Ochii Evei se umplură iarăşi de lumina verzuie a vieţii şi plăcerii. Parcă atunci l-ar fi recunoscut. Trecu pe lângă el. Mâna i se odihnise o clipă pe fundul sertarului, rămas deschis.

— Ce imprudenţă! murmură în treacăt.

Intră în vestibul şi văzu pardesiul şi pălăria aruncate pe scaun. Le ridică şi mâna dreaptă dispăru sub faldurile hainei, sus, spre buzunarul de la piept. Găsi ceva, un tub subţire de aluminiu emailat, pe care îl scoase şi-l strecură în corsaj. Ca o umbră a gestului dinainte, mâna se retrase iar, strecurând ceva, acolo, în buzunar.

Trupul rămăsese drept, gâtul înălţat, numai braţele

lucraseră. Se răsuci întorcându-se şi intră în birou. *Asistentul* rămăsese tot lângă uşă, nu făcuse niciun pas.

Eva intră şi dintr-odată trupul i se frânse. Nu privi omul, ci aproape se târî către biroul din fund.

— Ah! Capul… gemu ea.

Doctorul Asistent se scutură cu înverşunare. Privi la haina şi pălăria lui, cărora Eva le dăduse drumul pe un scaun, apoi se îndreptă spre ea.

— Eva! strigă el. Am reuşit, auzi tu? Am reuşit!

Era şi puţină disperare în acest strigăt, ea şi cum *Asistentul* n-ar fi conceput împlinirea ghidului în fapt.

Se apropie de femeia care rămăsese cu spatele la el, cu trupul elastic în curbura către care-l trăgea capul cu cascada vie şi albăstrie a părului. Îi trecu braţul pe subsuoară, încercând s-o ridice şi s-o întoarcă.

— *Doctorul*! striga el, dar strigătul era convulsiv, gâlgâit şi aproape neauzit.

— *Doctorul*? întrebă Eva.

Întrebarea îl izbi în faţă.

— Da, *Doctorul*, repetă, parcă încercând să se convingă pe el însuşi. A… a murit.

Afirmarea morţii o spuse ca o descătuşare şi ca un legământ nou.

Ridică privirea, căutând ochii femeii, dar nu-i întâlni. Nu-i întâlni nici faţa întreagă, ci zăbrelită de degetele răşchirate ale mâinilor care aduceau a gratii, care o îndepărtau, care-i despărţeau.

— Eva! gemu bărbatul.

Capul femeii se ridică o clipă, dar numai o clipă, pentru a se lăsa apoi pe spate. Cascada părului se zăgăzui, ca aripile unui corb albăstrui. Flacăra verzuie a ochilor se stinse – ochii erau două găoci adânci şi aproape negre şi buzele… buza de sus uşor răsfrântă, de sub care strălucea albul de ivoriu al celor doi incisivi.

— Oh! Capul! gemu ea încă o dată.

Şi mâinile lăsate în jos începură să se frământe.

Doctorul Asistent rămase o clipă năucit Altfel îşi închipuia el întâlnirea aceasta.

— Ce ai? murmură el. Te doare capul? Da? Te doare? Stai, stai… ia stai!

Se repezi grăbit la pardesiul aruncat pe scaun, scotoci cu înfrigurare şi scoase din buzunarul de la piept un tub subţire de aluminiu emailat. Cu dexteritatea medicului, îi desfăcu capacul şi apucă o pastilă micuţă, albă şi subţire.

— Te doare capul? Ia asta… înghite-o cu puţină apă, sau chiar fără, dacă poţi.

Mâna întinsă ţinea în vârful degetelor micuţe pastila albă şi subţire.

Şi atunci… ţâşni strigătul Evei, strigăt de groază şi de disperare.

— Nu! Nu! Nu vreau!…

Uimit, *Asistentul* ridică ochii; o privi fără să înţeleagă.

— Ce?… Ce nu vrei?

Îl izbi paloarea feţei şi reproşul mut, deznădăjduit al flăcăruilor verzi.

— Eva! strigă el. Eva, bolborosi apoi. Doar tu… te nu-crezi că eu… Oh, Dumnezeule!

Mâinile femeii rămaseră rigide, una închizându-i gura, cealaltă întinsă înspre el într-un gest de respingere.

— Eva! Nu-i decât un tranchilizant… un antine. vralgic… Uite!

Grăbit, cu gestul brusc, duse pastila albă şi mică la propria sa gură, o apucă şi o înghiţi. Şi atunci…

Un rictus convulsiv îi strâmbă fălcile, subţiindu-i buzele. Ochii i se umplură de o mirare plină de spaimă. Se clătină, horcăi scurt şi se prăbuşi.

Eva lăsă mâinile în jos. Chipul ei pierduse crisparea spaimei, se liniştise. Flăcările ochilor se închiseră în găoci. Rămase o clipă împietrită.

Asistentul căzuse întâi în genunchi, apoi cu faţa în jos. Fără să ştie, repetase gestul *Doctorului*. Ultima convulsie însă îl răsturnase pe o coapsă. Eva ieşi din încremenire. Îl ocoli încet, dar fără teamă. De pe masă îşi luă batista. Cu mâna înfăşurată scoase din corsaj un mic tubuleţ de aluminiu, aidoma celui strâns în pumnul încleştat al mortului şi deschizând un sertar al biroului, îl împinse înăuntru, mai la fund. Privi încă o dată cadavrul, apoi se repezi la telefon. Formă numărul Centralei:

— Alo! strigă ea. Alo! Alo!

O pauză scurtă, în care timp făptura Evei se metamorfoză din nou. Groaza şi deznădejdea îi invadaseră iarăşi chipul.

În receptor se auzi vocea telefonistei:

— Alo, alo, aici Centrala. Ce doriţi?

Dar Eva nu mai putea răspunde. Dintr-odată, faţa i se albi ca varul, pleoapele lungi îi acoperiră flăcăruile verzi ale ochilor şi leşină, ţinând încă receptorul în mână. De departe, un glas răsună în pâlnie, transformându-se treptat de la aria standard de serviciu la tonul cuprins de îngrijorare şi apoi de panică al unei femei:

— Alo! Alo! Alo!... Aici Centrala, ce doriţi?... Aici Centrala! Aici...

Inspectorul Abel fu pus în alertă de chiar subdirectorul serviciului telefoanelor.

— Funcţionara noastră spune că a auzit o bufnitură... ca şi cum ar fi căzut un corp... şi apoi nimic!

— Aţi identificat numărul de la care aţi fost chemaţi?

— Da! 7.398.254. E în circumscripţia dumneavoastră. De aceea v-am şi anunţat.

— Unde vine asta?

— Cartierul vilelor din partea de sud a oraşului. Şoseaua 23 şi-apoi tronsonul vicinal A. 1 Vila „Esperance”.

— Bine, vom trimite pe cineva.

Închise telefonul şi sună. Sergentul de serviciu intră în birou.

— Câţi oameni disponibili ai?

— Numai unul. Toţi ceilalţi sunt pe teren.

— Cine-i?

— Agentul Mercer.

— A, idiotul ăla, mormăi inspectorul. Bine, anunţă-l. O să meargă cu mine. Cheamă maşina!

— E plecată cu domnul *Comisar*.

Inspectorul înjură printre dinţi. Trebuia să ia troieni până la şosea şi apoi să facă drumul pe jos. Ar fi putut să ia un taxi, dar dacă alarma era falsă, va fi obligat să pună banii din buzunar.

— Dacă şeful se întoarce, spune-i că am plecat la vila „Esperanee”. Se pare că ceva nu. e în regulă, închide gura!

Sergentul rămăsese, într-adevăr, cu gura căscată. El ştia de ce plecase *Comisarul* cu întreaga echipă la spital, dar nu-i comunicase lui Abel. Inspectorul nu prea era iubit în comisariat. îşi dădu seama că, de astă dată, a făcut o greşeală care ar putea să-l coste scump. Vru s-o dreagă, dar nu mai avu cui. Inspectorul Abel plecase ca o furtună.

Sosi la faţa locului repede şi comod. Învingându-şi teama unei cheltuieli proprii şi zadarnice, luase, spre bucuria agentului Mercer, un taxi. Opri în faţa vilei şi observă cu inima strânsă că nu se zărea niciun semn prevestitor al unor întâmplări neobişnuite. În curte, ca şi prin împrejurimi, nu se zărea nimeni.

— În sfârşit, vom vedea noi, îşi făcu el curaj.

Sună. Nu aşteptă mult. O fată veselă şi vioaie îi deschise. Iarăşi niciun semn de dramă. Fata îi privi întrebătoare:

— Aici locuieşte *Doctorul*?!

— Da, aici, dar nu e acasă. E la spital.

Vru să închidă, însă inspectorul Abel cunoştea trucul pantofului vârât în crăpătura uşii. În clipele sale libere frecventa cinematograful.

Fata din casă luă o mutră dispreţuitoare.

— Nu cumpărăm de la negustori ambulanţi.

— Poliţia! răspunse Abel enervat, deşi îşi propusese să lucreze cu diplomaţie.

— Poliţia?!

Ochii fetei se deschiseră mari. Nu prea voia să creadă. Inspectorul fu nevoit să-i arate insigna.

— Unde-i doamna?

— În casă, unde vreţi să fie?

— Eşti sigură?

Fata ridică din umeri. Inspectorul fu gata să se scarpine în creştet. Imposibil însă: avea pălăria pe cap.

— Condu-ne, spuse el, nu prea sigur.

Fata deschise uşa şi-i lăsă să intre. Holul larg şi bogat îi impresiona puternic pe poliţişti, mai cu seamă pe Mercer.

— Mi se pare c-am păţit-o, şefule, spuse el, deşi nu ştia ce căutau acolo.

— Taci şi nu mai fă pe imbecilul? îl repezi şeful, dar nu prea convins.

Fata din casă traversă holul şi pătrunse în birou. Ţipătul ei răsună strident, dar îmbucurător pentru, inspector.

— Am ştiut eu că s-a întâmplat ceva, îl asigură pe Mercer, năvălind înăuntru.

O privire îi fu de ajuns ca să vadă că, într-adevăr, se întâmplase ceva.

Doctorul Asistent rămăsese tirântit pe o coapsă. Faţa lui, în mod obişnuit plăcută era acum convulsionată într-un

rictus oribil.

— Ăsta-i mort! rosti inspectorul, făcând un pas mare, ca să ocolească biroul şi să treacă în partea dinspre fereastră şi telefon. Acolo, Eva zăcea, aşa cum căzuse. Mâna ei mai ţinea receptorul.

— Mercer!

Dar agentul era ocupat. Fata-n casă era gata să leşine. Se agăţase de umerii lui şi nu-i mai dădea drumul. Mercer era aproape sufocat de această îmbrăţişare neaşteptată.

— Mercer! chemă încă o dată Abel. Ce dracu' faci acolo?

În sfârşit, fata fu condusă până la primul scaun.

— Telefonează la comisariat! Cere oameni şi spune-le să anunţe imediat pe şeful, auzi? Să vină cât mai repede cu echipa şi şeful de laborator… Nu de aci, dobitocule! Nu atinge telefonul! strigă el văzând că Mercer se îndreaptă spre receptorul smuls din furcă. Aleargă la prima vilă! anunţă de acolo, dar vezi să-şi ţină gura şi să stea acolo, la ei acasă! N-am nevoie de musafiri nepoftiţi şi nici de panică.

Agentul ţâşni pe uşă. Abel se aplecă peste Eva.

— Trăieşte, îi spuse el fetei, care îşi mai revenise, dar rămăsese prostită pe fotoliu. Cine-i?

— Doamna… doamna… bâigui fata printre hohote de plâns.

— Taci, nu te mai smiorcăi! Şi macabeui? Mortul, explică el văzând-o că nu înţelege. Dumnealui, care zace întins pe parchet?

— Nu ştiu…

— Cum nu ştii? Uită-te bine la el!

În loc să se uite, fata închise ochii.

— Nu ştiu, nu ştiu! gemu ea. Nu l-am văzut niciodată.

— Dar când a intrat? Cine i-a dat drumul?

— Nu ştiu! o ţinea una şi bună fata. Apoi, văzând faţa ameninţătoare a inspectorului: Poate doamna… eu eram în bucătărie.

Eva gemu uşor. Abel se întoarse spre dânsa. Nu ştia ce să facă, dar i se păru că nu poate să o lase întinsă acolo. Poate că era şi ea rănită, cine ştie… Să nu facă vreo boroboaţă. Cu oamenii ăştia din lumea celor bogaţi dracu' ştie cum trebuie să te porţi. Se hotărî:

— Ajută-mă s-o ridic… S-o întindem pe canapea.

Fata veni. Cam clătinându-se, dar veni în grabă.

— Mai bine o ducem în camera dumneaei, fu ea de părere.

— Da, poate că e mai bine.

Fără prea multă greutate, după ce inspectorul îi desprinse mâna de pe receptor, o duseră într-o odaie alăturată şi o întinseră pe pat.

— Rămâi aici, ordonă Abel. Dacă îşi vine în fire, mă chemi.

Se întoarse în birou şi acolo nu mai ştiu ce să facă. Dădu târcoale mortului şi cu această ocazie observă trei-patru pastile mici, albe, răspândite pe covor. Căzuseră dintr-un tubuleţ pe care mortul îl ţinea încleştat în mâna stângă. Nu le ridică, dar se feri să nu le calce.

? Jasă vedem cine-i macabeul?"

Îi plăcea cuvântul pe care-l citise într-un roman ieftin şi-l folosea de câte ori avea prilej, deşi *Comisarul* nu suferea folosirea argoului.

Cu zeci de precauţii, spre a nu-i schimba poziţia, vârî uşor mina în buzunarul de la piept al vestonului cadavrului şi trase încet portofelul. îl deschise, Găsi înăuntru bani şi câteva cărţi de vizită.

— *Doctor Asistent*… citi el. Ia te uită!

Se trase mai departe şi încă o dată observă pastilele. Ridică una, o mirosi şi apoi o atinse cu vârful limbii. Un

cleşte de fier îi zdrobi inima şi-i strâmbă fălcile. Leşină.

Aşa îl găsi *Comisarul* şi echipa sa. *Şeful laboratorului* îl întinse, îi desfăcu cravata şi gulerul şi îl pălmui cu putere. În grabă îi făcu o injecţie. Abel îşi reveni.

— Cianură, o otravă fulgerătoare.

Comisarul rămăsese în mijlocul camerei.

— Bagă de seamă. Să nu le calci.

Scoase din buzunar o cutie de chibrituri şi/ deschizând-o, o răsturnă în palmă, Apoi, cu precauţie, folosind o carte poştală găsită pe birou, ridică micile pastile otrăvitoare şi le vârî în cutie.

— Sunt prea periculoase ca să le lăsăm pe jos.

Însemnă locurile de unde le ridicase cu beţe de chibrituri.

În acest timp, *Şeful laboratorului* îngenunchease lângă cadavru. îi privi faţa şi apoi, cu grijă, îi mirosi buzele.

— Da, cianură, repetă el. A murit fulgerător.

— Sinucidere, opină *Comisarul*. Sau accident?

— De ce nu crimă? întrebă Paul.

— Observă mâna stângă. Ţine încă tubul cu otravă. *Doctorul* l-a deschis şi a pus căpăcelul în aceeâşi mână, la fundul tubului, apăsându-l cu degetul cel mic. Apoi a scos pastila. Aceasta mă convinge că a făcut-o din propria sa voinţă. Deşi…

— Deşi?

— Mă întreb la ce-i mai trebuia căpăcelul, dacă voia să se sinucidă?

— Există oameni atât de meticuloşi, încât fac totul cu ordine, chiar când se sinucid, zâmbi *laboratorului*.

— Da, există, aprobă *Comisarul*. Dar aceştia nu-şi aruncă pălăria şi pardesiul pe un scaun, mai cu seamă în casă străină. Este cineva în casă? întrebă el pe Abel, care, datorită îngrijirilor, îşi revenise.

— Două femei. Fata din casă şi soţia *Doctorului*. Am găsit-o leşinată şi am transportat-o în camera de alături.

— Şi apoi te-ai culcat, nu? Ce te-a apucat?

— Am mirosit şi am vrut să gust drăcia asta!

— Mare noroc ai avut! De altfel, şi noi. Cât pe ce să pierdem pe cel mai deştept inspector al comisariatului. Eu trec alături. Voi începeţi cercetările. Rutina, obişnuinţa… adică…

— Căutaţi ceva în mod special, domnule *Comisar*? întrebă Paul

— Nu special, dar… Poate veţi găsi un tubuleţ de aluminiu, pentru medicamente, identic ou cel din mina mortului. Şeful *laboratorului să* vie cu mine!

Peste vreo zece minute, *Şeful laboratorului* reveni împreună cu fata din casă. Fata părăsi odaia, trecând în bucătărie.

— Cum se simte… doamna? întrebă Paul.

— Mai bine, răspunse *Şeful laboratorului*, observând ezitarea, dar nedându-i importanţă. A rămas cu *Comisarul*. Încearcă să obţină amănunte.

Aproape terminaseră cu luarea fotografiilor, a amprentelor şi o fugară percheziţie, când *Comisarul* intră înăuntru.

— Aţi aflat ceva?

Şeful era preocupat:

— Da… o poveste ciudată şi încâlcită, dar verosimilă. Individul ăsta… Asistentul *a sunat* la uşa de la intrare-N-am putut preciza ora, dar se pare că de la spital a venit direct aici. I-a deschis doamna, fata din casă n-a auzit soneria. A năvălit înăuntru şi a început să se bâlbâie, spunând că Doctorul *e mort*… că s-a sinucis… că el e vinovat de sinuciderea Doctorului.

— A spus asta? întrebă Paul uimit.

— Da, a spus-o! S-a învinuit că, fără să vrea, l-a

împiedicat să facă o legătură sau cam aşa ceva.

Că l-a izbit, l-a îmbrâncit neintenţionat şi mina *Doctorului* n-a mai acţionat cum trebuie. N-am înţeles tocmai bine. Va trebui să repetăm interogatoriul şi să-l. supunem unor specialişti. Apoi… apoi, brusc a scos un tub cu medicamente, a înghiţit o pastilă şi s-a prăbuşit. Îngrozită, doamna s-a repezit la telefon. A vrut să cheme poliţia, dar nu ştia numărul. A chemat Centrala şi a leşinat. Asta-i tot, conchise el.

Ceilalţi tăceau. Dubla dramă părea că-i copleşise.

— Va să zică, o sinucidere, îngână Paul.

— Da, o sinucidere. Ai găsit tubul?

Inspectorul îi arătă un sertar.

— Acolo, în fund. Nu l-am atins. M-am gândit la amprente.

— Poate ai găsit şi o cheie?

De data aceasta, mirarea lui Paul fu vizibilă.

— O cheie? Da, am găsit şi o cheie. O yalie, probabil de la uşa casei. Sus, pe etajeră.

Comisarul îi privi cu admiraţie.

— Eşti un as, Paule! rosti el.

Inspectorul Paul se simţi cam stânjenit şi nesigur. Nu ştia dacă vorbele *Comisarului* nu sunt decât doar o subtilă ironie. Şeful nu-l prea obişnuise cu laudele. Se îmbujoră, dar până la urmă zâmbi mulţumit.

— Are vreo importanţă? întrebă el.

— Nu… niciuna. Acum că le-ai găsit, niciuna, răspunse cam în doi peri Comisarul. Atâta doar că verifică o ipoteză a mea. Ipoteză care, chiar aşa, verificată, tot ipoteză rămâne.

Îşi aruncă ochii împrejur.

— Dumneata, doctore, adăugă el adresându-se *Şefului laboratorului*, rămâi aici. Cheamă ambulanţa şi transportă cadavrul la morgă. Ia apoi legătura cu doctorul

legist şi cu directorul spitalului. Până mâine dimineaţă vreausă am rezultatul celor trei autopsii şi actele de deces. La plecare, laşi pe cineva în casă, pe Mercer, hotărî el, făcându-se că nu vede protestul inspectorului Abel.

le

Comisarul stătea întins pe divan, cu capul ridicat de perna pe care şi-o aşezase şi cu picioarele încălţate în pantofi de stradă, cocoţate pe mocheta aruncată neglijent la colţul divanului. Se aşezase în poziţia sa favorită de după-amiază şi ar fi trebuit să se simtă bine cu păhăruţul de „fine Napoleon" la îndemână. Oprise radioul, dar n-avea de gând nici să aţipească, nici să-şi mai stoarcă creierii cu povestea dramei aceleia jalnice.

Se simţea nu obosit, ci tulburat, nehotărât, temător, ca un om care ar fi intrat deodată în ceaţă şi încă n-ar fi pierdut complet noţiunea locurilor şi lucrurilor înconjurătoare, dar ar fi tocmai gata să o piardă. Era parcă la răscrucea când simţurile, nemaiinformându-l corect, trebuiau să permită instinctelor să-l călăuzească în locul raţiunii. De aceea se simţea nesigur şi nemulţumit.

În definitiv, drama se consumase, afacerea fusese clasată. O operaţie nereuşită sau reuşită, dar după care *Pacientul* a sucombat. Urmată de două sinucideri. Fiecare sinucidere explicabilă, oarecum. *Comisarul* spunea „oarecuma, deşi afacerea era clasată, pentru că…

„De ce s-a sinucis *Doctorul*?" se întrebă poate a suia oară *Comisarul*. Pentru că nu i-a reuşit operaţia? Pentru că bolnavul murise sub bisturiu? Tot personalul secţiei de chirurgie, în frunte cu directorul, eba de această părere şi *Comisarul* însuşi ajunsese la aceeaşi concluzie.

O rezecţie a rinichiului drept, necesitată de nefuncţionarea malignă a acestui rinichi. Astfel, *Pacientul* risca să capete o afecţiune a întregului sistem de drenaj, care, în timp, ar fi devenit mortală.

Dar, în momentul operaţiei, nefuncţionarea rinichiului drept nu punea în pericol viaţa *Pacientului*. Restul organelor sale erau într-o bună stare de funcţionare, mai cu seamă inima. Nu exista aproape niciun risc de ieşire tragică din operaţie.

„Afară de misterioasele intervenţii ale neprevăzutului şi ale resturilor ignoranţei noastre, adăugase precaut, dar şi patetic, tânăra doctoriţă, anestezista spitalului. Omul a rămas încă o fiinţă necunoscută”.

„Care ar fi procentul de… accidente mortale?” întrebase Comisarul.

„În spitalele mari şi bine utilate, 1 – 1, 5%. La măiestria *Doctorului* nici procentul acesta nu era de acceptat”.

„Atunci?…”

Totuşi „accidentul 1 se produsese. *Pacientul* murise înainte de extirparea rinichiului şi fixarea ligamentelor.

Doctorul îşi dăduse imediat seama. Dar el şi întreaga echipă nu demobilizaseră. Încercaseră totul, tot ce ştiau şi ce era posibil. Zadarnic.

Io.

Şi atunci *Doctorul* se sinucisese. De ce?

Pacientul? Un om oarecare. Un mic negustor de pe strada 18 a. Persoana şi personalitatea bolnavului nu aveau nicio importanţă în această afacere.

Oare să fi fost cauza sinuciderii *Doctorului*?

Comisarul simţi nevoia să-şi schimbe poziţia. îşi dădu jos picioarele de pe divan, apoi se scuă cu totul. îşi luă paharul cu alcool şi încet, cu înghiţituri mici, îl goli. Furnicături discrete şi plăcute îi străbătură tot corpul.

Paharul! Da, pe biroul din cabinetul *Doctorului* se găsea un pahar. Puţin mai mare ca acesta. Pe o tăviţă din metal argintat, alături de o carafă cu apă. Dar, absolut curat, fără nicio amprentă. Nu fusese folosit…

„Prostiri în orice cabinet medical există o cană şi un pahar pentru apă. Totuşi… Ceva nu era în regulă. Dar ce anume?”

Gândurile *Comisarului*, biciuite de voinţa acestuia, săriră la arma sinuciderii.

Un automat de 6, 5, aşa cum spusese şi şeful laboratorului. Un pistolet *Beretta*, atât de îndrăgit de tinerii ofiţeri în timpul războiului. Prea uşoară şi neprecisă spre a fi eficace la o distanţă mai mare de cincisprezece metri. Dar cât de elegantă şi comodă! Aproape niciodată folosită, nici chiar în lupta corp la corp, jeând, – în fierbinţeala încăierării, uitai că o ai la tine şi preferai carabina sau lopata de tranşee, totuşi, oricum, gata să-ţi dea un plus de încredere şi virilitate în spatele frontului şi mai cu seamă în oraşele din interior. *Comisarul* fusese combatant.

Zâmbi amintirilor, înduioşat acum, oricât de amare fuseseră atunci.

Nu-l intrigase prezenţa revolverului în sertarul *Doctorului*, la îndemâna lui. Prezenţa aceasta nu însemna nimic, nici măcar că sinuciderea fusese premeditată. Şi nici că *Doctorul* ar fi avut duşmani de care să se teamă. Prezenţa armei nu însemna o precauţiune sau o previziune, ci pur şi simplu o amintire, un „suveniru.

Şi *Doctorul* luase parte la război şi fusese acolo, în primele linii, chiar dacă numai în calitate de medic. Asta nu însemna mare lucru. De multe ori unele secţii ale spitalelor de campanie lucraseră doar la câteva sute de metri de iadul primelor tranşee. Sanitarii erau înarmaţi cu carabine, medicii, desigur, aveau revolvere sau pistolete automate. Tip *Beretta*: sau alt tip, ce importanţă avea asta!

Se putea, de altfel, ca pistoletul să fi fost de captură, să-i fi fost dăruit medicului ca o dovadă de recunoştinţă din partea unui oarecare combatant, grav rănit, internat în

spital şi salvat prin îngrijirile competente ale *Doctorului*.

De ce-l ţinuse la spital? Dar unde să-l ţină? Probabil că până la căsătorie îl avusese acasă, aruncat în vreun cufăr, împreună cu hainele de campanie. Lucruri de care, dacă ai făcut un război, nu-ţi vine să te desparţi, să le predai sau să le arunci, pentru că a fost un timp când au însemnat toată viaţa ta. Şi el, *Comisarul*, care e astăzi posesorul oficial şi prin grija statului a unui *Browning* masiv şi eficace, mai posedă încă jucăria aceea „captură de front” *

cu care se fudulea în zilele războiului, Nu-l depusese şi nici nu-l aruncase. Şi nu-l ţinea acasă, nu. Acasă poate să dea peste el nevasta, sau copilul, sau servitoarea şi accidentul e gata. Îl ţine şi el într-un sertar al biroului lui de la comisariat, întocmai cav şi *Doctorul*.

Îşi dădu seama că gândurile sale o luaseră iarăşi: razna şi înjură printre dinţi. Mai înghiţi un pic de alcool şi apoi se reîntoarse – pentru a cita oară? – la întrebarea pentru care nu găsea răspuns:

„De ce se sinucisese *Doctorul*?

Dar, în definitiv, avea vreo importanţă asta pentru dânsul? Sinuciderea nu lăsa loc nici unei îndoieli. Aşa cum observase imediat ce intrase în biroul în care cadavrul zăcea neatins de nimeni, toate indiciile erau concludente. Deci, o afacere clasată.

Da, dacă n-ar fi fost antecedentele. Bizare antecedente! *Doctorul* pleacă în concediu şi întâlneşte o fată, o femeie. Se îndrăgosteşte şi se însoară.

„Ei şi? Ce legătură are asta cu sinuciderea?”

Niciuna, bineînţeles, decât doar… decât doar că dacă Doctorul *ar* fi fost necăsătorit, nu s-ar fi asigurat pe viaţă şi lucrul, oricum cel puţin agasant dacă nu ciudat sau semnificativ, chiar şi împotriva sinuciderii şi încă pentru o sumă atât de mare: 500.000!

Iarăşi bate câmpii. Mai întâi că nu *Doctorul* insistase să se adauge şi clauza sinuciderii. Aceasta o făcuse idiotul acela bătrân, directorul şi coproprietarul Societăţii de asigurare. Şi o făcuse numai pentru reclamă, de asta *Comisarul* era sigur. Într-adevăr, suma era cam exagerată, uimitoare chiar, dar nici asta nu însemna nimic. În definitiv, *Doctorul* câştiga destul de bine şi-şi iubea soţia.

Imposibil s-o amestece pe Eva în toată afacerea asta. E adevărat că nu-i plăcea, că avea chiar o repulsie în prezenţa ei, dar această antipatie era instinctivă şi subiectivă. Niciodată în decursul celor cinci ani, cât trecuseră de când *Doctorul* o luase în căsătorie, nimeni – şi guri rele sunt destule în oraş – nu-i putuse reproşa ceva. Nicio intrigă, cât de slabă, niciun gest. Doar că era, poate, prea mândră, prea singuratică. Nu frecventa nicio familie în oraş. Dar acesta nu-i un motiv de bârfă şi cu atât mai mult demn de anchetă poliţienească.

Cinci ani de căsnicie... iată încă un fapt curios, ciudat. Una din clauzele ce trebuiau să fie îndeplinite pentru ca poliţa de asigurare să poată fi plătită moştenitorului era ca primele de asigurare, destul de piperate, să fie plătite regulat, cel puţin cinci ani. Şi Doctorul *le* plătise şi... se sinucisese!

Prostii! Coincidenţă! Nimic altceva decât coincidenţă. Parcă dacă s-ar fi sinucis după şase sau după şapte ani, n-ar fi fost tot acolo?

Eva moştenea, ea profita, ea va încasa cei 500.000. „Caută cui foloseşte crima*”, suna o maximă a poliţiei. Crima însă, maxima spune crima, nu sinuciderea. O sinucidere foloseşte totdeauna cuiva. Orice sinucigaş lasă o moştenire, cel puţin un loc vacant. Ar fi absurd ca moştenitorii sinucigaşilor să fie consideraţi suspecţi.

Numai dacă... da, numai dacă nu cumva cineva făcuse totul pentru a-l împinge la sinucidere. Să-l

împingă…

Evident, erau câteva circumstanţe tulburătoare. „Astfel, încercările de a arunca pe umerii Doctorului povara unor fapte reprobabile. Doctorul găsise în buzunarul său bani… bani străini. Şi numaidecât cineva îi telefonase, acuzându-l de furt.

Tentativă copilărească desigur, dar mult mai gravă în cel de al doilea caz. Iar un străin – cine o fi – îl acuzase de comiterea unui accident de circulaţie şi de laşitate. Ancheta dovedise montarea perfectă a pseudoaccidentului. Cineva, o inteligenţă drăcească, lucrase, alcătuise în cele mai mici amănunte falsul accident. Fără omisiuni şi fără greşeli. Urmele lăsate erau dintre cele imposibil de evitat şi care nu însemnau nimic. Una singură, numai una… sau poate două se datorau neglijenţei celui ce înscenase spectacolul. Crenguţa aceea frântă… şi… şi firele de iarbă smulse şi tăiate între dinţi.

Dar chiar aceste urme aveau o valoare negativă. Ele arătau doar siguranţa făptaşului, încrederea că *Doctorul* nu se va adresa poliţiei, că nu va avea loc nicio anchetă. Sau, şi mai sigur, că dacă va avea loc o anchetă, înscenarea va fi luată ca un fapt aparte, imposibil de înlănţuit cu altele şi fără a duce undeva. Şi mai cu seamă, fără a putea fi legat de cineva, de o persoană concretă.

Eva? Nu! Eva nu putea fi implicată. În ziua şi orele înscenării accidentului, Eva fusese acasă, nu părăsise locuinţa. Era mărturia proprie a *Doctorului* şi apoi şi a fetei în casă. Nici de primul caz, de cel al furtului, nu putea fi legată. E adevărat că ar fi putut să telefoneze, dar nu s-ar fi putut apropia, de *Doctor* spre a-i introduce banii în buzunarul impermeabilului. E neapărat nevoie de o altă persoană, desigur un bărbat.

Pentru cine lucra însă acest bărbat şi ce urmărea?

Directorul spitalului emisese ipoteza unui şantaj…

Ipoteză atrăgătoare şi care explica multe lucruri. Explica, de exemplu, înscenările şi apelurile telefonice. Erau mijloace de măcinare a nervilor.

Dar de ce şantajistul nu intrase în scenă? Sau… poate sinuciderea Doctorului, neprevăzută de şanta jist, rupsese firul, ucisese găina cu ouă de aur?

Sau poate… ipoteza unui şantaj, care urma să se nască în mintea anchetatorilor, trebuia să ascundă altceva?

Altceva? Dar ce? Crimă? Nu, nu fusese crimă. Cel puţin nu prin comiterea ei de către altcineva decât cel ce se sinucisese! îndemnul, împingerea implacabilă către sinucidere! Asta era crima!

— *Comisarul* îşi aminti de ultimul telefon pe care-l primise *Doctorul*. Nu numai că bănuia, dar, cunoscând telefoanele anterioare, era sigur.

Încercase să-l localizeze, să-l identifice. Imposibil. Bănuia doar că fusese dat din interiorul spitalului. Dar cine?…

Doctorul Asistent? Posibil, dar peste putinţă de dovedit. Şi apoi, dacă el fusese acela care împinsese pe *Doctor* la sinucidere, de ce el însuşi se sinucisese? Fiindcă nici sinuciderea *Doctorului Asistent* nu putea fi pusă la îndoială. Nu numai vasta experienţă a comisarului certifica aceasta, ei îi toate dovezile tehnice strânse eu ajutorul aparatelor de măsurat şi fotografiat.

Şi atunci?

Chiar dacă *Doctorul Asistent* ar fi trăit şi tot nu s-ar fi putut aduce dovezi împotriva tui. Mai cu seamă că nimeni nu ucide fără motiv. Şi care ar fi putut fi motivul său?

Singura care câştiga după moartea *Doctorului* era Eva. Şi încă…

Comisarul îşi imagina ce ar fi însemnat aducerea ÎEvei în faţa juraţilor. Orice avocat, şi mai cu seamă unul dintre şireţii vulpoi ai Palatului Justiţiei, ar fi dărâmat fără

nicio greutate ipoteza poliţiei.

De altfel, ce ipoteză? Eva îşi ucide soţul? Absurditate! Era dovedit şi arhidovedit că ea nu ieşise din casă în niciuna din zilele bizarelor întâmplări survenite *Doctorului*. Ca nicio comunicare telefonică nu pornise spre spital din vila „Esperance”. Nimeni n-o văzuse niciodată cu *Doctorul Asistent*. Nimeni nu putea face nici cea mai mică şi vagă afirmaţie despre vreo legătură a Evei. Mai mult, se putea susţine, fără posibilitate de contrazicere bazată pe dovezi, că Eva nici nu ştia măcar despre asigurarea soţului ei. Şi chiar dacă se putea presupune că acesta-i vorbise în general şi vag despre asigurare, oricine cunoştea sensibilitatea şi gingăşia sufletească a *Doctorului ar* respinge cu toată hotărârea afirmaţia că acesta i-ar fi destăinuit ceva despre clauza sinuciderii.

Atunci? Ce ar fi câştigat *Doctorul Asistent*, chiar dacă ar fi trăit? Şi, cu atât mai mult, ce putea să câştige sinucigându-se?

Exasperat, *Comisarul* îşi dădu seama că nu mai poate sta acasă. În mod obişnuit, se lepăda de toate grijile şi preocupările serviciului imediat ce trecea pragul casei. Afacerea asta însă nu-i dădea pace, îl obseda. Deşi oficial clasată, nu putea să o uite.

Părăsi căminul şi plecă la birou. De-abia ajunse şi află că prefectul poliţiei îl rugase să-l viziteze. Ruga prefectului era un ordin, chiar şi pentru *sar*. Plictisit şi enervat, nici el nu ştia de ce, se urcă în maşină, ordonând şoferului să-l ducă la Prefectura poliţiei.

Postul de prefect al poliţiei era un post semipolitic, semiadministrativ. Rar fusese ocupat de vreun specialist în criminalistică, ridicat din cadrele poliţiei. De obicei, era atribuit unui ofiţer superior în retragere sau unui reprezentant vârstnic, dar încă în vigoare, al intereselor locale.

Oamenii străluciţi ai muncii criminalistice nu se plângeau. Niciunul dintre ei nu dorea să-şi părăsească pasionanta activitate, pentru a supraveghea tabele contabile şi a redacta rapoarte. Tot ce doreau ei era ca cel aşezat în fruntea instituţiei lor să fie un om cu bun simţ, cu o bună dispoziţie, pe cât posibil permanentă şi, dacă se putea, inteligent.

Actualul prefect se bucura de mult credit în lumea poliţiştilor, indiferent de gradul şi atribuţiile lor. îl primi pe *Comisar* imediat şi amabil.

— Nu v-aş fi deranjat, dragul meu, intră el în subiect, dar bătrânul de la asigurări îmi face zile fripte. Vrea să ştie dacă trebuie să plătească numaidecât asigurarea, sau să mai tergiverseze achitarea. E vorba de nenorocita aceea de poliţă în legătură cu sinuciderea *Doctorului*.

— Să plătească! răspunse uşor enervat *Comisarul*. Nu noi l-am îndemnat să introducă asemenea clauze. *Doctorul* s-a sinucis, ce mai vrea? Afacerea e clasată.

— Bătrânul spune că, după cât se pare, ar exista anumite neclarităţi în legătură cu sinuciderea. El pretinde că însăşi poliţia are unele rezerve şi ipoteze.

— Şi?

— Susţine că afacerea, nefiind clarificată pe deplin, există motive să nu plătească încă.

— După cât cunosc eu clauzele contractului, nu există asemenea motive.

— Explicaţi-vă!

— Goana „asigurărilora după reclamă şi senzaţional ne-a dus, poate, la situaţia actuală. Zic „poate”, fiindcă n-avem niciun fel de dovezi. Am putea însă presupune că ceva sau cineva l-a împins pe *Doctor* la îndeplinirea condiţiei absolut necesară pentru încasarea asigurării, adică la sinucidere. Cu atât mai mult bătrânul trebuie să plătească, fiindcă, astfel se îndeplineşte în mod evident cea

de-a doua condiţie, adică sinuciderea să nu aibă drept cauză dorinţa de a se încasa asigurarea, să se desfăşoare, cum spune în stilul său pentru ziare şi reclamă, o „sinucidere accidentală a. Remarcaţi că prin sinucidere accidentală nu se înţelege o curmare a vieţii din propria nebăgare de seamă a celui care moare, cum ar fi de pildă faptul că, jucându-se cu revolverul, cineva îşi sloboade nu glonte în creier. Aceasta e moarte prin accident şi atât. În contractul încheiat, prin sinucidere accidentală se înţelege în mod expres tocmai ceea ce am putea presupune că s-a întâmplat, adică faptul că, printr-o intervenţie bruscă şi de neprevăzut, *Doctorul* şi-a schimbat părerea despre valoarea vieţii şi ca urmare şi-a ridicat-o.

— Alambicată exprimare, ripostă prefectul surâzând.

— Ce să fac, nu sunt eu vinovat, trebuie să răspund în stilul juridic al acestui idiot bătrân.

— Straşnic! exclamă prefectul râzând de-a binelea. Amândoi suntem din acelaşi contingent.

— Oh! Nu vârsta face bătrâneţea, răspunse *Comisarul* pornit. Directorul asigurărilor vrea să-şi ştie situaţia şi e bine să o ştie!

— Cinci sute de mii e o sumă frumoasă chiar pentru societatea lui!

— Dar şi primele plătite de *Doctor* în fiecare lună erau frumoase! Asemenea asigurări „cu asemenea clauze, nu numai că sunt imorale, dar ne aduc şi nouă buclucuri pe cap. Sinuciderea a fest constatată oficial şi fără niciun dubiu. Să plătească! Cu cât mai repede, cu atât mai bine!

— De ce cu cât mai repede?

Comisarul îşi scoase batista şi îşi şterse fruntea. îi trecuse enervarea.

— Domnule prefect, spuse el rar şi alegându-şi cuvintele, eu nu mă duc la biserică şi cu atât mai mult nu plătesc preoţilor ca să aghesmuiască odăile bântuite de

stafii. Am impresia însă, ilogică, nebunească, e adevărat, dar tulburătoare, că plata acestei sume de bani ne-ar scăpa de prezenţa unui adevărat demon.

— La cine faci aluzie? întrebă prefectul mirat.

— La nimeni şi la nimic. Afacerea este clasată.

— Şi, totuşi, ce vreţi să spuneţi?

Atitudinea şi tonul prefectului se schimbară uşor, dar sensibil. *Comisarul* nu luă însă asta în seamă.

— Vreau să spun că dacă suma de 500.000 a făcut posibile un şoc operatoriu şi două sinucideri, e bine ca suma să fie plătită şi să se pună punct r

Câteva minute prefectul tăcu. Apoi se sculă, semnalând că întrevederea este terminată.

— Dar atunci, mă întreb, la ce mai serveşte poliţia? spuse totuşi, c. onducându-l amabil către uşă.

— În asemenea afaceri, asta mă întreb şi eu, / nu se putu opri *Comisarul* să-i răspundă.

Coborând spre maşină, îşi aminti că aceeaşi întrebare i-o pusese şi directorul spitalului cândva şi, culmea, îi dăduse acelaşi răspuns!

Întors la comisariat, intră în biroul său, dar nu se înhămă la treburi curente. Întrevederea cu prefectul îl mai liniştise şi-i precizase oarecum punctul său de vedere. Ştia că nu e tocmai cel aşteptat de şefii săi sau de opinia publică, dacă aceasta ar cunoaşte întreaga poveste, dar n-avea ce face.

Aşezat la birou, întins în fotoliul larg şi adânc, îşi rememora iarăşi impresiile. O scenă precisă, desenată în alb-negru, îi stăruia în minte.

Un început de după-amiază fierbinte. Ziua celor trei înmormântări. Două aici, una într-un târguşor din celălalt capăt al ţării. Coşciugul ou trupul *Doctorului Asistent* fusese trimis, fără zăbavă şi fără ceremonii, familiei. Câţiva poliţişti şi o delegaţie a spitalului îl însoţiseră la gară şi

asistaseră la urcarea în vagonul mortuar. Un biet vagon de marfă, trans. format cu chiu cu vai în capelă mobilă.

Aici, în oraş, celelalte două înhumări avură loc aproape odată. Negustorul era condus spre cimitirul Buna-Vestire, în timp ce *Doctorul*, însoţit de un număr impresionant de foşti pacienţi, cunoscuţi, prieteni sau numai simpli curioşi, în dricul ce afişa ţipător luxul macabru al celei mai scumpe agenţii de pompe funebre din oraş, străbătea ultimul drum spre cimitirul vechilor familii – Eternitatea.

Comisarul însoţise cortegiul pe jos. Obişnuit cu «mersul, depăşise fără să vrea grupurile indiferenţilor şi apoi chiar pe cele ale prietenilor. Cu capul plecat, frământat încă de gândurile care nu voiau să se aşeze, se trezi deodată, la una din frecventele opriri de la încrucişarea de străzi, singur, cu un pas înaintea tuturor. Nimeni nu-l oprise, nimeni nu se mira, erau prieteni şi colegi de şcoală.

Şi acolo, oprit în loc, silit să ridice capul, fu izbit de frumuseţea radioasă a zilei. Soarele îşi trimitea razele puţin oblic, nu ucigătoare, ci pline de o voluptuoasă gamă de strălucire, care scălda monstruoasa caleaşcă a morţii, estompând tonurile negre în luciri albăstrii de oţel, dând viaţă îngeraşilor încremeniţi şi înălţând dricul până la proporţiile unei catedrale.

Cristalele străvezii ale ferestrelor lăsau privirea să pătrundă înăuntru, la domul înalt pe care era întins *Doctorul* într-o neprihănire şi nemişcare care transformau biata carne moartă în netezimea dură a unei statui. Deşi nu mai putea să crească, dăduse tot ce se putea cere de la el, *Doctorul* crescuse. Chiar zgomotul dimprejur, bizar amestec de litanii bisericeşti şi strigăte ale oraşului, blocurile care parcă se aplecau, perspectiva largă a străzii ce se deschidea înainte – transformau în apoteoză drumul

unui nenorocit pumn de ţărână. v /

Atunci o văzu şi încremeni. În solemnitatea slujbei şi a dricului, era ca un fir de iarbă în faţa unui stejar. Dar ca un fir de iarbă viu în faţa unui stejar trăsnit. Dreaptă şi nemişcată ca un lujer neîncovoiat de adiere. Strânsă într-o rochie neagră, cu capul descoperit, străină şi departe, îşi lega cupele imense ale ochilor de obrazul mat al mortului. Posesie şi duioşie era această legătură. În faţa privirii şi atitudinii ei, moartea înceta să mai existe ca o povară. Era prezentă, dar fără importanţă. Era un refugiu într-o odaie. Numai ea şi el.

Nimeni nu se apropia de Eva. Parcă varga unui Merlin trăsese în jurul ei cercul nepătrunderii. 'Nici şoaptele nu ajungeau până la ea. Mureau întâi pe drum şi apoi pe buze. Părea că ea însăşi este a – dricului, mai apropiată şi mai strâns legată de *Doctor*, acum când el era mort. Chipul Morţii sculptat în partea din faţă a dricului coborâse parcă urmându-l.

Şi – atunci – *Comisarul* înţelese, sau i se păru că înţelege. Înţelese că el e om, iar Eva nu e. El se chinuie copleşit de povara tulbure, contradictorie şi iraţională a conceptelor etice, biete răsfrângeri neclare ale adâncurilor unor ape murdare. Că el se simte numai pe dânsul, dar priveşte împrejur şi se teme. Că el ştie numai dacă mai ştiu şi alţii, crede dacă şi: alţii cred, face clacă şi alţii fac, trăieşte dacă şi alţii trăiesc. Eva e ea şi numai ea. Ştie, crede şi trăieşte după legea ei, care Nu-i legea tuturor, ci doar a celorlalţi. Care ceilalţi? Nu îndrăznea să se întrebe.

Cortegiul porni şi el rămase acolo. Cu mortul nu – se mai putea duce! Nu mai era şi al lui, era numai al ei. Meseria n-avea de ce să şi-o mai facă. Ştia că e zadarnic.

Nu era puritate, era înstrăinare, neconcordanţă. Nu poţi acuza statuia de nebunia poftelor stârnite. Nu poţi judeca lumea de dincolo, dacă există, după legile lumii de

dincoace.

Şi banii?; Cei cinci sute de mii?”

Poate că nu sunt nimic şi nebunia bătrânului de la asigurări a creat o coincidenţă şi o confuzie. Sau poate… sunt o condiţie pentru ca ea să fie ea un cadru necesar, o categorie, cum spune Kant. Gioconda a existat din clipa în care privirea dinăuntru şi conştiinţa lui Leonardo au creat-o, dar, ca să fie, să se facă cunoscută, a fost nevoie de culoare.

Rupse vraja, ridică din umeri şi se întoarse. N-avea niciun fel de dovezi, doar simple indicii.

De altfel, ce indicii?

ÎI – Nuanţa albastră

Se hotărî să plece acasă. Tot nu putea lucra.

Când ajunse, soţia încă nu se întorsese din oraş. De data aceasta se bucură. Îşi regăsi divanul, mocheta, sticla şi păhăruţul.

Ce fel de indicii? Afurisită afacere!

Se părea că nu poate exista niciun fel de îndoială: cineva îl urmărise pe *Doctor*. Argumente?

Cineva îi vârâse o mare sumă de bani în buzunar, acuzându-l apoi de furt.

De unde ştia că se întâmplase într-adevăr aşa? Nu avea decât relatarea *Doctorului*. Nu, mai era şi chitanţa Circumscripţiei a III-a. *Doctorul* depusese suma.

Aceasta însă nu era numaidecât o dovadă. *Doctorul* putuse să pună banii din buzunar. De ce? Asta e altă problemă. E bine însă să n-o uite.

Şi accidentul de automobil? Rănirea gravă a unei fetiţe, care până la urmă se dovedise a fi o păpuşă? Şi aici rolul principal era jucat şi putea să fie jucat numai de *Doctor*. Da, el însuşi cumpără o maşină. Urcă în maşină. Opreşte la întretăierea şoselei cu tronsonul, străbate pe jos distanţa respectivă şi apoi aruncă păpuşa pe şosea. Se

întoarce, se urcă la volan şi o loveşte, simulând apoi toate celelalte mişcări. Se întoarce, se face că străbate desişul căutând fantomatica victimă. După do-a ore vine la comisariat şi dă cunoscuta declaraţie.

Nu-i imposibil, însă motivul?

(Nu cumva *Doctorul* îşi pregătea sinuciderea? Dacă, de la început, de când contractase asigurarea, se gândise în mod serios să se sinucidă? Deci o sinucidere neaccidentală, premeditată, Poate că era bolnav de cine ştie ce boală incurabilă, cu deznodământ prelungit, un cancer, de exemplu. În asemenea condiţii contractul cădea de la sine. Şi atunci joacă teatru spre a înlătura o autopsie aprofundată şi călăuzeşte ancheta pe drumul unor cauze dinafară.

Pe *Comisar* îl trecură năduşelile. îşi reaminti însă de materialele şi fotografiile de laborator. Era imposibil ca *Doctorul* să măsluiască în aşa fel operaţiile, încât ele să înşele aparatele.

În primul rând, îşi reaminti de fotografia şi urmele lăsate de ciocnirea păpuşii cu maşina. Ciocnirea avusese loc lateral, păpuşa fiind aruncată din dreapta asupra automobilului, care trecea cu o viteză de aproape 60 kilometri pe oră. Capul nu fusese zdrobit prin trecerea roţii peste el, ci de lovitura laterală, de bara de protecţie şi apoi de roată. Acest fapt era imposibil, dacă *Doctorul* se afla la volan. Şi acolo se afla, nu se putea altfel.

O singură dovadă, dar concludentă, căci o ipoteză, spre a avea valoare, nu trebuie să fie în contradicţie cu niciun fapt riguros cunoscut şi stabilit.

Îşi aminti de asemenea şi de impresiile sale din acele momente. Teama, teama care-l asaltase deodată şi de care nu se mai putuse despovăra. Nu, flerul nu-l înşelase. *Doctorul* nu minţise şi nu ascundea nimic. Cineva se înverşunase împotriva lui.

Chiar şi câteva amănunte premergătoare sinuciderii pledau pentru această ipoteză.

...Paharul şi carafa pentru apă de pe masa din cabinet. Nicio amprentă. Asta nu e normal. Doctolit rul doar se folosea de ele cu câteva clipe înainte de a trece în sala de operaţie. Mărturia asistentei mai în vârstă, bună observatoare prin însăşi meseria ei, şi hotărât, serioasă. Fa declară că în momentul premergător intrării ei în birou, pentru a-l anunţa pe Doctor *că* totul e gata, a auzit zgomotul de apă vărsată la chiuvetă. Când a intrat, totul era în regulă, paharul şi cana pe masă, dar Doctorul *era* în picioare şi părea, oarecum, încurcat.

De ce părea aşa? Asistenta, evident o admiratoare a chirurgului, interogată fără menajamente, sfârşise prin a-şi preciza impresiile. Ea credea. că doctorul luase un tranchilizant, cu care începuse să se obişnuiască, un medicament inofensiv, o pastilă de ciclohexenyl.

I Flaconul însă nu se găsise, cu toată severitatea cercetărilor. Terminase *Doctorul* pastilele? Chiar aşa – fiind, trebuia să se găsească tubul. Oriunde ar; fi a fost aruncat. Sobă nu era, spitalul avea încălzire centrală. În schimb, un asemenea flacon, aproape plin; se găsise acasă la *Doctor*.

Întrebaţi atât directorul spitalului, cât şi *Şeful laqboratorului* poliţiei, declaraseră categoric că ciclohexenylul este un liniştitor inofensiv, pe care l-ar putea: lua chiar şi un copil, fără niciun efect vătămător.

Dar aceasta era: iarăşi, altă problemă, asupra căruia2 trebuia să revină. Deocamdată, întrebarea care se punea era: „De ce paharul şi carafa nu purtau niciun fel de amprentă? „Poate; totuşi asistenta se înşelase? Cana şi paharul nu fuseseră: folosite – în ziua aceea. Şi pentru a fi curate, aşa cum se cerea într-un birou medical, fuseseră şterse cu multă sârguinţă. De cine? De femeia de serviciu,

nici vorbă.

Comisarul se ridică şi chemă femeia lor din casă.

— Mătuşă Poli, îi spuse el când aceasta veni, adă, te rog, o cârpă curată pentru şters vasele.

Femeia îl privi mirată, dar plecă şi se întoarse aproape imediat cu o bucată de cârpă de in albă şi curată.

Comisarul luă un pahar din etajera-bar şi i-l întinse.

— Şterge-rl, te rog, cu băgare de seamă.

Cam în silă, femeia se supuse. Se vedea că era mi dignată de amestecul lui în treburile gospodăreşti, îl şterse pe dinăuntru şi pe dinafară, îl lustrui şi-l puse pe masă.

— Mulţumesc, o concedie *Comisarul* zâmbind.

Femeia ieşi ridicând din umeri. *Comisarul scoase* din sertar o lupă puternică şi se apropie de masă. Fără să atingă paharul, îl studie cu atenţie. Aşa cum se aşteptase, acesta purta două frumoase perechi de amprente. Prima, la baza lui, era lăsată de degetul mare şi arătătorul mâinii stângi, care ţinuseră paharul, în tot timpul operaţiei de ştergere. Aceste amprente erau oarecum aplatizate din cauza forţei cu care mina apucase spre a ţine obiectul. *Comisarul* era sigur că pe fundul paharului va găsi cel puţin amprenta degetului mic de la aceeaşi mână.

O a doua pereche era aceea a aceloraşi degete, însă! de astă dată, de la dreapta, mână cu care mătuşa Poli apucase paharul spre a-l aşeza pe masă.

Dovada era făcută. Dacă paharul şi carafa din biroul *Doctorului* ar fi fost şterse dimineaţa sau chiar în timpul zilei de femeia de serviciu şi *Doctorul* nu le-ar fi folosit, ar fi trebuit să poarte amprentele acesteia. Iar dacă le folosise, aşa cum susţinea asistenta, ele trebuiau numaidecât să poarte amprentele *Doctorului*.

Deci cineva ştersese amprentele. Cine şi de ce?

Cum e posibil să ştergi amprentele de pe un pahar, fără a lăsa altele?

O primă metodă ar fi aceea a folosirii mănuşilor de cauciuc. Nu cumva femeile de serviciu de la spital purtau pentru unele treburi asemenea mănuşi? *Comisarul* ştia de la soţia sa că şi gospodinele le folosesc de multe ori. În cursul anchetei făcute la spital se interesase. Răspunsul fusese negativ: nu, nu se foloseau mănuşi. Dată fiind munca pe care îngrijitoarele trebuiau să o facă, o pereche de mănuşi n-ar fi putut ţine decât două-trei zile. Şi apoi nu erau necesare. Gospodinele le folosesc nu pentru motive de igienă, ci spre a-şi apăra catifelarea şi supleţea pielii mâinilor, preocupare care nu prea există la femeile de serviciu.

În schimb, întregul personal medical, mai cu seamă de la secţia chirurgie, era obligat să aibă în inventarul său de muncă mai multe perechi de mănuşi speciale, de cauciuc, în perfectă stare. Deci cel ce ştersese amprentele putea fi oricine: soră, asistentă sau medic.

Surorile şi asistentele? *Comisarul* le ignoră, neputând să găsească motivul unei asemenea comportări. Deşi, bineînţeles, putea să existe. Singura care putea fi exclusă cu maximum de siguranţă era asistenta. Dacă ar fi şters ea paharul, n-ar fi atras atenţia asupra folosirii acestuia de către *Doctor*. Ou toate că cineva ar putea susţine că a făcut-o tocmai ca nimeni să nu se gândească la dânsa.

— Cam subtilă comportare! hotărî *Comisarul*, preferând s-o şteargă de pe lista suspecţilor.

Rămâneau medicii. *Doctoriţa asistentă*? Aceeaşi lipsă a motivului şi apoi mărturiile surorilor atestau că ea intrase în sala de operaţii cu mult înainte de sosirea *Doctorului* şi nu o mai părăsise. *Asistentul*? Da. Nu sosise în camera de baie decât după *Doctor*. Ar fi avut timpul necesar să şteargă amprentele.

Motivul? Nu putea fi decât unul. *Asistentul* nu voia să se ştie că *Doctorul* folosise paharul, că băuse apă sau că

înghiţise ceva bând apă. Dar ce putea înghiţi *Doctorul*? După spusele martorilor, un simplu tranchilizant. Întrucât îl interesa pe *Asistent* ascunderea acestui fapt? Nu, în cazul când într-adevăr intervenise, o făcuse spre a ascunde cu totul altceva, spre exemplu, faptul că *Doctorul* înghiţise o substanţă nocivă, stupefiantă, care-l privase la un moment dat al operaţiei de capacitatea şi abilitatea sa profesională. Fapt care, poate, s-a şi întâmplat, fiindcă toţi martorii erau de acord că, în timpul operaţiei, *Doctorul* avusese mai mult decât o ezitare, avusese o adevărată sincopă.

De altfel, acest lucru îl sesizase *Comisarul* chiar de la prima anchetă la faţa locului. Totuşi, nu insistase, nu dusese cercetările până la capăt. Autopsia şi analiza reziduurilor stomacale şi a sângelui *DoctoruU* ar fi arătat dacă acesta înghiţise şi altceva decât ei ch hexenyl. De ce nu o ordonase? Fiindcă chiar de atunci îi trecuse prin minte cealaltă ipoteză, care-l făcea oarecum executorul testamentar al ultim» voinţe a *Doctorului*.

Poate că tocmai el fusese cel care ştersese pân? rul! Motivul?

Două variante se prezentaseră *Comisarului*, amil de să ducând la acelaşi rezultat:

Prima: ca să atragă atenţia asupra paharului, facă să se creadă că cineva, duşmanul acela fantoni; tic, îi substituie tranchilizantul cu un stupefiant, p re-i declanşase criza şi care, ducând la moartea pacentului, îl împinsese pe el însuşi la sinucidere. Sim ciderea motivată, dar nepremeditată, deci perfect limitele clauzelor contractului de asigurare.! A doua variantă: spre a ascunde faptul că, f puţin înainte de operaţie, înghiţise, cu bună ştii-nţ un medicament vătămător. Se gândise poate că ai fel n-ar putea simula sincopa, că dacă ar începe op raţia, nu s-ar fi putut opri şi ar fi dus-o până la e: păt,

înlăturându-şi astfel el însuşi motivul apareri dar convingător, al sinuciderii.

Dar atunci înseamnă că scontase pe moartea *Pacentului*, că se hotărâse să comită o crimă, deci.

Nu, aceasta nu putea să creadă *Comisarul*. îl eunoştea prea bine pe *Doctor*. Dar nici nu era nevoie *Doctorul* contase pe intervenţia *Asistentului*. Dos de aceea la orice operaţie riscantă mai există ui chirurg. În orice moment ar fi apărut sincopa, *Asis tentul* ar fi apucat bisturiul şi ar fi continuat. Era capabil de această performanţă, pregătirea sa pro. esională nu. lăsa nicio îndoială. *Doctorul* însă ar fi ivut pretextul să simuleze o adevărată criză de iervi, să se refugieze în biroul său şi să se sinucidă»

Previziunile sale însă nu se îndepliniseră. Ceva inervenise. *Pacientul* sucombase. Dacă *Asistentul* era inovat, desigur, nu se grăbise să intervină. Dacă; ra nevinovat, el însuşi fusese luat prin surprindere, încrezător cum era în capacitatea şi abilitatea chirurgului principal, nu pricepuse ce se întâmpla, eziase, întârziase să intervină. Rezultatul era acelaşi.

*ăcven*şulmurise cu toate eforturile depuse după aceea de întreaga echipă.

Comisarul ceruse autopsia. Cei doi specialişti care» practicaseră, doctorul legist şi un reprezentant al spitalului, erau de acord. Operaţia fusese executată cu o deosebită acurateţe şi măiestrie. (Nu se putea imputa nimic operatorului.

Cauza decesului? Aceeaşi ridicare din umeri. Traumatism operatoriu. Rinichiul extirpat, examinat cu i minuţioasă atenţie, nu prezenta nicio leziune externă.

Încă o dată *Comisarul* făcu apel la păhăruţul de alcool, fără nicio plăcere însă. N-avea niciun rost să plece iarr. Soţia sa trebuia să sosească din moment în moment.

îşi aprinse o ţigară şi se întinse din nou pe di van.

Problema ultimului telefon nu-l mai interesa. Sau era o coincidenţă, sau *Asistentul* fusese acela care telefonase din cabinetul surorilor sau al directorului. Altcineva nu putea să fie. Telefonase, transmiţând tragica învinuire, adevărată condamnare la moarte, coborâse, scosese din garaj maşina *Doctorului*, se dusese direct la acesta acasă şi-i anunţase soţia, apoi se sinucisese.

Se punea aceeaşi întrebare: „De ce se sinucisese *Asistentul*?”

Declaraţia Evei în ziua dramei fusese în mod necesar scurtă, dar destul de precisă: *Asistentul* sunase, se recomandase, spunând că este chirurgul asistent al soţului ei, fusese invitat şi intrase în casă. Deschisese ea uşa, fata fiind ocupată la bucătărie.

Comisarul încercase soneria. Era puternică şi stridentă. Răsuna în toată casa. Fata, întrebată, răspunsese că întotdeauna o auzea când, destul de rar, cineva suna ia uşă. Este adevărat, adăugase, în ziua şi la ora aceea tocmai mânuia aspiratorul şi aparatul acesta face un zgomot care, într-adevăr, te asurzeşte. *Comisarul* zâmbeşte neputincios, peste tot numai incertitudini.

Înăuntru, *Asistentul* se purtase incoherent şi straniu. Lepădase pardesiul şi pălăria pe scaun, dar refuzase să se aşeze. Tăcuse un timp, apoi începuse să vorbească. Repede, din ce în ce mai repede, parcă i-ar fi fost teamă să nu fie întrerupt. îi spusese că soţul ei a murit, că s-a sinucis. Eva îl privea îngrozită şi incredulă. Apoi a adăugat că el e vinovat de sinuciderea lui, că din neatenţie sau emoţie sau incapacitate, nici el nu-şi dădea seama, n-a fost la înălţimea misiunii sale, nu l-a putut suplini. „Ce să suplinească?” Nu i-a spus. Apoi a strigat de câteva ori: „Sunt un criminal, un criminal, un criminal!”

Eva tremura şi se simţea gata să leşine. Răcnind,

Asistentul a scos ceva din buzunar, a dus la gură şi s-a prăbuşit.

Nu mai ştie ce a făcut. Nu ştie cum a ajuns la telefon şi nici ce a spus. A leşinat şi s-a trezit lungită pe patul din dormitor.

Eva fusese interogată şi ulterior, când se simţea mai bine, de câteva ori. Şi deşi interogatoriile fuseseră conduse cu dibăcie, nimic, nicio întrebare neaşteptată, nicio cursă nu o făcuseră să-şi schimbe cu ceva depoziţia.

Mai mult, lucru ciudat, poate puţin normal, gândea *Comisarul*, depoziţiile sale, trei-patru la număr, erau identice. În toate folosise aceleaşi cuvinte, aceeaşi ordonare a cuvintelor, acelaşi ton şi inflexiuni ale vocii chiar. Şi această similitudine, în loc să întărească impresia de veridicitate, o slăbeau şi o micşorau, dând impresia unui rol pregătit dinainte, învăţat la perfecţie şi recitat cu exactitate.

Totuşi, în acelaşi timp, nimeni nu putea să afirme că Eva juca teatru. Era atâta detaşare, indiferenţă, gol chiar în atitudinea ei, în glas, încât toţi cei care o ascultau încetau să fie prezenţi. Ea asculta şi răspundea, dar răspundea ei înşişi. Nu minţea, nu putea să mintă, fiindcă n-avea pe cine minţi. Nu exista cuţit al nici unei întrebări, care să deschidă scoica singurătăţii sale.

Şi apoi, nici nu era nimic de întrebat. Dacă şi ea ar fi dispărut, prin moarte sau prin minune, reconstituirea detectivilor şi a specialiştilor ar fi fost aceeaşi: *Asistentul* sosise, intrase, vorbise şi se sinucisese!

Şi la această sinucidere existau câteva amănunte bizare, chiar în afara motivaţiei ei. Fiindcă motivul părea să fie verosimil, întărit chiar de unele mărturii.

Astfel, asistenta care supraveghea platoul cu instrumentele şi le întindea la cererea chirurgului, însese categorică: în clipa inexplicabilei pauze din timpul

operaţiei, atunci când *Doctorul*, deşi ceruse scalpelul, nu mai întindea mâna să-l apuce, *Asistentul* intervenise aproape violent, împingându-l pe *Doctor* şi smulgându-i-l aproape din mină, dar nu-l folosise. Rămăsese cu el nehotărât, parcă neştiind ce să facă. Pierduse clipe preţioase şi tot *Doctorul* fusese acela care continuase operaţia.

Iar doctoriţa anestezistă îi spusese ceva despre o ieşire nepotrivită şi amară a *Asistentului*, imediat după operaţie. Ceva ca o acuzare vagă împotriva *Doctorului*, sau, poate, împotriva lui însuşi.

E posibilă, verosimilă o astfel de comportare? Specialiştii, psihanaliştii şi psihoneurologii au răspuns, în unanimitate, afirmativ: un oarecare teren isteric, subminat de tensiunea zilnică dată de activitatea de chirurg, zguduit de violenţa şocului provocat de moartea pacientului pe masa de operaţie şi apoi de sinuciderea *Doctorului*, toate acestea la un loc reprezentau condiţiile ideale pentru apariţia crizei terminate prin sinucidere. Şi apoi, sinuciderea era de necontestat!

Şi totuşi, aşa cum îşi repeta *Comisarul* şi la această sinucidere existau câteva amănunte bizare.

În primul rând, existenţa acelui tubuleţ de aluminiu emailat, plin cu antinevralgice, absolut iden –, tic cu cel care, în mâna sinucigaşului, conţinea tabletele de cianură. Găsirea lui, în fundul sertarului, de către inspectorul Paul fusese o adevărată lovitură de maestru! Dar, circumstanţă gravă, deşi de neînlăturat, gândea *Comisarul*, tubuleţul nu purta absolut nicio amprentă. Ca şi paharul şi carafa. Ca şi când căzuse din cer, sau ca şi când cineva le ştersese cu multă băgare de seamă.

Şi, în sfârşit, cheia de la intrare, aruncată pe o tăbliţă a etajerei. De data aceasta, Paul, probabil obosit, făcuse o greşeală. Nu luase precauţiile necesare şi apucând-o cu

mâna, ştersese amprentele an –, terioare. Găsirea ei nu mai folosise la nimic. Dar nu-l putea învinovăţi, nu te poţi gândi la toate. El însuşi, dacă s-ar fi grăbit să interogheze pe Eva şi s-ar fi gândit puţin, ar fi trebuit să găsească cheia aceea.

Comisarul se răsuci pe divan. O durere surdă începu să-i încercuiască fruntea.

„Am băut prea mult coniac”, gândi el.

Şi-i păru rău că nu are la îndemână câteva tablete de ciclohexenyl.

Auzi uşa de la intrare. În sfârşit, soţia sa se în torcea acasă.

— Unde ai întârziat atâta? întrebă el, nu prea binevoitor.

Soţia îl privi zâmbind:

— Treburi, dragul meu, treburi şi încă dintre cele mai serioase: coafor, manichiură, mici târguieli şi un ceai la Tivoli. Apropo, ştii cu cine m-am întâlnit?

Comisarului îi era indiferent, dar se simţi dator să-şi răscumpere atitudinea nepoliticoasă. Căută să-şi învingă uşoara durere de cap şi să pară interesat.

— Cu Clara, nevasta directorului de la asigurări, meliţa aceea bătrână. M-am temut că o să mă obosească peste măsură, dar de data aceasta am aflat lucruri interesante. Ştii că văduva *Doctorului* părăseşte oraşul?

— Da? De ce nu l-ar părăsi? Nu văd ce ar putea s-o ţină aici!

— Închipuie-ţi. Imediat ce încasează asigurarea, pleacă în capitală.

— Dumnezeu să-i apere pe cei din capitală! mormăi *Comisarul*.

— Ai spus ceva?

— Nu! Nimic. Într-o oarecare măsură sunt bucuros că pleacă; nu-mi place femeia aceasta.

Soţia îl privi dintr-o parte, puţin bănuitoare.

— Mă mir. E atât de drăguţă… şi atât de interesantă!

— Prea interesantă chiar, încheie *Comisarul*.

Peste câteva săptămâni, la birou, află că nu numai Eva părăseşte localitatea. Inspectorul Paul îşi prezentase demisia.

— Aţi auzit? Paul ne părăseşte, îl informă Abel, afectând o falsă nepăsare. Nu-i mai place oraşul nostro. E prea mic pentru el. Pleacă în capitală.

— N-are decât, răspunse *Comisarul* plictisit. Treaba lui. Poate să plece şi în Indochina, dacă-i face plăcere.

Se aşează la birou şi păă nemulţumit:

— Tineri nerecunoscători!… N-aş vrea să-l mai întâlnesc!

S-au întâlnit totuşi. După mult timp. După doisprezece ani.

În capitală, unde *Comisarul* fusese chemat la o consfătuire interdepartamentală, lângă un cimitir, unde se rătăcise.

Trecuse de o răscruce, căutând un troleibuz, un tramvai sau măcar un agent de circulaţie care să-i călăuzească paşii, când şi-a văzut drumul barat de un cortegiu.

Era o zi frumoasă, blândă şi senină, care împrumuta lumină lucrurilor pietrelor şi a oamenilor şi care-şi pierdea strălucirea, baratâ, ca şi drumul *Comisarului*, de cortegiul acela.

Un anacronism, un autodric negru şi încărcat cu chipuri de îngeraşi bucolici, negri şi ei, şi cu ghirlande.

S-a oprit, a fost obligat să se oprească şi şi-a scos pălăria. Înainte de a pleca ochii spre pământ, a vrut să ştie cât va fi ţinut locului. Consfătuirea trebuia să înceapă undeva, într-un birou al ministerului, peste o jumătate de ceas.

L-a văzut. Deşi trecuse atâta timp şi mersul de automatic lunatic şi buzele strânse şi obrajii traşi şi ochii goieşi totul, totul erau altcum decât în urmă cu doisprezece ani, l-a recunoscut.

Nu l-a urmărit, l-a urmat. Atât de simplu şi de natural, încât toţi cei din jur, puţini, i-au făcut loc. Şi au stat împreună în faţa unei gropi şi au privit împreună chipul acela straniu, pe care *Comisarul* pul uitase deşi trecuseră doisprezece ani şi deşi nu-i plăcuse de la început.

Aceeaşi frunte înaltă, dar în care fildeşul era mai fildeş. Ochii, două gropi albăstrii, aproape negre, lipsite de scânteierea flăcăruilor verzi, ca de comori, de odinioară. Obrajii se trăgeau discret, gingaş către gura uşor întredeschisă, cu buzele încă roşii, dar de sub care nu mai răsărea răsfrângerea când alb” strălucitoare, când sângerie ca primele săgeţi ale soarelui a celor doi incisivi de sus.

Mâinile nu erau încrucişate pe piept: una întinsă, cealaltă, dreapta, apăsa inima, parcă s-o oprească să mai bată.

N-a gândit nimic, *Comisarul* nu s-a gândit la nimic *în* tot timpul slujbei monotone şi searbăde, vorbe fără conţinut, giulgiu care reţinea şi dilua durerea. S-au aplecat amândoi odată, şi amândoi o dată au dat drumul pumnului de ţărână, care s-a întors la ţărână.

El a rămas drept, înalt.

Cu spatele la groapă, strângând în pumni firele unui grilaj. Ceilalţi plecaseră. *Comisarul* i-a pus mâna pe umăr. Uitase consfătuirea.

— Paul! a murmurat cu glas şoptit.

Fostul inspector Paul s-a întors, dar nu şi-a schimbat culoarea ochilor.

— Da, a răspuns.

Groparii înfipseră crucea cu numele moartei.

— Soţia ta? a constatat *Comisarul*.

— Da, a venit iarăşi răspunsul.

— Aşadar… o crimă perfectă.

Cuvintele *Comisarului* evocau o întâmplare de acum doisprezece ani, care ar fi putut să fie uitată, dar Paul nu se înşelă.

— Da, veni acelaşi răspuns monoton. O crimă perfectă.

— Nu una… trei, trei crime, Paule.

— Două. Moartea negustorului a fost un accident.

— Necesar, Paule, necesar.

— Aşa e, necesar, consimţi fostul inspector. Aveţi dreptate, domnule *Comisar*, trei crime, trei crime perfecte.

Nimic nu se schimbase nici în ţinuta, nici în timbrul neutru şi uşor răguşit al glasului.

— Nu pare că ţi-e teamă s-o mărturiseşti. Apoi după un timp în care zadarnic aşteptă un răspuns: Aşa e… prescripţia. Au trecut anii…

— Da, prescripţia. Şi lipsa dumneavoastră de dovezi, domnule *Comisar*. Dar mai cu seamă…

— Ce?

— Nimic. N-are niciun rost să mă spovedesc.

Glasul era tot egal, ţinuta tot dreaptă, dar totul mort…

— Mai cu seamă deznădejdea, domnule *Comisar*.

— Ideea a fost a ei, nu? Celălalt nu răspunse. Sigur că a ei, îşi confirmă afirmaţia *Comisarul*. Aţi ucis şi aţi încasat asigurarea.

Mâinile fostului inspector se crispară.

— Ne iubeam! strigă el, ridicând tonul pentru prima dată. Am plecat şi am trăit fericiţi.

— Dar ea a murit, constată placid *Comisarul*.

— Oh! Să nu-mi vorbeşti de justiţia imanentă! Ne-am

iubit, nu înţelegeţi? Am fost fericiţi…

— Şi *Doctorul* ar fi putut să fie fericit. Şi negustorul, şi *Doctorul Asistent*. Apropo, ce amestec a avut *Asistentul*?

Paul ridică din umeri.

— Un biet complice naiv şi imbecil. A murit fără măcar să ştie de ce moare.

— Şi Eva a murit, îi reaminti *Comisarul*.

— Taci! A murit stupid şi ilogic, ca tot ce se întâmplă pe lumea asta stupidă şi ilogică. Eu trăiesc!

— Da, trăieşti. Dar adu-ţi aminte, Paule. Erai un băiat bun, entuziast, plin de idei, plin de viaţă… îţi aduci aminte cum întorceau fetele capul după tine?

— Taci! răcni încă o dată Paul.

— Nu! Aţi omorât trei oameni ca să încasaţi o biată sumă de bani.

— Acum ştii! De ce nu mă arestezi?

— Te bănuiam de atunci, Paule, dar n-am avut dovezi.

Fostul inspector îl privi lung.

— Afurisitul ăsta de instinct al dumneavoastră. Când şi de ce m-aţi bănuit?

— Din clipa când *Doctorul* a intrat în biroul meu, ca să mă anunţe că a călcat cu maşina o fetiţă. Îţi aduci aminte? Erai în birou. Tu nu-l cunoştea! pe *Doctor*, era evident. Când ai auzit numele însă, ai avut o reţinere. Ca aceea a vinovatului pus, dintr-odată, în faţa celui pe care l-a prejudiciat. I-ai întins cu greutate mâna. Şi apoi, pe chip şi în ochi ţi se cuibărise un fel de milă, mila care se citeşte în ochii celui ce vizitează la spital un bolnav fără nicio şansă de scăpare. Pe atunci erai încă băiat bun, Paule, nu ştiai să-ţi ascunzi mila… De aceea mi-a şi fost frică. /vţel

— Frică? Frică pentru mine?

— Nu pentru tine. Pentru *Doctor*. În definitiv, el nu făcuse nimic, chiar dacă ar fi accidentat un copil, în împrejurările povestite, fapta nu era prea gravă. Atunci…

atunci de ce atâta milă, atât de grozavă milă? Ce soartă tragică îl aştepta pe Doctor. *ca* ţie să-ţi fie atât de frică şi atât de milă?

— Nu mi-a fost frică niciodată!

— Nu pentru tine, pentru celălalt. Ce băiat buh erai pe vremea aceea, Paule!

Nici de data aceasta umerii celuilalt nu se plecară. Dar lovitura îşi atinsese ţinta, tia asta.

— Şi apoi, continuă el, atitudinea ta din timpul anchetei aceleia, a primei anchete… a pseudoaccidentului. Nu era normală, nu-ţi semăna. Întotdeauna erai iute, inteligent, născocitor, mai degrabă greu de reţinut decât de amuţit. De data aceea te-ai arătat apatic, nepăsător, nu ca un om obosit, ci ca Unul care nu are de ce să se obosească, fiindcă ştie…

— M-aţi chinuit mult atunci… Toate aluziile acelea şi diabolica dumneavoastră putere de reconstituire…

— Da, te-am chinuit nu fiindcă voiam să te prind, ci fiindcă ţineam la tine, Paule. Zadarnic.

— Zadarnic, repetă Paul.

— Nu puteam lupta cu Eva.

— Nimeni nu putea lupta cu dânsa.

O nuanţă firavă de admiraţie se insinuase în voce.

Mie nu mi-a plăcut din prima clipă în care am văzut-o.

— Ştiu. Nu v-a plăcut, fiindcă faceţi parte dintre Oamenii aceia care amestecă morala cu pasiunea, cu fericirea fără hotare, fără zăgazuri. Nu există zăgazuri!

Exită zăgazul legii!

— Noi am ucis ca să trăim întreg, total, şi am trh*!

— Dar ea a murit! aminti nemilos *Comisarul*.

O clipă se păru că deznădejdea care anchiloza fiinţa fostului inspector va lăsa loc furiei. Pumnii se strânseră… dar numai o clipă.

— Domnule *Comisar*! strigă el. Arestaţi-mă!

Comisarul îl privi lung şi atent, cercetându-i faţa trasă şi încremenită.

— Înţeleg, spuse el. Eşti gol şi vrei să te umpli, plătind. Dar… nu se poate, Paule. N-am dovezi. Două sinucideri şi un şoc operatoriu… Atât. Şi apoi…

Aşteptarea lui Paul căzu.

— Da, oftă el.

Comisarul se întoarse:

— Plec, Paule, spuse el peste umăr. Nu pot nimic şi nu voi face nimic. Dar tu… tu n-ai să uiţi niciodată că erai un băiat bun, plin de viaţă, iar acum… acum eşti o zdreanţă.

Ziua îşi găsi lumina dincolo de porţile cimitirului Găsi şi *Comisarul* un taxi, care-l duse la intrarea ministerului unde se ţinea consfătuirea.

— A! Iată, în sfârşit, şi pe *Comisarul* nostru! exclamă delegatul ministerului, care prezida şedinţa, Dar… ce-ai păţit, dragul meu? Eşti livid de parcă ai văzut un strigoi.

— Da, răspunse *Comisarul*, am văzut un stigoi… doi strigoi! murmură el în gând.

colecția aventura

CORNELIU BUZINSCHI

Nu-și aducea aminte unde era Asistentul în momentul potului aceluia. Avea impresia că era lîngă dînsul, își aducea aminte că nu-l chibițase mult, că se retrăsese cu o revistă și un pahar de coniac, undeva, într-un colț. În ultimul moment, cînd mărimea relansurilor scosese exclamații partenerilor, atunci da, atunci îl simțise, parcă, lîngă dînsul. Dar mai înainte?

În orice caz, unul din doi, sau chiar unul din cinci observase manevra, poate îi împinsese cartea favorabilă. Știa. Și-l anunțase scurt și disprețuitor la telefon.

NUANȚA ALBASTRĂ A MORȚII

Ce era de făcut?

Numai un singur lucru, chibzui Doctorul. Greșeala sa exista, nu putea fi înlăturată. Dar nu era o greșeală morală, nu! **Doctorul** respinse cu indignare și cu fermitate această ipoteză. Nici o clipă nu se gîndise să trișeze! O făcuse inconștient, accidental. Totuși, în urma acestui gest cîștigase o mare sumă de bani. Era obligat s-o restituie. Și nu numai atît. Față de Avocat, față de toți ceilalți și mai cu seamă față de el însuși era obligat să relateze împrejurările în care comisese gestul.

Lei 4